

Talousarvio 2024

Taloussuunnitelma 2025 - 2026

Kaupunginhallitus 4.12.2023
Kaupunginvaltuusto 11.12.2023

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	6
1.1. Taloussuunnittelun 2024 lähtökohdat	6
1.1.1. Talousarvion perusteet	6
1.1.2. Äänekosken kaupungin organisaatio.....	7
1.1.3. Väestö	8
1.1.4. Työllisyys.....	10
1.1.5. Ympäristö ja ilmasto	10
1.2. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
1.2.1. Yleinen talouskehitys.....	11
1.2.2. Kansantalouden kehitys.....	12
1.2.3. Kuntatalouden tilanne	13
1.2.4. Hallitusohjelman vaikutukset kuntatalouteen	13
1.2.5. Verotulot.....	18
1.2.6. Taloudellinen tilanne Äänekoskella	19
1.3. Äänekosken kaupunkistrategia	21
1.4. Konsernin toiminta ja talous	23
1.4.1. Yleistä	23
1.4.2. Kaupungin yleiset konsernitavoitteet	23
1.4.3. Yhtiökohtaiset tavoitteet	23
1.5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	24
1.6. Henkilöstö.....	26
1.6.1. Henkilöstömuutokset vuoden 2024 talousarviossa	26
2. TULOSLASKELMA	30
2.1. Yleistä tuloslaskelmasta.....	30
2.2. Tuloslaskelma.....	30
2.2.1. Toimintatulot.....	31
2.2.2. Toimintamenot.....	32
2.2.3. Toimintakate	33
2.2.4. Verotulot.....	33
2.2.5. Valtionosuudet	34
2.2.6. Rahoitustulot ja -menot	35
2.2.7. Vuosikate	35
2.2.8. Poistot.....	37
2.2.9. Tilikauden tulos.....	37
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	38
3.1. Tulokortit (kaupunki)	39
3.2. Tulokortit (toimialakohtaiset).....	40
3.2.1. Keskushallinto (elinvoima)	40
3.2.2. Opetus ja kasvatus	40

3.2.3.	Kulttuuri ja liikunta	41
3.2.4.	Kaupunkirakenne ja ympäristö.....	41
3.3.	Tarkastuslautakunta	42
3.4.	Kaupunginhallitus	42
3.4.1.	Toiminta-ajatus	42
3.4.2.	Talousarvio 2024.....	43
3.4.3.	Henkilöstö	43
3.4.4.	Hallintopalvelut.....	43
3.4.5.	Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut	43
3.4.6.	Henkilöstöpalvelut.....	44
3.4.7.	Elinvoimayksikkö.....	44
3.4.8.	Maankäyttö	46
3.4.9.	Muu toiminta	47
3.5.	Opetus- ja kasvatuslautakunta	48
3.5.1.	Toiminta-ajatus	48
3.5.2.	Talousarvio 2024.....	48
3.5.3.	Henkilöstö	48
3.5.4.	Lasten, perheiden ja nuorten palvelut	49
3.5.5.	Opetuspalvelut.....	52
3.6.	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta.....	54
3.6.1.	Toiminta-ajatus	54
3.6.2.	Talousarvio 2024.....	54
3.6.3.	Henkilöstö	54
3.6.4.	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut.....	54
3.7.	Kaupunkirakennelautakunta.....	57
3.7.1.	Toiminta-ajatus	57
3.7.2.	Talousarvio 2024.....	57
3.7.3.	Henkilöstö	58
3.7.4.	Kaupunkirakennepalvelut.....	58
3.7.5.	Ruokapalvelut	59
3.8.	Ympäristölautakunta	60
3.8.1.	Toiminta-ajatus	60
3.8.2.	Talousarvio 2024.....	60
3.8.3.	Henkilöstö	60
3.8.4.	Ympäristövalvonta.....	60
3.8.5.	Ympäristöterveydenhuolto	61
3.8.6.	Maaseutuasiat	61
4.	INVESTOINTIOSA.....	62
4.1.	Investointisuunnitelma: Hyväksytyt erilliskohteet, ei muutostarvetta (kustannusarvio sitova) ..	63
4.2.	Investointisuunnitelma: Hyväksytyjen erilliskohteiden muutokset (kustannusarvio sitova)	64

4.3.	Investointisuunnitelma: Uudet erilliskohteet (kustannusarvio sitova).....	64
4.4.	Investointisuunnitelma: Investointiniput (ei kohdekohtaisia kustannusarvioita, sitovuustasoonippu) 65	
4.5.	Investointitulot ja -menot yhteensä.....	66
4.6.	Leasingrahoituksella toteutettavat investointikohteet	66
5.	RAHOITUSOSA.....	66
5.1.	Toiminnan ja investointien rahavirta	67
5.1.1.	Toiminnan rahavirta.....	67
5.1.2.	Investointien rahavirta.....	67
5.2.	Rahoituksen rahavirta	68
5.2.1.	Antolainauksen muutokset	68
5.2.2.	Lainakannan muutokset.....	68
5.2.3.	Oman pääoman muutokset	68
5.2.4.	Muut maksuvalmiuden muutokset	68
5.2.5.	Muut merkittävät taloudelliset vastuut.....	68
6.	TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026 JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISSUUNNITELMA VUOSILLE 2024-2026	69
6.1.	Yleistä	69
6.2.	Taloussuunnitelman perusteet	69
6.3.	Talouden tasapainottamissuunnitelma vuosille 2024-2026.....	71
6.3.1.	Keskushallinto.....	71
6.3.2.	Opetus- ja kasvatustaloutakunta.....	71
6.3.3.	Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	72
6.3.4.	Kaupunkirakennelautakunta.....	73
6.3.5.	Ympäristölautakunta	73
6.3.6.	Yhteenveto	73
7.	TALOUSARVIO 2024 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET	74
7.1.	Talousarvion sitovuus.....	74
7.2.	Talousarviomuutokset	74
7.3.	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	75
7.4.	Tuloslaskelma.....	75
7.5.	Rahoituslaskelma.....	75
7.6.	Käyttösuunnitelmat	75
7.7.	Erityiset rajoitukset	75
7.7.1.	Henkilöstö	75
7.7.2.	Yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen	76
7.7.3.	Muut rahoitusmenot	76
7.7.4.	Investoinnit	76
7.8.	Raportointi	76
8.	LIITTEET	77

8.1.	Tuloslaskelma 2024, ulkoinen/sisäinen	77
8.2.	Käyttötalousosa lautakunnittain 2024, ulkoinen/sisäinen.....	78

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1. Taloussuunnittelun 2024 lähtökohdat

1.1.1. Talousarvion perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Äänekosken kaupungissa taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta, josta ensimmäinen vuosi on sitova talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ovat valtuuston nähdessä sitovia eriä. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamista ei voida siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli.

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa

- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa asukasta kohden ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden

TAI

- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
 1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
 3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
 4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kuntalain 118 §:ää koskien erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksiä on tarkennettu ja laki on tullut voimaan 1.3.2019. Tunnukslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Valtiokonttorin ylläpitämiin konsernitilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen.

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli tilikauden 2022 tulos huomioiden yhteensä 3,0 miljoonaa euroa. Kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 679 euroa asukasta kohden.

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä Äänekosken kuntakonsernin vuosikatteen ja poistojen suhde oli 51,5 % (raja-arvo 80 %), joten lain sallima raja-arvo alittui.

Konsernin lainat ja vuokravastuut olivat vuoden 2022 tilipäätöstietojen perusteella 13 430 euroa/asukas (laskennallinen raja-arvo 14 085 euroa/asukas), joten raja-arvo ei ylittynyt.

Kunnan tuloveroprosentti oli 1,49 % (raja-arvo 2,00 %) suurempi kuin kuntien keskiarvo, joten lain sallima raja-arvo ei ylittynyt.

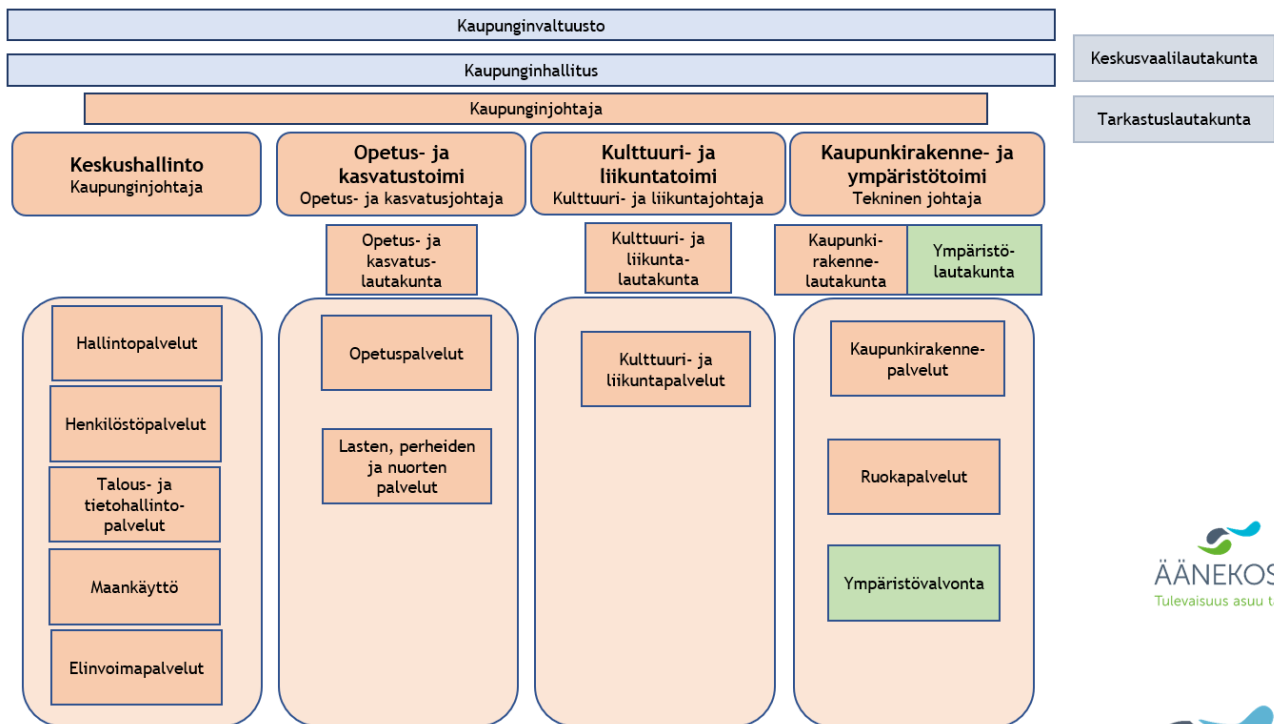
Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,4 (raja-arvo 0,8), joten lain sallima raja-arvo alitti.

Neljästä arviointikriteeristön raja-arvosta yksi on täyttynyt kahtena vuotena peräkkäin, eli laskennallinen lainanhoitokate.

Seuraavassa taulukossa on tarkasteltu arviointikriteeristön tunnuslukujen tähtyminen vuosina 2021-2022. Kaikkien alla olevien neljän kriisikuntakriteerin tulee täytyä kahtena vuonna peräkkäin, jotta arviointimenettely käynnistetään. Tunuslukujen perusteella Äänekosken kaupungin osalta arviointimenettelyä ei tarvitse käynnistää.

Kriteeri	1		Kriteeri täyttyy kahtena vuotena peräkkäin	2		Kriteeri täyttyy kahtena vuotena peräkkäin	3		Kriteeri täyttyy kahtena vuotena peräkkäin	4		Kriteeri täyttyy kahtena vuotena peräkkäin	Kriteerien tähtyminen yhteensä
	2021	2022		2021	2022		2021	2022		2021	2022		
Kunta	Vuosikate/ poistot 80 %	Vuosikate/ poistot 80 %		Lainat ja v-vastuut (>13 625)	Lainat v-vastuut (>14085)		Tulovero- % (>22,02)	Tulovero- % (>22,01)		Laskenn. lainanhoitokate	Laskenn. lainanhoitokate		
KOKO MAA				9 083	9 390		20,02	20,01		0,8	0,8		1 - 4
Äänekoski	94,5	51,5	EI	13 766	13 430	EI	21,50	21,50	EI	0,7	0,4	KYLLÄ	1

1.1.2. Äänekosken kaupungin organisaatio

1.1.3. Väestö

Väkiluvun kehitys

Suomen virallinen väkiluku 31.12.2022 oli 5 563 970. Väkiluku kasvoi vuoden 2022 aikana yhteensä 15 729 henkilöllä. Suhteellinen väkiluvun kasvu oli 0,3 prosenttia. Edellisten vuosien tapaan muuttovoitto ulkomailta oli luonnollista väestönkasvua voimakkaampaa. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 34 780 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 17 953 vähemmän kuin kuolleita.

Äänekosken kaupungin väkiluku oli vuoden 2022 lopussa 18 120, joten väkiluku väheni 198 henkilöä vuonna 2022. Tilastokeskuksen viimeisimmän ennakkotilaston mukaan väkiluku on 18 021 syyskuun 2023 lopussa.

Äänekosken kaupungin väkiluku on laskenut 1 957 henkilöllä vuodesta 2013 vuoteen 2022.

ÄÄNEKOSKEN VÄKILUVUN KEHITYS 2013-2022

Äänekosken väkiluvun kehitys	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Asukasluku 31.12.	20 077	19 909	19 646	19 374	19 144	18 851	18 765	18 577	18 318	18 120
Muutos %	-0,9 %	-0,8 %	-1,3 %	-1,4 %	-1,2 %	-1,5 %	-0,5 %	-1,0 %	-1,4 %	-1,1 %
Muutos (asukasta)	-188	-168	-263	-272	-230	-293	-86	-188	-259	-198

Keski-Suomen maakunnan väestömäärä oli vuoden 2022 lopussa 272 437, joten väkiluku väheni 246 henkilöllä (-0,1 %) vuonna 2022. Asukasluku kasvoi

kolmessa kunnassa: Jyväskylä, Toivakka ja Muurame.

Väestöennuste

Tilastokeskuksen väestöennusteiden mukaan koko maan väkiluvun kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa, mutta kääntyy laskuun vuonna 2035, jolloin maamme väkiluku olisi 5,6 miljoonaa henkilöä. Tämän jälkeen väkiluku kääntyisi laskuun ja 2050-luvulla maamme väkiluku olisi ennusteen mukaan jo nykyistä pienempi. Valtakunnallisen väestökehityksen tyypillisimpiä piirteitä ovat väestön ikärakenteen vanheneminen.

muuttoliikkeen menneestä kehityksestä. Ennusteessa ei oteta huomioon taloudellisten, sosiaalisten eikä muiden yhteiskunta- tai aluepoliittisten päätösten mahdollista vaikutusta tulevaan väestönkehitykseen.

Tilastokeskuksen väestöennusteet perustuvat havaintoihin syntyvyyden, kuolleisuuden ja

Äänekosken osalta ikärakenteen vanheneminen on merkittävää. Yli 65 - vuotiaiden osuus vuonna 2022 oli 29 % ja Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuonna 2040 se on jo 37 %. Samalla aikavälillä ennustetaan väestön vähenevän 16 %.

ÄÄNEKOSKEN VÄESTÖENNUSTE 2024-2040

Ikäryhmä	Väestö	Väestöennuste				
	31.12.2022	2024	2025	2030	2035	2040
-14	2 642	2 452	2 361	1 968	1 840	1 746
15-24	1 804	1 750	1 732	1 641	1 336	1 167
25-44	3 386	3 224	3 169	2 902	2 772	2 666
45-64	4 994	4 854	4 748	4 346	4 099	3 963
65-	5 294	5 492	5 568	5 826	5 838	5 706
Yhteensä	18 120	17 772	17 578	16 683	15 885	15 248

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten (0-14 v.) ja vanhusten (yli 65 v.) yhteenlaskettua määrää suhteessa työikäisten (15-64 v.) määrään.

Suomessa oli vuoden 2022 lopussa alle 15-vuotiaita 850 328 ja 15-64-vuotiaita 3 429 131 henkilöä. 65 vuotta täyttäneitä oli vuoden 2022 lopussa 1 294 511. Väestöllinen huoltosuhde, eli alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrä sataa työikäistä kohden, oli 62,3. Viimeksi väestöllinen huoltosuhde on ollut tätä korkeampi vuonna 1922. Maamme itsenäisyyden aikana väestöllinen huoltosuhde on ollut korkeimmillaan vuonna 1917 (67,6) ja matalimmillaan vuonna 1984 (46,7).

Tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaistun ennusteen mukaan huoltosuhde nousee tulevina vuosikymmeninä. Syynä tähän on syntyvyyden lasku ja tämän seurauksena nuorten huollettavien määrän pieneneminen.

Huoltosuhde olisi 63,5 vuonna 2024, 65,3 vuonna 2030 ja 67,3 vuonna 2040. Pidemmällä aikavälillä väestöllinen huoltosuhde heikkenee aiempia ennusteita enemmän. Vuonna 2070 väestöllisen huoltosuhteen ennustetaan olevan jo yli 81.

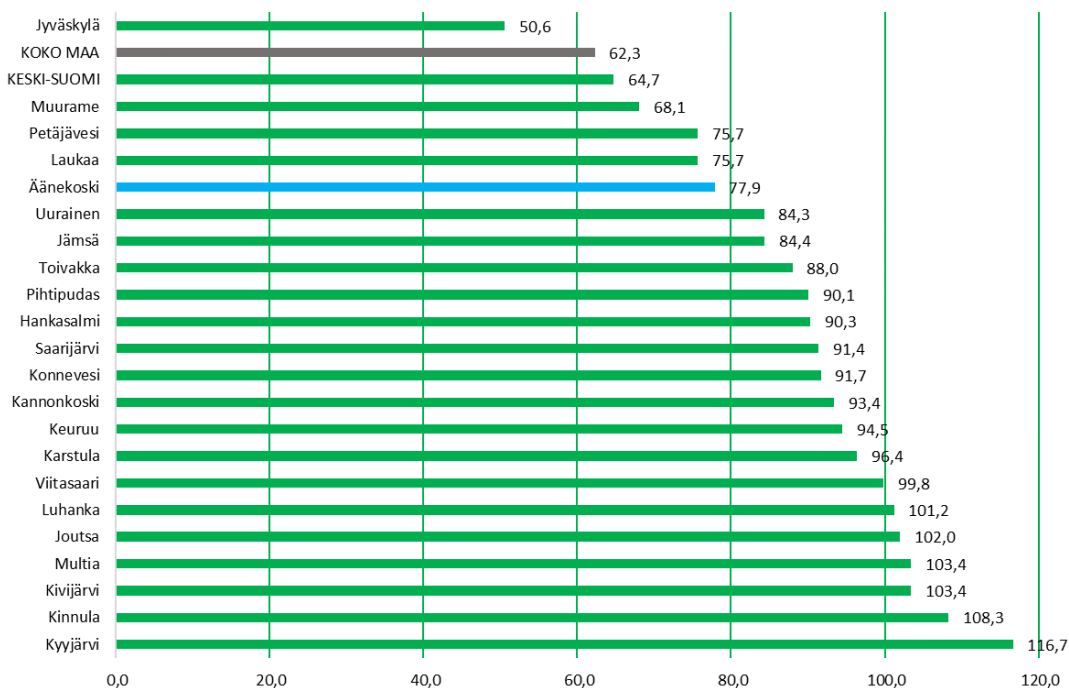
Alueelliset erot ovat kuitenkin suuria. Pienimmät huoltosuhteen arvot ovat suurimmilla kaupunkiseuduilla ja suurimmat asukasluvultaan pienissä ja väestöltään vanhenevissa kunnissa. Keski-Suomen maakunnassa väestöllinen huoltosuhde oli 64,7 vuonna 2022.

Äänekoskella väestöllinen huoltosuhde Tilastokeskuksen ennusteen mukaan on 80,8 vuonna 2024 ja vuonna 2040 sen ennustetaan olevan jo 95,6 eli jokaista työikäistä kohden olisi 1 huollettava. Tämä kehitys on huolestuttavaa ja tulee rasittamaan kaupungin taloutta tulevaisuudessa merkittävästi.

VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2022-2040

Väestöllinen huoltosuhde	2022	2024	2025	2030	2035	2040
Äänekoski	77,9	80,8	82,2	87,7	93,6	95,6
Koko maa	62,3	63,5	63,7	65,3	67,3	67,3

VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2022, %

(Lähde: Tilastokeskus, Keski-Suomen Liitto)

1.1.4. Työllisyys

31.12.2022 tilanteen mukaan työttömyysaste Äänekoskella oli 12,4 %, kun koko maan työttömyysaste oli puolestaan 9,9 %.

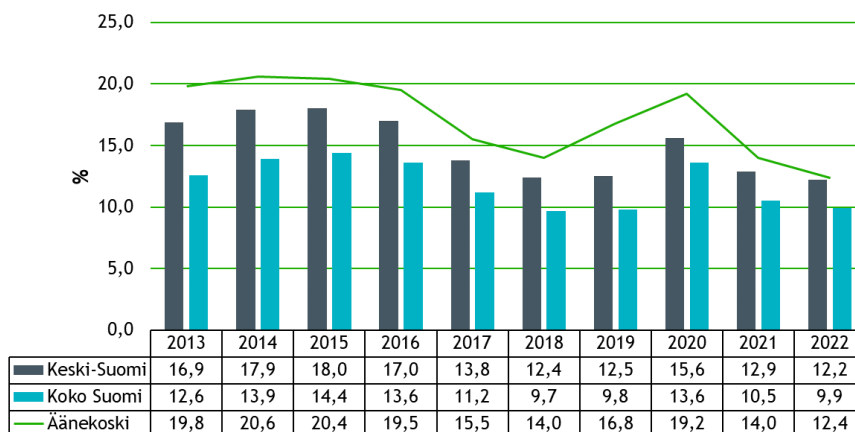
Vuonna 2023 työllisyys on heikentynyt ja viimeisen ELY:n työllisyyskatsauksen (9/2023) mukaan Äänekosken työttömyysaste oli syyskuun lopussa 12,9 % ja työttömänä oli 1 006 henkilöä. Työttömistä alle 25-vuotiaiden määrä oli syyskuun lopussa 435 ja määrä on kasvanut 21 henkilöllä vuoden 2022 loppuun verrattuna. Yli 50-vuotiaiden työttömien määrä on puolestaan kasvanut 12 henkilöllä ja pitkäaikaistyöttömiä oli 5 henkilöä

enemmän vuoden 2022 lopun tilanteeseen verrattuna. Syyskuun 2023 lopussa lomautettuna oli 164 henkilöä.

Työpaikkaomavaraisuusaste oli 106,9 % vuonna 2021 (104,6 % vuonna 2020). Työpaikkaomavaraisuus ilmaisee alueella työssäkäyvien ja alueella asuvan työllisen työvoiman määrän välisen suhteen. Jos työpaikkaomavaraisuus on yli 100, on alueen työpaikkojen lukumäärä suurempi kuin alueella asuvan työllisen työvoiman lukumäärä. Jos taas työpaikkaomavaraisuus on alle 100, on tilanne päinvastainen.

TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2013-2022

Työttömyysaste 31.12., %

1.1.5. Ympäristö ja ilmasto

Vihreä Uusiutuva Äänekoski -hankkeen puitteissa Äänekosken kaupungille on laadittu kattava ympäristö- ja ilmasto-ohjelma vuosille 2022-2028. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ohjelman kokouksessaan 13.6.2022. Kaupungin ympäristö- ja ilmasto-ohjelma on Äänekosken kaupungin ensimmäinen koko organisaation kattava ohjeistus, joka tuo ympäristö- ja ilmastonäkökulmat strategiselle tasolle. Ohjelmassa luodaan yhtenäinen perusta Äänekosken kaupungin ilmastojohtamiselle ja luonnon monimuotoisuuden suojelulle sekä näiden ohjaus- ja kehittämistoimenpiteille. Ohjelman tarkoituksena on vastata systemaattisen ympäristö- ja ilmastotyön tarpeeseen Äänekoskella ja se määrittää kaupungin roolia kestävässä kehittäjänä ja toimijana.

Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma toimii koko kaupunkikonsernia koskevana ohjeistuksena tavoitteineen, mittareineen ja toimintasuunnitelmineen. Ohjelma koskee kaupunkiorganisaatiota ja kaupungin määräysvallassa olevia yhteisöjä ja säätiöitä. Uusien toimintamallien on tarkoitus olla jatkossa osa kaikkea kaupungin toimintaa, kuten päätöksentekoa, hankintoja, maankäyttöä ja rakentamista, energiankulutusta ja -tuotantoa sekä liikkumista ja palvelujen kehittämistä.

Äänekosken kaupunki on uudessa kaupunkistrategiassaan sitoutunut tekemään ja tukemaan kestävästä kehityksestä kaikessa toiminnassaan. Yksi keskeisin ympäristö- ja ilmasto-ohjelmaa ohjaavista

linjauksista on Äänekosken sitoumus olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä.

Ympäristö- ja ilmasto-ohjelma sisältää ympäristö- ja ilmastopoliittiset tavoitteet vuoteen 2028 saakka sekä toimenpidekokonaisuudet. Äänekoski liittyi valtuuston päätöksellä Hiilineutraalit kunnat (Hinku) -verkostoon syksyllä 2019. Hinku-verkoston jäsenet sitoutuvat vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 80 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Hiilineutraalisuustavoite on myös yksi keskeisistä kaupunkistrategian 2022-2028 tavoitteista.

Ohjelmaa on rakennettu koko kaupunkiorganisaation yhteistyöllä. Ohjelman laatiminen aloitettiin selvityksillä vuosina 2019-2020. Asukkaille ja kunnan henkilöstölle suunnatuilla kyselyillä selvitetiin nykyisiä käytänteitä, toimia ja asenteita sekä toiveita. Tavoitteet, toimenpiteet ja mittareita

on mietitty työpajoissa ja pienempien ryhmien tapamisissa.

Lisäksi Äänekosken kaupungilla käynnistyi 1.9.2022 Elämän kestävä Äänekoski -hanke, jonka tavoitteena on ollut integroida ilmasto- ja kiertotaloustyö pysyväksi osaksi kaupungin toimintaa sekä sitouttaa johto, toimialat ja päättäjät ilmasto- ja kiertotaloustavoitteisiin. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on osoittaa, että oikein kohdennetulla ilmastotyöllä voidaan luoda pysyviä kustannussäästöjä. Hanke päättyi 31.12.2023.

Äänekosken kaupunki sai vuonna 2023 ympäristöministeriöltä rahoitusta Resurssiviisas Äänekoski - vähäpäästöinen liikenne -hankkeeseen. Hankkeessa on tarkoitus selvittää liikenteen vaihtoehtojen käyttövoimien jakelun edellytykset Äänekoskella. Hankeaika on 1.12.2023-15.9.2024.

1.2. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.2.1. Yleinen talouskehitys

Maailmantalouden näkymät ovat kaksijakoiset. Toisaalta Yhdysvalloissa, Japanissa ja monessa kehittyvässä maassa talous kasvaa melko nopeasti, toisaalta Euroopassa ja Kiinassa näkymät heikenevät. Rakentaminen on vaikeuksissa lähes maailmanlaajuisesti, mutta kiinteistösektori on kriisissä erityisesti Euroopassa ja Kiinassa. Inflaatio on hidastunut, mutta pohjainflaatio on yhä nopeaa monessa taloudessa. Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen ylläpitää jännitystä Euroopassa. Geopoliittiset jännitteet varjostavat maailmankaupan näkymiä. Maailmantalouden kasvu hidastuu 2,6 prosenttiin vuonna 2023 ja kiihtyy 2,9 prosentin kasvuun vuonna 2024. Israelin ja Hamasin välinen lokakuussa 2023 alkanut sota ja humanitäärinen kriisi voivat vaikuttaa merkittävästi maailmantalouden kehitykseen.

Alkuvuoden 2023 suhteellisen myönteisen kehityksen jälkeen näkymät ovat synkkenemässä Euroopassa. Euroalueella erityisesti palveluiden ostopäällikköindeksit ovat laskeneet nopeasti. Teollisuuden tilanne heikkeni jo aiemmin ja lähiaikojen näkymät ovat vaikeat. Eritoten Saksassa teollisuus on kärsinyt energian hinnan kallistumisesta ja automarkkinoiden nopeasta sähköistymisestä. Toisaalta inflaation hidastuminen ja mittavat palkan korotukset kohentavat reaalitylöjä. Työttömyys

on ennätyksellisen vähäistä ja kuluttajien luottamus on ollut lähinnä elpymään päin. Rakentaminen on Euroopassa monessa taloudessa syvässä pudotuksessa. Talouskasvu hidastuu euroalueella 0,7 prosenttiin kuluvana vuonna ja elpyy 1,3 prosenttiin vuonna 2024.

Tunnelma kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla on viime aikoina ollut rauhallinen. Lyhyet markkinakorot kääntynevät laskuun, kun rahapolitiikan suunnan odotetaan muuttuvan, mutta nollakorkoihin ei ole paluuta näköpiirissä. Pitkien korkojen tuleva suunta on vielä epäselvä, siihen vaikuttavat muutkin tekijät. Eurooppalaiset pankit ovat kohtuullisen hyvässä kunnossa eikä markkinoilla ole muutenkaan suurempia tasapainottomuuksia. Tästä yhtenä osoituksena ovat vakaina pysyneet valtionlainojen korkoerot. Riskinä voi mainita inflaation pysyminen keskuspankkien tavoitetasojen yläpuolella sekä odottamattomat markkinahäiriöt, jotka voivat johtaa ketjureaktioihin ja laajempiin vaikutuksiin.

Raakaöljyn hinta on noussut kesän aikana johtuen pitkälti Saudi-Arabian ja Venäjän toimeenpanemista tuotannon rajoitteista. Muilta osin energia- ja raaka-ainemarkkinoiden tilanne on ollut vakautumaan päin. Maakaasun hinta Euroopassa on laskenut alimmalle tasolle kahteen vuoteen,

mutta hinta on varsin häiriöherkkä erilaisille tahtumille. Sähkön hintakehitys on vakautunut, joskin hinnoissa odotetaan hienoista nousua lähi-kuukausina lämmityskauden takia. Teollisuuden raaka-aineiden hintojen laskusuunnan odotetaan jatkuvan teollisuuden heikon tilanteen myötä.

Talouden kuvaan liittyvät riskit painottuvat alasuuntaan. Keskeinen riski on euroalueen ajautuminen taantumaa kuluvaan vuoden loppupuoliskolla. Erityisesti teollisuuden vaimea kehitys korostaa tätä riskiä. Lisäksi rakentamisen odotettua vielä huonompi kehitys voimistaisi taantumaa. Energiatilanteen heikkeneminen tulevina talvina Euroopassa on yhä mahdollista. Suurten maiden

mittavat panostukset vihreään talouteen voivat johtaa kilpailutilanteen kannalta epäsuotuisaan tilanteeseen. Sään ääri-ilmiöiden jatkuminen voi heikentää taloudellista aktiiviteettia maailmanlaajuisesti ja lisää joka tapauksessa talouden häiriöitä. Työllisyystilanteen odotettua vahvempi kehitys yhdistettynä inflaation hidastumiseen odotettua nopeammin kasvattaisi reaalityuloja ja tukisi talouden elpymistä perusnäkökulmasta enemmän. Kiinan ja Yhdysvaltojen viimeaikaiset toimet suhteensa kohentamiseksi voivat lieventää geopolittisiä riskejä, mutta suhde voi myös nopeasti heikentää.

(Lähde: VM/Taloudellinen katsaus, syksy 2023)

1.2.2. Kansantalouden kehitys

Suomen talous supistuu loppuvuonna 2023 valtiovarainministeriön ennusteen mukaan. Vuonna 2024 niin yksityinen kulutus, investoinnit kuin vienti kääntyvät kasvuun ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Vuonna 2025 kulutuksen sekä investointien kasvu vahvistuu, ja BKT kasvaa 1,8 prosenttia.

Teollisuuden tilanne on heikko, kun täyttyneitä varastoja puretaan. Taantuma näyttää toistaiseksi varsin tyyppilliseltä talouden suhdannekiertoon liittyvältä negatiivisen kasvun vaiheelta.

Kysynnän odotetaan piristyvän niin Suomessa kuin laajemminkin euroalueella vuonna 2024. Inflaation hidastuminen jatkuu ja palkankorotukset ylittävät hintojen nousun. Korokojen nousu on jo pysähtynyt, ja niiden odotetaan kääntyvän laskuun vuonna 2024. Kotitalouksien ostovoima kääntyykin kasvuun, ja sen myötä myös kotitalouksien kulutus lisääntyy sekä vuosina 2024 että 2025.

Vuosina 2023 ja 2024 asuntorakentaminen vähennee rajusti. Siitä huolimatta investointinäköymät ovat valoisat. Energiasiiirtymään liittyviä investointisuunnitelmia on ennätysellisen paljon. Edullinen energia ja kunnossa oleva hintakilpailukyky lisäävät myös tuotannollisia investointeja.

Alkuvuoden 2023 jatkunut työllisyyden kasvu on taittunut kesällä ja lievä lasku jatkuu loppuvuonna. Heikoin työllisyystilanne on

rakentamisessa. Työllisyyden lasku jää kuitenkin lyhytaikaiseksi ja työllisyys kasvaa uudelleen jo vuonna 2024. Vuoteen 2025 mennessä 15-64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,3 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7 prosenttiin.

Julkisen talouden tilanne on heikko. Julkisyhteisöjen alijäämä on 3 prosenttia, tai yli, vuosina 2024-2026 ja laskee 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2027. Velkasuhteessa ei näy taittumisen merkkejä vaan velkasuhde kasvaa lähes 82 prosenttiin vuonna 2027. Valtionhallinnon, kuntahallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä on syvä, edelleen yli 14 miljardia euroa vuonna 2027. Velkasuhteen kasvun pysäyttäminen edellyttää erityisesti valtionhallinnon ja hyvinvointialueiden alijäämien supistamista.

Valtiovarainministeriön ennusteissa on mukana hallitusohjelmasta ne toimet, jotka ovat mukana julkisen talouden suunnitelmassa tai vuoden 2024 talousarvioesityksessä. Tämä on hieman yli puolet kuuden miljardin suunnitellusta sopeutuskokonaisuudesta.

Velanhoitokustannusten arvioidaan kasvavan lähivuosina. Alati kasvavat velanhoitokulut ovat pois muusta julkisesta rahankäytöstä ja kaventavat julkisen talouden ennestäänkin niukkoja puskureita.

(Lähde: VM/Taloudellinen katsaus, syksy 2023)

1.2.3. Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuu valtiovarainministeriön lokakuussa 2023 julkaisemaan kuntatalousohjelmaan. Kuntatalousohjelman tarkoituksena on arvioida kuntatalouden tilaa sekä kuntien mahdollisuuksia selvitä peruspalvelujen järjestämisestä valtion talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella ja päätetyillä toimenpiteillä. Kuntatalousohjelman painopiste on kuntatalouden kehitysnäkymien ja hallituksen kuntalouteen vaikuttavien toimenpiteiden tarkastelussa. Ohjelma kattaa koko vaalikauden. Valmistelussa on huomioitu hallitusohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden vaikutukset kuntalouteen siltä osin kuin toimenpiteet sisältyvät valtion talousarvioesitykseen vuodelle 2024 tai julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2025-2027. Osa hallituksen valmistelemien toimenpiteiden vaikutuksista tarkentuu vasta toimenpiteiden valmistelun edetessä ja huomioidaan myöhemmin hallituskauden aikana valmisteltavissa kuntatalousohjelmissa.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuonna 2022 hieman suhteessa kahteen aiempaan vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos pohjautuu työllisyyden ja talouden hyvään kehitykseen ja siitä seuranneeseen verotulojen kasvuun. Kuntatalouden luvut paraniivat viime vuonna merkittävästi myös kertaluonteisilla tekijöillä, kuten sote-kiinteistöjen myynneistä saaduilla tuloilla sekä Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen yhtiöittämisellä. Manner-Suomen kunnista negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä nousi 13:een, vuonna 2022 kun edellisvuonna määrä oli 8 ja vuonna 2020 vain kaksi. Negatiivisen vuosikatteen kuntien joukosta 11 on alle 6 000 asukkaan ja kaikki 13 alle 10 000 asukkaan kuntia. Negatiivisen vuosikatteen kunnat ovat pääsääntöisesti nopeasti väestöään menettäviä kuntia. Kuntien yhteenlaskettu

lainakanta laski hieman edellisestä vuodesta. Velan kasvun hidastumiseen vaikuttivat merkittävästi kuntien tekemät omaisuuden myynnit, jotka vähensivät lainanottotarvetta.

Vaikka vuoden 2022 tilinpäätös olikin tilinpäätösarvioita parempi, on vuosien 2024-2027 kuntatalouden ennustelukuja tarkistettu alaspäin. Vuosi 2023 näyttää kuntataloudessa edelleen vahvalta, mutta sote-uudistuksen vuoksi siihen liittyy edelleen huomattavaa epävarmuutta. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä, kun alkuvuoden suotuisa tulokehitys hiipuu talouskasvun vaimentuessa ja kuntien saamat poikkeuksellisen suuret verohännät poistuvat.

Kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden tilinpäätösennusteet indikoivat merkittävää toimintakatteen heikkenemistä kuluvana vuonna viime vuoteen verrattuna. Kuntataloudessa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu, sillä vuoden 2023 sopimuskorotukset nostavat palkkoja 4,85 prosenttia ja inflaatio on pitkittynyt. Kiihtyneen inflaation täysimääräiset vaikutukset näkyvät kuntapuolella osin viiveellä pitkien ostopalvelusopimusten vuoksi.

Kuntatalouden toimintamenot kasvavat ennusteissa vuosina 2024-2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy lähivuosina laskevana syntyyden laskun ja ikäluokkien pienentymisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan.

(Lähde: VM/Kuntatalousohjelma, syksy 2023)

1.2.4. Hallitusohjelman vaikutukset kuntalouteen

Valtiovarainministeriön syksyllä 2023 julkaistun kuntatalousohjelman mukaan kuntien valtionavut (laskennalliset valtionosuudet, valtionavustukset ja veromenetysten korvaukset) ovat valtion vuoden 2024 talousarvioesityksessä yhteensä 5,1 mrd. euroa. Laskennalliset valtionosuudet ovat n. 3,7 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset

0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut 0,6 mrd. euroa.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2024 noin 2,5 mrd. euroa, josta varataan 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Valtionosuus laskee vuoden 2023

varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 290 milj. eurolla. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentumisesta sekä sen johdosta valtionosuuteen tehtävistä korjauksista.

Valtionosuutta kasvattavat vuonna 2024 indeksikorotus, joka on 2,2 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 53 milj. euroa. Hallitusohjelman mukainen yhden prosenttiyksikön indeksijarru pienentää kuitenkin kuntien valtionosuutta noin 24 milj. eurolla. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat sitouttava kouluyhteistyö (4,7 milj. euroa) sekä B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä vuosiviikkotunnilla (4,1 milj. euroa). Valtionosuutta kasvattavat myös eräiden aikaisemmin valtionosuuteen kohdistuneiden määräaikaisten vähennysten päättyminen. Tällaisia vähennyksiä ovat muun muassa kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän poistumiseen (10 milj. euroa), sote-uudistuksen muutosrajoittimen neutralisointiin (3,6 milj. euroa) sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen (1 milj. euroa) liittyneet vähennykset. Perustoimeentulon kuntien maksuosuuden muutos kasvattaa valtionosuutta noin 3,5 milj. eurolla vuonna 2024.

Valtionosuutta pienentää vuodesta 2024 lähtien erityisesti sote-uudistuksen yhteydessä kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden kustannusten ja tulojen tarkentuminen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain mukaan kunnilta hyvinvointialueille siirrettävät tulot tarkistetaan vuoden 2022 tilinpäätöstietojen ja verotulojen osalta valmistuneen verotuksen mukaisten maksunpantujen verotulojen perusteella koko maan tasolla hyvinvointialueille siirtyviä kustannuksia vastaaviksi. Tulojen ja kustannusten erotus otetaan huomioon peruspalvelujen valtionosuudessa vuodesta 2024 lukien. Jos kunnilta on tarkistuksen perusteella koko maan tasolla siirtynyt tuloja vähemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä vähennetään kunnille myönnettävästä valtionosuudesta. Jos tuloja on siirtynyt enemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä lisätään kunnille myönnettävään valtionosuuteen. Vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden vähennyksenä puolet vuonna 2024 ja puolet vuonna 2025.

Kuntien vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöstietojen sekä tietoihin tehtyjen kuntien toimittamien oikaisujen perusteella kunnilta hyvinvointialueille

siirtyneiden tehtävien kustannukset olisivat noin 669 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2023 talousarvion yhteydessä arvioitiin. Lisäksi kunnilta valtiolle siirtyvät verotuskustannukset ovat noin 64 milj. euroa, eli 2 milj. enemmän kuin vuoden 2023 talousarvion yhteydessä arvioitiin. Kunnilta siirtyvät kustannukset ovat näin ollen yhteensä noin 21,97 mrd. euroa vuoden 2024 talousarviossa.

Arvio kunnilta uudistuksen yhteydessä siirtyvistä verotuloista on puolestaan kasvanut noin 509 milj. eurolla verrattuna vuoden 2023 talousarvion yhteydessä tehtyyn arvioon (13,11 mrd. euroa). Siirtyvillä kunnallisveroilla katettiin vuoden 2023 talousarviossa myös siirtyvät verotuskustannukset (62 milj. euroa), eli kunnallisveron leikkuuosuudeksi muodostui 13,17 mrd. euroa. Verotuskustannukset huomioiden arvio siirtyvistä verotuloista on kasvanut noin 447 milj. euroa vuoden 2023 talousarvioon verrattuna.

Jotta kuntataloudesta siirtyisi uudistuksen yhteydessä yhtä paljon kustannuksia ja tuloja, vähennettäisiin edellä mainittujen tietojen perusteella kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vuodesta 2024 alkaen pysyvästi noin 224 milj. euroa (hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten tarkentumisesta aiheutuva pysyvä vähennys 160 milj. euroa sekä valtiolle siirtyvien verotuskustannusten siirrosta aiheutuva pysyvä vähennys 64 milj. euroa). Siirtyvien kustannusten ja tulojen tarkentumisesta johtuva valtionosuuden vähennys huomioidaan takautuvasti vuodelle 2023. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistetaan tästä johtuen 112 milj. euron määräaikainen vähennys vuosina 2024 ja 2025.

Valtiovarainministeriö julkaisi 17.11.2023 tiedotteen, jonka mukaan kuntien vuoden 2022 verotuksen valmistuminen muuttaa vuoden 2024 valtionosuuslaskelmia. VM:n tiedotteessa todetaan, että vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa pysyväksi valtionosuuden vähennykseksi arvioitiin 224 miljoonaa euroa ja vuotta 2023 koskeva osuus 112 miljoonaa euroa.

Verotuksen valmistuminen muuttaa edelleen vuoden 2024 valtionosuuksia siten, että pysyvä vähennys kuntien valtionosuuksiin kasvaa yhteensä 501 milj. euroon. Vuotta 2023 koskeva määräaikainen osuus vuodelle 2024 kasvaa yhteensä 250 milj. euroon. Toisin sanoen sote-uudistuksesta johtuva pysyvä valtionosuuden vuosittainen

vähennys, nk. ”loppupiiska” tuplaantuu -224 miljoonasta -501 miljoonaan euroon.

Kun lisäksi otetaan huomioon vuoden 2023 liikaa maksetun valtionosuuden korjaus, vuoden 2024 valtionosuusleikkaus kasvaa valtion talousarvioesityksen (9.10.2023) mukaisesta -336 miljoonasta -751 miljoonaan euroon.

VM:n tiedotteessa todetaan, että ”valtionosuuden läsiirrolla varmistetaan uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä”, mutta siinä ei avata varsinaisesti, mikä on muuttuneiden numeroiden taustalla. Tiedotteen yhteydessä ei julkaistu selityksiä muutoksen syille tai tarkempia laskelmia perusteluksi, eikä niitä aikataulusyistä myöskään ole esitetty eduskunnalle valtion ensi vuoden talousarviota käsiteltäessä.

VM:n tiedote tarkoittaa, että kaikkien kuntien valtionosuutta leikataan vuosina 2024 ja 2025 lisää noin 80 euroa asukasta kohden. Valtion talousarviossa (9.10.2023) loppupiiskan suuruus oli noin -60 euroa asukasta kohden ja sen jälkeen päivittyneessä valtionosuuslaskelmassa noin -56 euroa asukasta kohden. Uusi luku on -136 euroa/asukas.

Valtiovarainministeriön viimeisen 20.11.2023 tiedotteen mukaan hallituspuolueet ovat sopineet kohtuullistavansa vuoden 2022 valmistuneen verotuksen ennakoimattoman suuria vaikutuksia kuntien valtionosuuksiin. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden uudistuksen aiheuttamaa kuntien peruspalvelujen valtionosuuden lisävähennystä ei tehdä vuonna 2024, vaan vähennys jaksotetaan vuosille 2025-2027.

Valtiovarainministeriö valmistelee parhaillaan täydentävää hallituksen esitystä kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain muuttamisesta. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle 23. marraskuuta.

Esityksen mukaan:

- Vuotta 2023 koskeva jälkikäteinen valtionosuusvähennys siirrettäisiin vuosien 2024 ja 2025 sijasta tehtäväksi vuodesta 2025 lukien ja jaettaisiin kolmelle vuodelle 2025-2027 (57 §:n 4 mom.).
- Lisäksi vuodelle 2024 valtionosuuteen ehdotetaan 192 miljoonan euron määräraikaista lisäystä (34,70 euroa asukasta kohden). Vastaava määrä valtionosuutta vähennettäisiin määräraikaisella

vähennyksellä vuosina 2025–2027, vuosittain 64 miljoonaa (11,57 euroa asukasta kohden).

Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024-2027. Vuonna 2024 vähennys pienentää valtionosuutta noin 24 milj. euroa. Valtionosuutta pienentää lisäksi muun muassa asukasluvun ja lastentekijöiden muutokset (-2,2 milj. euroa) sekä kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmästä vuonna 2023 tehdyn kertaluonteisen palautuksen poistuminen (-8 milj. euroa).

Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2024, sillä soteuudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Vuoden 2024 peruspalvelujen valtionosuuksien laskennalliset kustannukset ovat yhteensä 9,8 mrd. euroa. Tästä ikärakenteen osuus on 8,1 mrd. euroa. Kuntien omarahoitusosuus on 7,7 mrd. euroa eli noin 1 390 euroa/asukas. Omarahoitusosuuden vähentämisen jälkeen kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 2,2 mrd. euroa. Valtionosuuden lisäosat ovat noin 280 milj. euroa ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus noin 808 milj. euroa. Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen tasauslisäykset ovat 909 milj. euroa ja tasausvähennykset -101 milj. euroa.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 22,09 prosentista 21,92 prosenttiin vuonna 2024. Muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 0,07 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 prosenttia. Indeksistä puolestaan alentaa valtionosuusprosenttia 0,24 prosenttiyksikköä.

Verotulomenetysten korvaukset

Hallitusohjelman mukaisesti hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Vuonna 2024 korvaukset ovat yhteensä 861 milj. euroa. Valtion vuoden 2023 varsinaiseen talousarvioon verrattuna korvausten määrä nousee 10 milj. eurolla.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantumisen sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytykset investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia.

Tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Aikataulun osalta tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle kevälistuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026.

Kiinteistöverouudistus

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan. Kiinteistöverouudistuksessa päämääränä on saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelmassa hallituksen esitys asiassa on kaavailtu annettavaksi keväällä 2024.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonallalla valtionavustusten tasoa alennetaan hallitusohjelman mukaisesti asteittain 10 milj. euroa vuonna 2024, 25 milj. euroa vuonna 2025, 50 milj. euroa vuonna 2026 ja 125 milj. euroa vuodesta 2027 lukien. Vuoden 2024 säästöstä 2,5 milj. euroa arvioidaan kohdistuvan kuntiin. Vuosien 2025-2027 säästöjen kohdentuminen ja vaikutukset kuntiin tarkentuvat valmistelun edetessä.

Hallitusohjelman mukaisesti perusopetusta vahvistetaan. Toimenpiteeseen on varattu 60 milj. euroa vuodelle 2025 ja 140 milj. euroa vuodesta 2026 alkaen. Perusopetusta vahvistetaan useilla eri toimenpiteillä ja em. toimenpiteiden kuntatalousvaikutukset tarkentuvat valmistelun edetessä. Osana perusopetuksen vahvistamista vakiinnutetaan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvorahoitus hallitusohjelman mukaisesti.

Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

Oppimisen tukea ja opinto-ohjausta vahvistetaan ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa mukaan lukien tutkintoon valmentavassa koulutuksessa (TUVA). Tarkoitukseen osoitetaan pysyvää rahoitusta 10 milj. euroa vuonna 2024 ja 20 milj. euroa vuodesta 2025 lukien, mistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 8 milj. euroa vuonna 2024 ja noin 16 milj. euroa vuodesta 2025 lukien. Vuonna 2024 lisärahoitus kohdenneetaan avustuksina ja vuodesta 2025 alkaen lisäykset on tarkoitus tuoda perusrahoituksen kautta kohdennettavaksi hallitusohjelman mukaisten rahoitusuudistusten linjaamalla tavalla. Tavoitteena on perusasteen ja toisen asteen nivelvaiheesta toisen asteen tutkinnon suorittamiseen asti ulottuva selkeä ja saumaton oppimisen tuen järjestelmä, jonka avulla sujuvoitetaan nivelvaiheen koulutusvalintoja, vähennetään koulutuksen keskeyttämistä, parannetaan opiskelijoiden edellytyksiä tutkinnon suorittamiseen ja vahvistetaan opiskelijoiden hyvinvointia.

Aiempien päätösten mukaisesti oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen toimeenpanoon varataan pysyvää rahoitusta vuodesta 2024 lukien 129 milj. euroa, mistä 92 milj. euroa kohdistuu ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjille ja siitä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 77 milj. euroa.

Liikunta ja nuorisotyö

Väestön liikunnallisuuden edistämiseksi hallitus käynnistää poikkihallinnollisen Suomi Liikkeelle -ohjelmakokonaisuuden tavoitteena kääntää liikuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä. Ohjelmakokonaisuuteen on hallituskaudella 2024-2027 varattu 20 milj. euroa vuosittain ja alustavasti arvioituna siitä kohdentuisi kuntatalouteen avustuksina yli puolet.

Hallitusohjelmassa ei esitetä lisärahoitusta nuorisotyölle. Vuodesta 2024 talousarvioesitykseen sisältyy uusi 3 milj. euron uudelleenkohdennus avustuksina kunnille kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön, mistä n. 1,3 milj. euroa olisi nettolisäystä.

Liikenne- ja viestintäministeriö

Valtio tukee vuosittain suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen joukkoliikennettä. Vuosina 2024-2027 suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen osoitetaan 9,8 milj. euroa ja keskisuurten kaupunkiseutujen tukeen 8,1 milj. euroa

vuosittain. Hallitusohjelman mukaisesti joukkoliikenneavustuksiin kohdistunut harkinnanvaraisten ilmastoperusteisten toimenpiteiden rahoitus poistuu, vaikutus on vuosittain -13,3 milj. euroa.

Hallitus jatkaa suurimpien kaupunkiseutujen kanssa MAL-sopimusmenettelyä, jonka piirissä on seitsemän kaupunkiseutua. Neuvottelut käynnistetään syksyllä 2023 ja hallitus päättää hallinnonalan toimenpiteisiin tarvittavasta rahoituksesta talousarvio- ja kehysmenettelyn yhteydessä.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman kautta ohjataan valtion rahoitusta kuntien vaikuttaviin kävely- ja pyöräilyhankkeisiin. Hankkeilla parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta ja siten lisätään kävely- ja pyöräilymatkojen määrää ja kulkutapaosuutta. Valtio voi myöntää kunnille myös avustuksia sellaisiin infra-hankkeisiin, joilla parannetaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja edistetään sen kulkutapaosuuden lisäämistä. Tällainen hanke voi olla esimerkiksi liityntäpysäköintialueen rakentaminen. Investointiohjelman valtionavustuksina jaettavan määrärahan suuruus on 3 milj. euroa vuonna 2024. Avustusta voi saada enintään puolet hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Hallitusohjelman mukaisesti yksityistieavustusta ja kävelyn ja pyöräilyn avustusta alennetaan vuosina 2025–2027 yhteensä 8 milj. euroa vuodessa. Säästön kohdistumisesta tukien välillä päätetään myöhemmin.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työvoimapaalveluiden järjestämisvastuu sekä työttömyysturvan laajentuva rahoitusvastuu siirtyvät kunnille 1.1.2025. Kevään 2023 julkisen talouden suunnitelmassa kunnille siirtyvien työ- ja elinkeinopalveluiden kustannusten on arvioitu vuonna 2025 olevan noin 663 milj. euroa. Lopullinen rahoituksen taso määritellään valtion vuoden 2024 talousarvion perusteella. Mahdolliset uudet, vuodesta 2025 voimaantulevat tehtävämuutokset huomioidaan myös rahoituksen lähtötasossa.

Uudistuksen yhteydessä kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan koskemaan työmarkkinatuen lisäksi myös perus- ja ansiopäivärahaa. Työttömän osallistuminen työllistymistä edistävään palveluun ei jatkossa enää katkaisisi kunnan vastuuta työttömyysetuuden rahoituksesta.

Kuntien roolia kotoutumisen edistämisestä vahvistetaan 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutuslain (681/2023) mukaisesti. Kunnille myönnetään

rahoitusta muun muassa matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin, monialaiseen osaamiskeskustyyppiseen toimintaan, monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen sekä työvoiman ulkopuolella olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen. Osa kotoutuslain mukaisista kuntien kotoutumisen edistämisen kustannuksista korvataan vuoden 2025 alusta lukien osana peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmää. Kunnille myönnettävä valtionosuus on noin 12,6 milj. euroa. Vuonna 2024 kunnille myönnetään valtionavustuksia ohjaus- ja neuvontapalveluihin sekä osaamiskeskustyyppiseen toimintaan yhteensä noin 1,3 milj. euroa.

Valtio korvaa vuonna 2024 voimassa olevan kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 6 luvun ja vuodesta 2025 alkaen uuden kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) 8 luvun mukaisesti kunnalle pakolaisten vastaanotosta aiheutuvia kustannuksia laskennallisen perusteen tai todellisten kustannusten mukaan.

Laskennallisia korvauksia maksetaan hallitusohjelman mukaisesti vuodesta 2025 lähtien aiemman kolmen vuoden sijaan kahdelta vuodelta, kiintiöpakolaisten osalta aiemman neljän vuoden sijaan kolmelta vuodelta. Vaikutuksen kuntatalouteen arvioidaan alkavan vuoden 2027 alusta lukien. Arviossa on käytetty valtioneuvoston asetuksessa (975/2022) määriteltyä korvaustasoa, joka on 6 503 euroa/vuosi 0-6-vuotiaista ja 1 955 euroa/vuosi 7 vuotta täyttäneistä. Laskennallisten korvausten piirissä olevien määrästä arvioidaan alle 7-vuotiaita olevan 20 prosenttia.

Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla ei ole suoria kuntiin vaikuttavia muutoksia vuosille 2024-2027. Sitä vastoin välillisesti kuntiin vaikuttavia muutoksia, ja tällöin erityisesti kuntien rahoitusosuuteen työttömyysturvasta ja perustoimeentulotuesta, tehdään huomattavan paljon. Muutoksia, joilla on merkittäviä vaikutuksia kuntatalouteen, tehdään työttömyysturvaan, lapsisiin ja asumisen tukiin (eläkkeensaajan asumistukea lukuun ottamatta).

Ympäristöministeriö

Maaliskuussa 2023 voimaan tulleen ilmastolain muutoksen mukaan kunnan on laadittava tai päivitettävä ilmastosuunnitelma vähintään kerran valtuustokaudessa. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmassa linjataan, että kunnille

asetettu velvoite ilmastosuunnitelman laatimiseksi perutaan lakimuutoksella. Hallituksen esitys lain muuttamiseksi on määrä antaa vuoden 2024 aikana. Ilmastosuunnitelmien valtionavustuksiin varattu rahoitus, 2,63 milj. euroa, perutaan vuoden 2024 alusta.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja rakentamislaki asettavat kunnille velvoitteita

1.2.5. Verotulot

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan VM:n ennusten mukaan vuonna 2024 yhteensä noin 13,9 mrd. euroa. Vuoteen 2023 verrattuna verotulot laskisivat noin 5,0 prosenttia.

Kunnallisvero

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2024 noin 9,7 mrd. euroa, mikä on noin 0,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Vuonna 2023 voimaan tullut sote-verouudistus alentaa kunnallisveron kertymää hieman vielä vuonna 2024. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan liittyvät veromuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys.

Vuonna 2024 ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistuksen mitoitusta muutetaan siten, että työttömyysvakuutusmaksun 0,2 prosenttiyksikön alennusta vastaava osuus kanavoidaan valtiolle Työllisyysrahastoon kohdistuvien säästöjen ohjaimiseksi valtion velkakehityksen taittamiseen. Lisäksi työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun 0,71 prosenttiyksikön alentaminen vuonna 2024 kasvattaa kunnallisveron tuottoa arviolta noin 56 miljoonalla eurolla.

Yhteisövero

Kuntien yhteisöveron tuotoksi arvioidaan noin 1,9 mrd. euroa vuonna 2024, mikä on noin 170 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Lähivuosina veron tuoton arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 4,1 prosentin vuosivauhtia. Maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus pienentää kuntien yhteisöverokertymää vuonna 2024 noin 1 milj.

uudistaa tiedonhallintaansa kaavoituksen ja rakentamisen luvituksen osalta. Kuntia ja maakuntien liittoja tuetaan 4 milj. euron vuosittaisella avustuksella (2024-2026) tarvittavien tiedonhallinnan uudistusten toteutuksessa. Samalla varmistetaan hallittu siirtyminen uusien velvoitteiden mukaiseen viranomaistyöhön.

(Lähde: VM/Kuntatalousohjelma, syksy 2023)

eurolla ja maksuunpanoa vuositasolla noin 2 milj. eurolla. Lisäksi vuonna 2024 tapahtuva työnantajan työttömyysvakuutusmaksun alentaminen 0,72 prosenttiyksiköllä arvioidaan kasvattavan kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta noin 28 miljoonalla eurolla.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotto on noin 2,3 mrd. euroa vuonna 2024, mikä on noin 115 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2023. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Toimenpide edellyttää maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli olisi 1,30-2,00 prosenttia. Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja arviolta noin 108 milj. eurolla vuodesta 2024 alkaen.

Kaivosmineraalivero

Julkisen talouden suunnitelmaan sisältyy vuonna 2024 voimaan tuleva kaivosmineraalivero, josta verotuottoa kertyisi ensimmäistä kertaa vuonna 2025. Tästä kaivosten sijaintikuntien osuus olisi 60 prosenttia, eli noin 15 milj. euroa vuosittain. Hallitusohjelman mukaan kaivosmineraaliveron tasoa tarkistetaan puoliväliriihestä eteenpäin ja veroon asetetaan toinen veroluokka. Muutos lisää sijaintikuntien osuutta kaivosmineraaliveron tuotosta arviolta 3 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen.

(Lähde: VM/Kuntatalousohjelma, syksy 2023)

KUNTIEN VEROTULOENNUSTE 2022-2026

Kuntien verotulot vuosina 2022–2026, milj. euroa (* VM:n ennuste)					
	2022	2023*	2024*	2025*	2026*
Kunnallisvero	21 646	10 372	9 693	9 852	10 262
Yhteisövero	3 032	2 042	1 872	1 930	1 987
Kiinteistövero	2 091	2 225	2 340	2 368	2 429
Kaivosvero				15	15
Verotulot yht.	26 769	14 639	13 905	14 165	14 693

1.2.6. Taloudellinen tilanne Äänekoskella

Kaupungin taseessa kertynyt ylijäämä oli vuoden 2022 tilinpäätöksessä 3,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 alkuperäinen talousarvio oli 0,02 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Viimeisimmän ennusteen perusteella vuoden 2023 tulos näyttää muodostuvan 1,3 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Kaupunki on laatinut voimakkaasti laskevien valtionosuuksien johdosta talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2024-2026. Tasapainottamistoimenpiteiden vaikutus on toimintakatteeseen 2,0 miljoonaa euroa ja veronkorotuksen vaikutus on 2,3 miljoonaa euroa vuonna 2024. Lisäksi investointitasoa on pienennetty vuosille 2024-2026 talouden tasapainottamiseksi ja kaupungin velkamäärän vähentämiseksi. Käyttötalouden tasapainottamissuunnitelma on esitetty luvussa 6.3.

Äänekosken kaupungilla on käynnissä sotekiinteistöjen myyntiprosessi. Mikäli myynti toteutuu, sillä on merkittävä vaikutus talouteen. Kiinteistöjen mahdollista myyntiä ei ole huomioitu talousarviossa.

Valtionosuudet

Valtiovarainministeriö julkaisi 17.11.2023 tiedotteen, jonka mukaan kuntien vuoden 2022 verotuksen valmistuminen muuttaa vuoden 2024 valtionosuuslaskelmia. VM:n tiedote tarkoittaa, että kaikkien kuntien valtionosuutta leikataan vuosina 2024 ja 2025 lisää noin 80 euroa asukasta kohden. Valtion talousarviossa (9.10.2023) loppupiiskan suuruus oli noin -60 euroa asukasta kohden ja sen jälkeen päivittyneessä valtionosuuslaskelmassa noin -56 euroa asukasta kohden. Uusi luku on -136 euroa/asukas.

Viimeisimmän lisäleikkauksen vaikutus Äänekosken kaupungin valtionosuusksiin on arviolta 1,5

miljoonaa euroa. Lisäleikkausta ei ole huomioitu kaupungin talousarviossa, koska lisäleikkauksesta ei ole virallista päätöstä. Kaupungin tulee joka tapauksessa varautua ilmoitettuun lisäleikkaukseen ja siitä johtuvaan talouden tasapainottamiseen. Lisäleikkauksesta on tarkemmin kerrottu talousarvion kohdassa 1.2.4.

Vuosikate

Talousarviossa vuoden 2024 tavoitteeksi asetetaan 8,4 miljoonaa euron vuosikate, jolloin se kattaa poistoista 98,4 prosenttia. Vuosikatteen riittävyydellä suhteessa poistoihin mitaten kaupungin tulorahoitus ei ole tasapainossa vuonna 2024. Taloussuunnitelman mukaan kaupungin vuosikate kattaa poistot vuonna 2025, mutta vuonna 2026 vuosikate ei riitä poistoihin.

Vuosina 2024-2026 vuosikate riittää kattamaan investoinnit. Investointitason tulisi olla vuosikatetta pienempi, jotta kaupungin velkamäärä ei kasvaisi. Vuodelle 2024 on suunniteltu noin 3,4 miljoonan nettoinvestoinnit. Suunnitelmavuosina 2025-2026 nettoinvestoinnit ovat keskimäärin 4,3 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukainen investointitaso vuosina 2024-2026 mahdollistaa kaupungin lainakannan vähentämisen. Suunnitelman mukaisten poistojen ennustetaan olevan vuonna 2024 noin 8,5 miljoonaa euroa ja suunnitelmakauden lopulla 8,3 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja haasteita. Suurimmat riskit tulopuolella ovat verotulokertymät ja valtionosuudet. Lisäksi toimialoilta vaaditaan talouskuria hyväksytyssä talousarviossa pysymiseksi.

Lainakanta

Kaupungin lainakanta oli 73,3 miljoonaa euroa (4 046 €/asukas) vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Lisäksi kaupungin leasingvastuut olivat 45,7 miljoonaa euroa vuoden 2022 lopussa. Lainakanta 31.12.2024 on ennusteen mukaan 65,1 miljoonaa euroa, joten lainakanta laskee noin 4,8 miljoonaa euroa vuonna 2024 (3 638 €/asukas). Leasingvastuiden määräksi arvioidaan 43,7 miljoonaa euroa vuoden 2024 lopussa. Leasingvastuiden määrä kasvaa noin 23,5 miljoonaa euroa vuonna 2025 Koulunmäen koulun C-rakennuksen sekä Koiviston päiväkodin rakennushankkeista johtuen.

Leasingvastuiden kokonaismäärä on edellä mainittujen hankkeiden valmistuttua noin 66 miljoonaa euroa huomioiden vuosittaiset lyhennykset.

Tilikauden tulos

Vuosi 2024 on talousarvion mukaan -134 520 euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelmavuosi 2025 näyttäisi toteutuvan nykyisten tietojen perusteella ylijäämäisenä, mutta suunnitelmavuonna talous 2026 kääntyy alijäämäiseksi.

TULOVEROPROSENTTI JA KIIINTEISTÖVEROPROSENTIT 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Tuloveroprosentti	21,5 %	21,5 %	21,5 %	8,86 %	9,4 %
Kiinteistöveroprosentti					
yleinen kiinteistövero (maa-alueet ja rakennukset eritelty 1.1.2024 alkaen)	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	
maa-alueet					1,30 %
rakennukset					1,30 %
vakituinen asuinrakennus	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,50 %	0,60 %
muut asuinrakennukset	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,20 %
yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
rakentamaton asuinpaikka	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,30 %
voimalaitosrakennukset	2,85 %	2,85 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %

TALOUDEN TUNNUSLUKUJA 2020-2024

1 000 €	TP2020	TP2021	TP2022	TPE2023	TA2024
Verotulot					
Kunnan tulovero	61 432	63 994	64 347	32 337	32 683
Kiinteistövero	4 896	5 367	5 438	5 955	7 003
Yhteisövero	8 519	11 933	9 705	6 505	6 289
Verotulot yhteensä	74 847	81 295	79 489	44 797	45 975
Muutos %	1,7 %	8,6 %	-2,2 %	-43,6 %	2,6 %
Valtionosuudet	51 751	49 850	52 253	15 590	10 467
Muutos %	20,5 %	-3,7 %	4,8 %	-70,2 %	-32,9 %
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	126 598	131 145	131 742	60 387	56 442
Muutos %	8,6 %	3,6 %	0,5 %	-54,2 %	-6,5 %
Toimintakate	-117 254	-121 281	-131 857	-51 422	-49 227
Muutos %	4,6 %	3,4 %	8,7 %	-61,0 %	-4,3 %
Vuosikate	11 076	11 022	221	10 374	8 365
Muutos %	78,3 %	-0,5 %	-98,0 %	4593,9 %	-19,4 %
€/asukas	596	602	12	576	467
Vuosikate/poistot %	128,81 %	123,11 %	2,68 %	114,00 %	98,42 %
Poistot	8 599	8 953	8 241	9 100	8 500
Tilikauden yli-/alijäämä	2 491	2 083	-8 006	1 288	-135
Kertynyt yli-/alijäämä	10 041	11 012	3 006	4 295	4 160
Nettoinvestoinnit	8 393	7 818	7 462	8 470	3 439
Investointien tulorahoitus %	121,67 %	127,14 %	2,91 %	148,96 %	243,24 %
Lainakanta 31.12.	74,1	71,3	73,3	70,0	65,1
Muutos %	-5,2 %	-3,9 %	2,88 %	-4,56 %	-6,92 %
€/asukas	3 991	3 890	4 046	3 887	3 638

1.3. Äänekosken kaupunkistrategia

Kuntalaki 37 §

1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain (410/2015) mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetty palveluvelvoitteet
- omistajapolitiikka
- henkilöstöpolitiikka

- kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 14.3.2022 kaupunkistrategian (Äänekoski-ilmiö) vuosille 2022 - 2028. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta. Ilmiö on todellisen ajattelu- ja toimintatavan muutoksen tulos. Kokeilemme rohkeasti uutta, emmekä pelkää erottua joukosta. Tähtäämme korkealle, emmekä häpeile sitä. Emme kysy miksi, vaan miksi ei?

Äänekosken aktivoitavat arvot:

- Olemme tasapuolisia ja oikeudenmukaisia
 - Kohtelemme työkavereita, asukkaita ja alueen yrityksiä tasapuolisesti. Olemme kannustavia ja rakentavia. Palvelemme päätöksillä jokaista. Olemme toiminnassamme oikeudenmukaisia ja noudatamme demokratian periaatteita.
- Toimimme kestävästi
 - Huolehdimme ympäristöstämme niin, että voimme jättää sen tuleville sukupolville parempana. Toimimme luontoa säästävästi, taloutta kehittäen, sujuvaa yhteistyötä ja aitoa äänekoskelaisuutta vahvistaen.
- Haemme aktiivisesti uusia ja innovatiivisia ratkaisuja
 - Seuraamme ympäristöä ja sen kehitystä. Kyseenalaistamme vanhoja toimintatapoja. Oivallamme ja uudistamme. Kehitämme omaa ja työyhteisöämme innovatiivisuutta ja uudistumiskykyä.

Äänekoski-ilmiön missio 2028:

- Muodostamme alueen yritysten, yhteisöjen ja julkisten toimijoiden kanssa hyvän elämän alustan ja turvaverkon, jonka päälle asukkaamme voivat rakentaa

itsensä näköistä elämää tänään ja huomenna.

- Hyvän elämän alusta koostuu ympäristöstä, puhtaasta luonnosta, palveluista ja sosiaalisuudesta sekä vahvoista panostuksistamme lapsiin ja nuoriin.
- Äänekoskella on tilaa kehittyä ja kehittää. Asukkailla on vapaus valita elämänsä suunta kaikkialla Äänekoskella.

Äänekoski-ilmiön visio 2028:

- Vuonna 2028 Äänekoski on tyylistään tunteutu, kokoaan vaikuttavampi kestävä kehityksen ja hyvän elämän pikkujättiläinen. Meillä kaikki tukee toimivaa arkea.
- Äänekoski toimii yritystensä tukena globaalilla pelikentällä, mutta on silti inhimillisesti läsnä. Luomme ilmiötä, joka perustuu eri toimijoiden väliseen osallistavaan yhteistyöhön ja näyttää mallia muulle Suomelle.

Äänekoski-ilmiön kolme ulottuvuutta ja tavoitetta ovat:

- Hyvä elämä
 - Meillä jokainen ottaa vastuun paremmasta huomisesta. Me toimimme alustana asukkaidemme hyvälle ja omannäköiselle elämälle sekä elinikäiselle kehitymiselle huomioiden erityisesti lapset ja nuoret.
 - Tavoitteena on, että meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset.
- Kestävä ympäristö
 - Teemme ja tuemme kestävä kehitystä kaikessa toiminnassamme.
 - Tavoitteena on, että olemme hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.
- Vaikuttavat elinkeinot
 - Mahdollistamme kansainvälisen biokiertoalouden ekosysteemin, älykkään liiketoiminnan ja yrittäjyyden kehittymisen. Olemme edelläkävijä lasten ja nuorten yrittäjyyskasvatuksessa.
 - Tavoitteena on, että olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna.

Äänekoski-ilmiötä toteutetaan yhdessä kuntalaisten kanssa. Käännämme ajatustavan rohkeasti

päälaelleen. Emme tee päätöksiä suljettujen ovien takana, vaan tuomme toiminnan asukkaiden arkeen. Osallistamme asukkaat rohkeasti mukaan myös päätösten mukaisen toiminnan toteuttamiseen.

Edellä mainittuja kolmea ulottuvuutta mitataan valtuustoon nähden sitovilla vuosikohtaisilla mittareilla ja niille asetetuilla tavoitteilla. Tulokortit mittareineen ja tavoitteineen on esitetty tämän talousarvion kohdassa 3.1.-3.2. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosisaustusten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset strategian toimeenpano-ohjelmat. Toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- vapaa-aikaohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma
- hankintaohjelma
- asunto-ohjelma
- palveluohjelma
- omistajapolitiikka
- kylien ja taajamien kehittämisohjelma
- matkailuohjelma
- kulttuuri- ja liikuntaohjelma
- opetus- ja kasvatustoimialan palveluohjelma
- ympäristö- ja ilmasto-ohjelma
- hankintaohjelma

1.4. Konsernin toiminta ja talous

1.4.1. Yleistä

Kaupungin konserniyhteisöistä suurimmat vaikutukset kaupungin omaan talouteen on Äänekosken Energia Oy:llä, Proavera Oy:llä sekä Ääneseudun Asunnot Oy:llä.

Äänekosken kaupunki on tilannut Inspira Oy:ltä ulkopuolisen selvityksen Proavera Oy:n ja Ääneseudun Asunnot Oy:n taloustilanteesta. Molempien

yhtiöiden taloudellisessa kannattavuudessa on ollut haasteita viime vuosina. Selvitys valmistuu marraskuun 2023 loppuun mennessä.

Konsernin muilla yhteisöjen toiminnoilla ja niissä tapahtuvilla muutoksilla ei ole ennakoitavissa kaupungin talouteen merkittäviä talousvaikutuksia.

1.4.2. Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista ja yhtiöiden liiketoiminnan on oltava kannattavaa.
2. Toimivan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttaminen
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen
4. Konserniyhtiöiden on laadittava suunnitelma vuoden 2024 aikana päästöjä pienentämiseksi
5. Konserniyhtiöiden tulee aktiivisesti etsiä toimenpiteitä energiankulutuksen pienentämiseksi

1.4.3. Yhtiökohtaiset tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
2. Yhtiön toiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa
3. Vedenkulutuksen pienentäminen

- vedenkulutus alle 120 l/vrk/hlö

Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1 700 000 euroa

2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan 2 000 000 euroa (osingot, korot ja takauspalkkiot)
3. Sähköstä vähintään 90 % on tuotettu päästöttömällä tuotannolla
4. Kaukolämmöstä yli 99,6 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Strategisen kumppanuuden vahvistaminen
2. Valtuuston asettaman säästötavoitteen saavuttaminen strategisesta kumppanuussopimuksesta
3. Työntekijöiden sairaspöissaolojen vähentäminen
4. Toiminnasta aiheutuvien hiilidioksidipäästöjen alentaminen

Ääneseudun Kehitys Oy

1. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta

Proavera Oy

1. Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
2. Ajoneuvojen CO₂-päästöjen alentaminen
3. Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen
4. Positiivinen liiketoiminnan tulos

1.5. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 13.10.2014 (§ 77) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja määrännyt ne tulemaan voimaan 1.11.2014 alkaen.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
2. Tarjoaa äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 95 %
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomamenot

Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen

Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen
2. Energiatalouden kehittäminen, säästökohdeiden kartoitus ja käytön tehostaminen
3. Rakennusten kunnon ylläpito

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.

- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.
- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).
- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös talousohjeessa. Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Kaupungissa on käytössä menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten on laadittu oma yhtäläinen ohjelma, johon on koottu kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita on tunnistettu noin 150 ja kohteet on jaettu viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehksen mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Kohteet arvioidaan asteikolla 1 - 4. Yhteenvedona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat informaation ja seurannan osaluilla.

Arviointit tehdään vuosittain toimialoittain ja tulosten yhteenvedo esitetään tilinpäätöskertomuksessa.

Tavoitteet vuodelle 2024

Talousarvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman laadintaprosessia kehitetään edelleen niin, että kaupungin strategiset

tavoitteet ja taloudelliset mahdollisuudet kytkeytyvät kiinteämmin riskien arviointiin ja hallintakeinojen laadintaan. Riskien arviointiprosessia tuetaan riskienhallinnan työkalua kehittämällä.

Onnistuneella riskienhallinnalla pystytään mahdollisimman hyvin huomioimaan muuttuneen toimintaympäristön haasteet sekä hallitsemaan tunnistettuja riskejä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulevan talousarviokauden tavoitteena on osaltaan turvata kaupungin toimintaedellytykset löytämällä keskeisimmät organisaation riskit ja luoda niihin hallintakeinoja.

1.6. Henkilöstö

1.6.1. Henkilöstömuutokset vuoden 2024 talousarviossa

Painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunginhallitus on hyväksynyt Äänekosken kaupungin henkilöstöpoliittiset linjaukset, jotka ulottuvat vuoteen 2028. Henkilöstöpoliittisissa linjauksissa määritellään Äänekoski-ilmiöön pohjautuvat tavoitteet henkilöstön ja työyhteisöjen hyvinvoinnin edistämiseen, osaavan työvoiman saatavuuteen (veto- ja pitovoima), osaamisen kehittämiseen sekä johtamiseen ja esihenkilötyöhön. Myös työkyvyn tukeminen yhteistyössä työterveyshuollon kanssa korostuu erityisesti psykososiaalisen kuormituksen osalta.

Henkilöstöpoliittisten linjausten tärkeimmät toimenpiteet on koottu kolmen kärkitavoitteen alle, jotka ovat

- Hyvä työelämä
- Kestävä työympäristö
- Sujuva ja vaikuttava työ

Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan henkilöstöpoliittisissa linjauksissa esitetyillä mittareilla ja raportoinnilla

- Henkilöstökysely (em. kärkitavoitteet sekä johtaminen ja esihenkilötyö)
- Terveysperusteiset poissaolot
- Lähtövaihtuvuus

Henkilöstökysely toteutetaan uudistuneena siten, että kysely vastaa henkilöstöpoliittisten linjausten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseen.

Esihenkilöiden tiedolla johtamista tehostetaan. Työkykyjohtamisen tueksi on käytössä esihenkilökompassi. Resurssien ohjausta ja seuranta vahvistetaan erilaisilla raportointivälineillä, mm. HR Kuntapulssilla.

Työterveyshuollon sopimus on päättymässä. Palvelut tullaan kilpailuttamaan vuoden 2024 aikana.

Työnantajan myöntämään ePassi-etuuteen on vuodelle 2024 varattu 250 euroa työntekijää kohden. Tuen euromäärä säilyy vuoden 2023 tasolla. Käyttämättömyys on kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalvelujen lisäksi myös terveyspalveluihin. Kustannusvaikutus vuodelle 2024 on noin 150 000 euroa.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssit vähenevät vuoden 2023 talousarviosta 13 htv. Henkilöstöresurssien vähentyminen johtuu osittain palvelujen kysynnän vähenemisestä kasvun ja oppimisen toimialalla, osittain talouden vakauttamistoimista.

TALOUSARVIOON SISÄLTUVIEN HENKILÖSTÖRESURSSIEN MUUTOS VUODESTA 2023 VUOTEEN 2024

HENKILÖSTÖRESURSSIT	TA2023	TA2024	Muutos	Hanketyön osuus resursseista	
Keskushallinto	61	55,5	-5,5 htv	5 htv	Määräaikainen henkilöstö: starttipaja 2, metsuri (maankäyttöpalvelut). Vakauttaminen - 2 htv: valmentaja, maankäyttöpalvelut 0,5 ja lähetti 0,6. Työllisyyspalvelujen hankkeet päättyneet (-3,5 htv)
Opetus ja kasvat	430	427,5	-2,5 htv	25 htv	Perustetaan hyvinvointikoordinaattorin toimi (palkkavar.vuodesta 2025). Lakkautetaan 0,5 toimistosiihteerin toimi. Määräaikainen henkilöstö (-2 htv): nuorisotyöntekijä (etsivä), valmistava opetus 3 htv (-3), aikuisten perusopetus 1 htv (+1), kotouttaminen 1 htv, yhteisöohjaajat (2htv) ulkopuolisella rahoituksella. Hanketyö 32 htv, 40 henk. (+7htv vrt. talousarvio). Muut henkilöstöresurssien väh: varhaiskasvatus - 3 htv, opetus n. -4 htv.
Kulttuuri ja liikunta	52	50,5	-1,5	1,5 htv	Hankkeet (+0,5): Äänekoski liikkeessä (1htv), Ovi auki kulttuurille (0,5 htv). Vakauttaminen: kirjastopalvelut -2htv.
Kaupunkirakenne ja ympäristö	59	57,5	-1,5		Määräaik. vastaava ruoanjakaja Tekellä, kokoaikaisen vast. ruoanjakajan toimen osa-aikaistaminen (Hietaman koulu). Ilmastohanke päättynyt (-1htv).
Yhteensä	602	591	- 11 htv	35,5 htv (+3)	
Palkallisten vapaiden sijaiset	17 htv	15 htv	- 2 htv		

Henkilöstömenot

Talousarvion kohdassa 2.2.2 on esitetty henkilöstömenot vuodelle 2024.

Uusien vakinaisten virkojen ja toimien perustaminen (1)

Talousarvioon sisältyy uusien vakinaisten virkojen ja toimien perustamisia seuraavasti:

Opetus ja kasvat

- perustetaan hyvinvointikoordinaattorin toimi (vuonna 2024 ulkopuolinen rahoitus, vuodesta 2025 alkaen kaupungin rahoituksella)

Kokoaikaisten virkojen ja toimien osa-aikaistaminen (1)

Talousarvioon sisältyy kokoaikaisten virkojen ja toimien osa-aikaistamisia seuraavasti:

Kaupunkirakenne ja ympäristö

- lakkautetaan kokoaikainen vastaavan ruoanjakajan toimi ja perustetaan osa-aikainen vastaavan ruoanjakajan toimi (30t/v) Hietaman koululle (työhön sisällytynyt aiemmin myös kiinteistöhoitoa, joka jää pois)

Virkojen ja toimien lakkauttaminen (7,5)

Talousarvioon sisältyy virkojen ja toimien lakkauttamisia seuraavasti:

Opetus ja kasvat

- 3 luokanopettajan virkaa (Koulunmäen yhtenäiskoulu), perusteena lasten määrän väheneminen
- 1 lukion ja perusopetuksen lehtorin virka (vähentynyt tarve)
- 3 perhepäivähoitajan tointa (perusteena lasten määrän väheneminen)
- osa-aikainen (20 t/v) toimistosiihteerin toimi (tehtävät järjestelty sisäisesti)

Henkilöstörakenteen muutokset (4)

Talousarvioon sisältyy seuraavat henkilöstörakenteen muutokset:

Opetus ja kasvat

- lakkautetaan 1 perusopetuksen ja lukion lehtorin virka ja perustetaan 1 päätoiminen perusopetuksen ja lukion tuntiopettajan virka
- lakkautetaan 2 lukion ja perusopetuksen lehtorin virkaa ja perustetaan 2 lukion ja perusopetuksen päätoimista tuntiopettajan virkaa

Keskushallinto

- maankäyttösuunnittelijan toimi muutetaan maankäyttösuunnittelijan viraksi (tehtävä edellyttää julkisen vallan käyttöä)

Nimikemuutokset (8)

Nimikemuutosten perusteena on se, että uusi nimike kuvaa paremmin työn sisältöä. Talousarvioon sisältyy seuraavat nimikemuutokset:

Kaupunkirakenne ja ympäristö

- ruokapalveluesimiehen virkanimike muutetaan ruokapalveluesihenkilöksi
- 2 rakennuttajainsinöörin virkanimike muutetaan yhdyskuntainsinööriksi

Keskushallinto

- 3 ATK - suunnittelijan tointa muutetaan ICT - suunnittelijan toimiksi
- 2 ATK- tukihenkilön tointa muutetaan ICT - tukihenkilön toimiksi

Määräaikainen henkilöstö

Opetus ja kasvatusta

- valmistava opetus 3, aikuisten perusopetus 1, yhteisöohjaajat 2, nuorisotyöntekijä etsivässä nuorisotyössä, maahanmuuttajakoordinaattori
- hanketyöntekijöitä 32 htv

Kaupunkirakenne ja ympäristö

- vastaava ruoanjakaja 20 t/v Teken väistötiloissa

Kulttuuri ja liikunta

- hankkeet 1,5 htv (Äänekoski liikkeessä, Ovi auki taiteelle)

Keskushallinto

- nuorten starttipaja 2
- määräaikainen työntekijä metsien ja puiston raivaamiseen maankäyttöpalveluissa

Talouden vakauttamisen vaikutus henkilöstöresursseihin ja henkilöstömenoihin toimialoittain

Opetus ja kasvatusta (lasten määrän väheneminen ja talouden vakauttaminen)

- varhaiskasvatusta 1.8.2024 alkaen: 3 varhaiskasvatuksen opettajan tointa ja 3 varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tointa jätetään täyttämättä (lasten määrä vähenee)

- varhaiskasvatusta: osa-aikainen (23t/v) varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toimi jätetään täyttämättä
- opetus/alakoulut 1.8.2024 alkaen: 6 luokanopettajaa/ opetusryhmää vähenee (lasten määrän väheneminen 5 ja vakauttaminen 1)
- opetus/yläkoulut 1.8.2024 alkaen: 36 kurssia vähenee - kohdistuu eri oppiaineisiin (4 opetusryhmää vähenee, joista lasten määrän väheneminen 1 ja vakauttaminen 3)
- opetus/lukio 1.8.2024 alkaen: 25 kurssia vähenee

Kulttuuri ja liikunta

- kirjastopalvelut: kaksi tointa jätetään täyttämättä

Keskushallinto

- valmentajan virka työllisyyspalveluissa jätetään täyttämättä
- tonttipalvelut: henkilöstöresurssit vähenvät 0,5 htv (paikkatietoinsinöörin tointa ei täytetä, määräaikainen henkilöstö 0,5 hvt)
- lähetin toimi vähentynyt (-0,6 htv)

Muita henkilöstöä koskevia vakauttamistoimia

Talouden vakauttamisen toimenpiteinä vuonna 2024 vähennetään koulutuskustannuksia (-20 %), matka- ja majoituskustannuksia (-10 %), sisäisiä ateriapalveluja (-20 %), lahjoja ja merkkipäivähuomioimisia (-20 %) sekä sijaiskustannuksia (-10 %). Lisäksi lomapalkkavelkaan kohdentuu säästötaavoite.

Työyhteisöille työhyvinvointiin varattua määrärahaa vähennetään talouden vakauttamisen toimenpiteenä 70 eurosta/ työntekijä 50 euroon/ työntekijä. Lisäksi erillisten tapahtumien järjestämisestä henkilöstölle luovutaan vuonna 2024 (mm. teatteri- ja konserttitapahtumat).

Yhteenveto

Vuonna 2024 keskeistä on henkilöstöresurssien sopeuttaminen muuttuneeseen taloustilanteeseen. Talouden vakauttamisen toimenpiteet vaikuttavat henkilöstöön monella eri tavalla, mm. henkilöstömäärään, työtehtävien sisältöön ja työpaikan sijaintiin. Talousarvioon ei sisälly vakinaisen henkilöstön irtisanomisia. Määräaikaisten ja sijaisten rekrytointiin talouden vakauttamisella on

vaikutusta. Poikkeuksena on hanketyön osuus, jonka osuus on edelleen merkittävä opetuksen ja kasvatuksen toimialalla (32 htv, kasvua kuluvan vuoden talousarvioon +7htv).

Organisaatiouudistus on valmistelussa ja mahdolliset muutokset organisaatioon käsitellään vuoden 2024 aikana.

Taloussuunnitelmavuosina 2025 - 2026 talouden vakauttaminen jatkuu. Yhteistyössä toimialojen kanssa pyritään edelleen mahdollisimman hyvään ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun taloudelliset resurssit huomioiden.

Merkittävä toiminnallinen muutos on julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun

siirtyminen kuntien tehtäväksi 1.1.2025 alkaen. Pohjoiseen Keski-Suomeen on valmisteltu 13 kunnan yhteistä työllisyysaluetta, jonka vastuukuntana toimisi Äänekosken kaupunki. Päätökset työllisyysalueista saadaan viimeistään helmikuussa 2024. Mikäli tämä toteutuu, Äänekosken kaupungin palvelukseen siirtyy liikkeenluovutuksena noin 60 henkilöä te - toimistoista, Ely- ja KEHA - keskuksista. Työllisyysalueen käynnistymisen valmistelu ajoittuu vuodelle 2024.

Vuonna 2024 korostuu edelleen kaupungin tehtävä hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden edistämisessä sekä kaupungin ja hyvinvointialueen kumppanuuksien ja rajapintojen välinen yhteistyö.

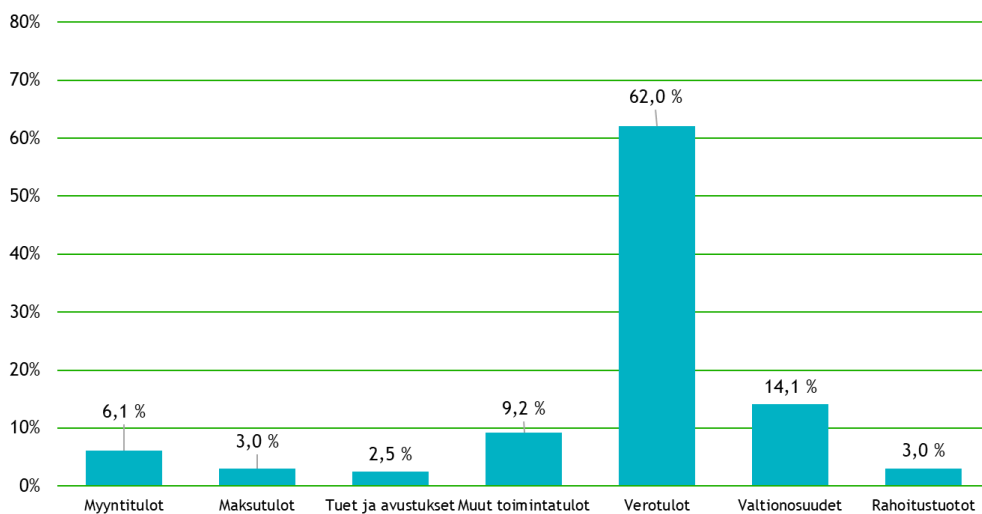
2. TULOSLASKELMA

2.1. Yleistä tuloslaskelmasta

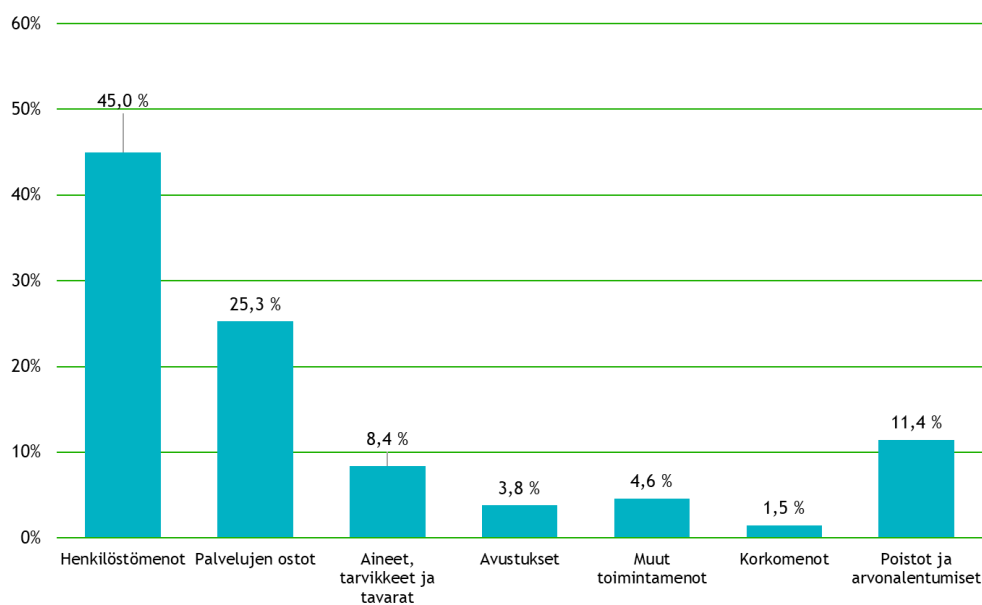
Tässä luvussa on esitetty Äänekosken kaupungin tuloslaskelma vuodelle 2024. Taloussuunnitelma vuosille 2025 - 2026 on esitetty luvussa 6.

2.2. Tuloslaskelma

TULOT TULOSLASKELMASSA 2024 (%)

MENOT TULOSLASKELMASSA 2024 (%)

TULOSLASKELMA 2024, 1 000 €

TULOSLASKELMA, 1 000 €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos -% TA2024/TA2023	Muutos € TA2024/TA2023
Toimintatulot					
Myyntitulot	8 537	4 666	4 486	-3,9 %	-180
Maksutulot	9 052	1 664	2 251	35,3 %	588
Tuet ja avustukset	5 130	2 528	1 847	-26,9 %	-681
Muut toimintatulot	3 738	6 649	6 826	2,7 %	178
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-65 864	-34 950	-33 376	-4,5 %	1 574
Palvelujen ostot	-70 869	-18 235	-18 748	2,8 %	-514
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 038	-6 994	-6 239	-10,8 %	755
Avustukset	-5 555	-3 111	-2 844	-8,6 %	267
Muut toimintamenot	-4 989	-3 082	-3 431	11,3 %	-349
Toimintakate	-131 859	-50 866	-49 227	-3,2 %	1 639
Verotulot	79 489	43 249	45 975	6,3 %	2 726
Valtionosuudet	52 253	15 571	10 467	-32,8 %	-5 104
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	643	570	900	57,9 %	330
Muut rahoitustulot	524	1 100	1 350	22,7 %	250
Korkomenot	-828	-900	-1 100	22,2 %	-200
Muut rahoitusmenot	-2	0	0		
Vuosikate	221	8 724	8 365	-4,1 %	-359
Poistot ja arvonalentumiset	-8 241	-8 700	-8 500	-2,3 %	200
Tilikauden tulos	-8 020	24	-135	-653,3 %	-159
Tilinpäätössiirrot	14	0	0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 006	24	-135	-653,3 %	-159
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
	TP 2022	TA 2023	TA 2024		
Toimintatulot / Toimintamenot, %	16,71	23,36	23,84		
Vuosikate / Poistot, %	2,68	100,28	98,42		
Vuosikate, euroa / asukas	12	485	467		
Asukasmäärä 31.12. (ennuste)	18 120	18 000	17 900		

2.2.1. Toimintatulot

Toimintatulot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatulot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatulojen arvioidaan laskevan vuoden 2023 alkuperäisestä talousarviosta 0,1 miljoonalla eurolla (-0,6 %). Toimintatuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 15,4 miljoonaa euroa.

Myyntitulot

Myyntituloihin kirjataan tulot tavaroiden ja palveluiden myynnistä, jotka on tarkoitettu myytäväksi

pääsääntöisesti tuotantokustannukset kattavaan hintaan. Myyntitulojen arvioidaan laskevan 0,2 miljoonaa euroa (-3,9 %). Myyntituloihin on budjetoitu 0,3 miljoonaa euroa sotekiinteistöjen lasikutustuloja.

Maksutulot

Maksutuloihin kirjataan asiakasmaksuja ja muita maksuja tavaroista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa

tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Tällaisia ovat esim. hoitopäivämaksut, lukukausimaksut, suunnittelu- ja mittaus- ja rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut sekä maankäyttö- ja kehittämismaksut.

Maksutulojen arvioidaan kasvavan 0,6 miljoonalla eurolla (35,3 %) vuoden 2023 tasosta. Merkittävin lisäys 0,45 miljoonaa euroa aiheutuu maankäyttösopimuksista saatavista tuloista. Hulevesimaksutulojen lisäykseksi on budjetoitu 176 600 euroa. Päivähoitomaksutulot puolestaan vähenevät 0,2 miljoonaa euroa.

Tuet ja avustukset

Tiliryhmään tuet ja avustukset kirjataan mm. saadut tuet ja avustukset valtiolta ja EU:lta. Tuet ja avustukset on laskevat 0,7 miljoonaa euroa (-26,9 %) vuoden 2023 tasosta ja ovat 1,8 miljoonaa euroa. Vähennyksestä 0,5 miljoonaa euroa aiheutuu

hanketulojen vähenemisestä. Työllistämisen tukeen on puolestaan budjetoitu noin 0,1 miljoonaa euroa vuotta 2023 vähemmän.

Muut toimintatulot

Tiliryhmään muut toimintatulot kirjataan toimintatulot, jotka eivät kuulu yllä mainittuihin tiliryhmiin, tällaisia ovat mm. vuokratulot, pysyvien vastaavien myyntivoitot sekä kaavamuutosten luovutusvoitot.

Muihin toimintatuloihin on budjetoitu 6,8 miljoonaa euroa, joka on 0,2 miljoonaa euroa (2,7 %) enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa. Muissa toimintatuloissa vuokratulot kasvavat 0,3 miljoonaa euroa. Muihin toimintatuloihin on budjetoitu sotekiinteistöjen vuokratuloja noin 3,8 miljoonaa euroa. Muista toimintatuloista pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennakoitaan vähenevän 0,2 miljoonaa euroa ja kaavoitusvoittoihin on budjetoitu 0,1 miljoonaa euroa.

2.2.2. Toimintamenot

Henkilöstömenot

Henkilöstömenoihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Henkilöstömenot laskevat yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa (-4,5 %) vuonna 2024. Palkat ja palkkiot laskevat 0,8 miljoonaa euroa (-2,9 %) ja työntekijän sivukulut laskevat 0,8 miljoonaa euroa (-10,2 %) vuoden 2023 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Henkilöstömenoihin on budjetoitu 2,47 %:n palkankorotus vuodelle 2024 (0,4 %:n korotus 1.2.2024 alkaen ja 3,6 %:n korotus 1.6.2024 alkaen).

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot.

Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan 0,5 miljoonaa euroa (2,8 %) vuoden 2023 tasosta. Palvelujen ostoissa rakennusten purkamismenoihin on budjetoitu 0,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, elintarvikkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan 2024 vuodelle 6,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa. Sähkön hankintaan on budjetoitu 0,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023. Kalustohankinnat vähenevät puolestaan 0,2 miljoonaa euroa.

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Äänekosken kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2024 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 0,7 miljoonaa euroa ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin 2,1 miljoonaa euroa. Yhteensä avustuksiin budjetoidaan 2,8 miljoonaa euroa, mikä on 0,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2023.

Muut toimintamenot

Muihin toimintamenoihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustusmenot ja jäsenmaksut.

Muihin toimintamenoihin budjetoidaan 3,4 miljoonaa euroa vuodelle 2024, mikä on 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023

2.2.3. Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

2.2.4. Verotulot

Verotuloennusteet vuosille 2024 - 2026 perustuvat Kuntaliiton lokakuussa 2023 laatimaan veroennustekehikkoon sekä omaan arvioon verotulojen kehityksestä. Verotulojen määräksi ennustetaan 46,0 miljoonaa euroa vuonna 2024 mikä on 2,7 miljoonaa euroa (6,3 %) enemmän vuoden 2023 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

talousarviossa. Muissa toimintamenoissa leasingvuokramenot kasvavat 0,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 toimintakatteen arvioidaan olevan -49,2 miljoonaa euroa, mikä on 1,6 miljoonaa euroa (-3,2 %) pienempi kuin vuoden 2023 talousarviossa.

Verotuloennusteessa on huomioitu kunnallisveron korotus 0,54 % vuonna 2024 sekä kiinteistöveroprosenttien korotukset vuodelle 2024.

Kuntaliiton viimeisimmän veroennusteen sekä oman arvion perusteella vuoden 2023 verotulokertymä on 44,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 verokertymää parantaa väliaikaisesti ennen vuotta 2023 maksuunpannut verot (ns. sote-uudistuksen verohännät).

VEROTULOJEN KEHITYS 2020-2026

Verotulot (* ennuste), 1 000 €	2020	2021	2022	2023	2024*	2025*	2026*
Kunnallisvero	61 432	62 620	64 654	31 944	32 683	33 611	34 600
Yhteisövero	8 519	11 606	8 620	5 693	6 289	6 767	6 907
Kiinteistövero	4 896	5 407	5 418	5 612	7 003	7 056	7 056
Verotulot yhteensä:	74 847	79 633	78 691	43 249	45 975	47 434	48 563
Muutos edelliseen vuoteen (%)	1,7 %	6,4 %	-1,2 %	-45,0 %	6,3 %	3,2 %	2,4 %

Kunnallisvero

Äänekosken kaupungin veroprosentti vuodelle 2024 on 9,4 % eli 0,54 % enemmän kuin vuonna 2023 (8,86 %). Vuoden 2024 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 32,7 miljoonaa euroa, mikä on 0,7 miljoonaa euroa (2,3 %) enemmän kuin vuoden 2023 alkuperäisessä talousarviossa on arvioitu.

Yhteisövero

Yhteisöveronsaajia ovat valtio ja kunnat. Kuntaryhmän yhteisöveron alustava jako-osuus vuodelle 2024 on 23,69 % (23,91 % vuonna 2023). Talousarviossa kaupungin vuoden 2024 yhteisöveron määräksi on arvioitu 6,3 miljoonaa euroa, joka on 0,6 miljoonaa euroa (10,5 %) enemmän, kuin vuoden 2023 alkuperäisessä talousarviossa.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2024 arvioidaan 7,0 miljoonaa euroa, mikä on 1,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 alkuperäisessä talousarviossa. Kiinteistöverotuoton budjetoinnissa on huomioitu kiinteistöveroprosenttien korotukset vuodelle 2024:

	2023	2024
Yleisen kiinteistöveroprosentin alaiset		
Maa-alueet	1,10 %	1,30 %
Rakennukset	1,10 %	1,30 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,50 %	0,60 %
Muut asuinrakennukset	1,10 %	1,20 %
Voimalaitokset	3,10 %	3,10 %
Rakentamaton rakennuspaikka	1,10 %	1,30 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	0,00 %

2.2.5. Valtionosuudet

Äänekosken kaupungin vuoden 2024 talousarviossa peruspalvelujen valtionosuuden arvioidaan olevan Kuntaliiton lokakuun 2023 ennakkolaskelman perusteella ilman verotuloihin perustuvaa tasausta ja sote-eriä 3,4 miljoonaa euroa.

Sote-erät vähentävät valtionosuutta yhteensä 473 500 euroa. Sote-eristä muutosrajoittaminen osuuden arvioidaan olevan -143 900 euroa, järjestelmämuutoksen tasauksen (siirtymätasaus) 679 300 euroa, jälkikäteistarkistuksesta johtuva valtionosuuden lisäsiirtotarve -672 600 euroa ja valtionosuuden takautuva jälkitarkastus vuoden 2023 osalta -336 300 euroa. Vuoden 2023 osalta vähennys huomioidaan takautuvasti puoliksi vuonna 2024 ja puoliksi vuonna 2025. Vähennys on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri. Jälkikäteistarkistus tulee tarkentumaan lopulliseksi marraskuussa kun vuoden 2022 verotus valmistuu.

Verotulomenetysten korvausten arvioidaan olevan 3,0 miljoonaa euroa. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin lisää valtionosuutta 284 900 euroa vuonna 2024. Äänekosken kaupungin HYTE-kerroin on vuoden 2024 valtionosuuslaskelman perusteella 0,55 ja väestöllä painotettu kerroin on 0,81.

Yhteensä peruspalvelujen valtionosuus sekä verotulomenetysten korvaus ovat 6,0 miljoonaa euroa eli laskua vuoden 2023 valtionosuuksiin on noin 7,9 miljoonaa euroa (-56,8 %).

Valtiovarainministeriö julkaisi 17.11.2023 tiedotteen, jonka mukaan kuntien vuoden 2022 verotuksen valmistuminen muuttaa vuoden 2024 valtionosuuslaskelmia. VM:n tiedote tarkoittaa, että kaikkien kuntien valtionosuutta leikataan vuosina 2024 ja 2025 lisää noin 80 euroa asukasta kohden. Valtion talousarviossa (9.10.2023) loppupiiskan suuruus oli noin -60 euroa asukasta kohden ja sen jälkeen päivittyneessä valtionosuuslaskelmassa noin -56 euroa asukasta kohden. Uusi luku on -136 euroa/asukas.

Lisäleikkausta ei ole huomioitu kaupungin talousarviossa, koska lisäleikkauksesta ei ole virallista päätöstä. Lisäleikkauksesta on tarkemmin kerrottu talousarvion kohdassa 1.2.4.

Verotulojen tasausjärjestelmä tasaa alle valtakunnan keskiarvon olevien kuntien verokertymää. Äänekosken kaupunki saa verotulojen tasausta vuonna 2024 noin 5,2 miljoonaa euroa, eli verotulojen tasaus kasvaa 2,6 miljoonaa euroa vuoteen 2023 verrattuna.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta (mm. maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus) ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (mm. kansalaisopistot, musiikkioppilaitokset, teatterit, liikunta ja nuorisotyö). Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määräksi on arvioitu -0,7 miljoonaa euroa vuonna 2024.

Vuoden 2024 arvioidut valtionosuudet ovat yhteensä 10,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 valtionosuuksien arvioitu kokonaismäärä on 15,6 miljoonaa euroa, joten valtionosuudet laskevat 5,1 miljoonaa euroa (-32,9 %) vuonna 2024.

Lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista vuodelle 2024 tehdään joulukuussa 2023. Myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta vuodelle 2024 tehdään päätökset vuoden 2023 loppuun mennessä. Koska valtionosuuksien lopullinen määrä tiedetään vasta vuodenvaihteessa, mahdolliset muutokset käsitellään talousarviomuutoksena vuonna 2024.

VALTIONOSUUDET 2020-2024

Valtionosuudet, 1 000 €	TP 2020	TP 2021	TP2022	TA 2023 + muutos	TA 2024	Muutos (1 000 €)	Muutos -%
Peruspalvelujen valtionosuus	38 411	35 028	36 605	10 849	2 959	-7 890	-72,7 %
Verotulojen menetysten korvaus	8 551	8 496	9 918	2 982	3 010	28	0,9 %
Verotuloihin perustuva valtionosuusksien tasaus	5 381	7 517	6 567	2 638	5 168	2 529	95,9 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-592	-1 191	-837	-879	-669	210	-23,9 %
Valtionosuudet yhteensä:	51 751	49 850	52 253	15 590	10 467	-5 123	-32,9 %

2.2.6. Rahoitustulot ja -menot

Korkotulot

Korkotulojen osuus vuoden 2024 talousarvioon suunnitellaan 0,9 miljoonaan euroon. Korkotulot ovat 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa.

Muut rahoitustulot

Muihin rahoitustuloihin kirjataan mm. osinkotulot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuloihin budjetoidaan 1,4 miljoonaa euroa vuodelle 2024, mikä on 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa.

Korkomenot

Korkomenoiksi vuodelle 2024 budjetoidaan 1,1 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa.

Muut rahoitusmenot

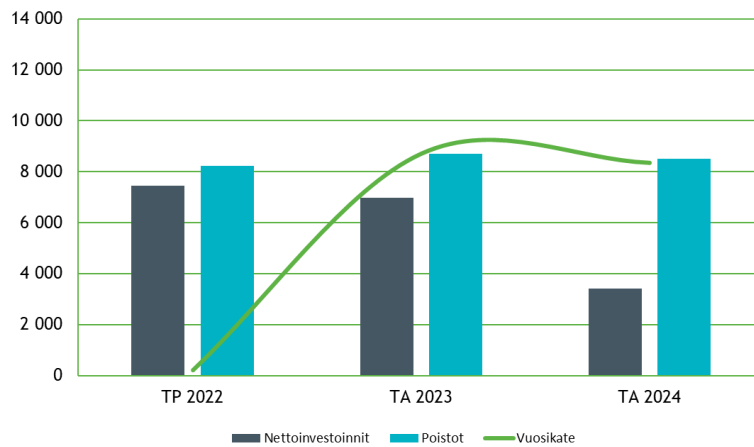
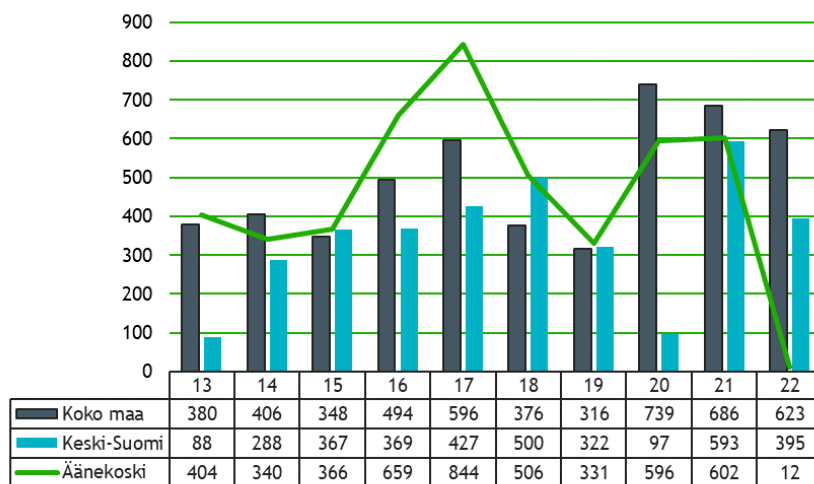
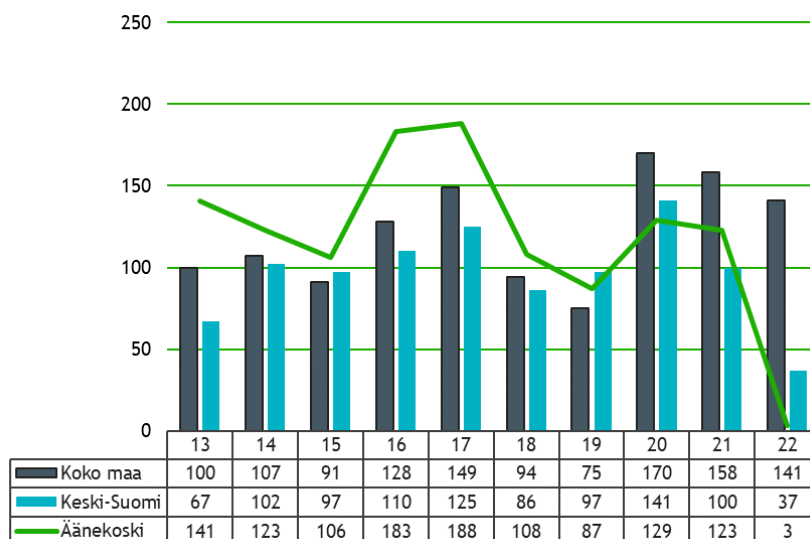
Muihin rahoitusmenoihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot. Muihin rahoitusmenoihin ei budjetoida määrärahaa vuodelle 2024.

2.2.7. Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen, että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan

ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Vuonna 2024 vuosikatteen ennustetaan olevan 8,4 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaan vuosikate kattaa poistoista 98,42 %.

VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN, 1 000 €

VUOSIKATTEEN KEHITYS €/AS, 2013 - 2022

VUOSIKATE %:A POISTOISTA KEHITYS 2013-2022

2.2.8. Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poistoaika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Vuodelle 2024 suunnitelman mukaiset poistot ovat 8,5 miljoonaa euroa, eli 0,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2023 talousarviossa. Lisäpoistoihin ei budjetoida määrärahaa vuodelle 2024.

2.2.9. Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän Tilikauden tulos osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsitteilyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2024 tilikauden tulokseksi ennakoitaan -0,135 miljoonaa euroa alijäämää.

Kun huomioidaan vuoden 2022 tilinpäätöksessä kertynyt ylijäämä (3,0 miljoonaa euroa) ja vuoden 2023 ennustettu tulos (ylijäämää 1,3 miljoonaa euroa), on Äänekosken kaupungin kertynyt ylijäämä vuoden 2024 tilinpäätöksen jälkeen 4,2 miljoonaa euroa.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

TULOSLASKELMA LAUTAKUNTATASO

TOIMINTAKATE LAUTAKUNNITTAIN 1 000 €	TP 2022	TA 2023	Muutos	
			TA 2024	TA2024/TA2023
Tarkastuslautakunta				
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-52	-52	-53	0,6 %
Toimintakate (netto)	-52	-52	-53	0,6 %
Kaupunginhallitus				
Toimintatulot	3 944	2 539	2 756	8,5 %
Toimintamenot	-11 850	-12 475	-11 201	-10,2 %
Toimintakate (netto)	-7 906	-9 935	-8 445	-15,0 %
Opetus- ja kasvatustalokunta				
Toimintatulot	3 161	2 427	1 886	-22,3 %
Toimintamenot	-32 387	-30 632	-29 846	-2,6 %
Toimintakate (netto)	-29 226	-28 205	-27 960	-0,9 %
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta				
Toimintatulot	694	688	731	6,2 %
Toimintamenot	-4 416	-4 647	-4 575	-1,6 %
Toimintakate (netto)	-3 721	-3 959	-3 845	-2,9 %
Kaupunkirakennelautakunta				
Toimintatulot	8 721	9 662	9 825	1,7 %
Toimintamenot	-24 437	-17 783	-18 156	2,1 %
Toimintakate (netto)	-15 716	-8 122	-8 331	2,6 %
Ympäristölautakunta				
Toimintatulot	183	190	213	11,6 %
Toimintamenot	-823	-782	-806	3,1 %
Toimintakate (netto)	-640	-591	-593	0,3 %
Sosiaali- ja terveystalokunta				
Toimintatulot	9 752	0	0	
Toimintamenot	-84 350	0	0	
Toimintakate (netto)	-74 598	0	0	
Yhteensä:				
Toimintatulot	26 456	15 506	15 411	-0,6 %
Toimintamenot	-158 315	-66 371	-64 638	-2,6 %
Toimintakate (netto)	-131 859	-50 866	-49 227	-3,2 %
Toimintakate	-131 859	-50 866	-49 227	-3,2 %
Verotulot	79 489	43 249	45 975	6,3 %
Valtionosuudet	52 253	15 571	10 467	-32,8 %
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot	643	570	900	57,9 %
Muut rahoitustulot	524	1 100	1 350	22,7 %
Korkomenot	-828	-900	-1 100	22,2 %
Muut rahoitusmenot	-2	0	0	
Vuosikate	221	8 724	8 365	-4,1 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 241	-8 700	-8 500	-2,3 %
Tilikauden tulos	-8 020	24	-135	-653,3 %
Tilinpäätössiirrot	14	0	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 006	24	-135	-653,3 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	
Toimintatulot / Toimintamenot, %	16,71	23,36	23,84	
Vuosikate / Poistot, %	2,68	100,28	98,42	
Vuosikate, euroa / asukas	12	485	467	
Asukasmäärä 31.12. (Ennuste)	18 120	18 000	17 900	

Käyttötalouden toimintamenot laskevat vuoden 2023 alkuperäisestä talousarvion tasosta -2,6 % eli 1,7 miljoonaa euroa. Talouden

tasapainottamissuunnitelma vähentää nettomenoja yhteensä 2,0 miljoonaa euroa vuonna 2024.

3.1. Tulokortit (kaupunki)

Vuosi	2024
Tulokortti	Tavoitetaso
Vaikuttavat elinkeinot	
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna	
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys joukkoliikennepalveluihin (Lähtötaso 2,4)	2,6
Kestävä ympäristö	
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030	
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle	
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Sähkön kulutus (kWh / m ²)	79
Kaupungin kiinteistöjen energiataloudellisuus: Kaukolämmön kulutus (kWh / m ²)	150
Kasvihuonekaasupäästöt (Lähtötaso 96 kt CO ₂ e)	92
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien uudelleenkäyttöä	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin kierrätysmahdollisuuksiin (Lähtötaso 3,3)	3,7
Hyvä elämä	
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset	
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa	
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys tapahtumatoimintaan (Lähtötaso 3,3)	3,6
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kulttuuritoiminnan monipuolisuuteen (Lähtötaso 3,6)	3,6
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys harrastusmahdollisuuksiin (Lähtötaso 3,9)	4
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä	
Osallistavien tilaisuuksien lukumäärä (kyläillat, kyläparlamentti, seurafoorumi, kaavoitusiltapäivä, asiakasraadit)	15
Koulutusaste, toisen asteen suorittaneiden määrä % (Lähtötaso 70,3)	71,5
Avoimen korkeakouluopiskelun (korkeakoulustipendi) opintopisteiden lukumäärä	150
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä	
Nettomuutto (Lähtötaso -147 kpl)	-90
Hyte-kerroin (Lähtötaso 0,55)	0,6
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys kaupungin palveluihin (Lähtötaso 3,2)	3,6
Asukastyytyväisyyskysely: Palvelujen saatavuus (Lähtötaso 3,6)	3,8
Asukastyytyväisyyskysely: Asukkaiden viihtyvyys (Lähtötaso 3,7)	3,9

3.2. Tulokortit (toimialakohtaiset)

3.2.1. Keskushallinto (elinvoima)

Vuosi	2024
Tulokortti	Tavoitetaso
Vaikuttavat elinkeinot	
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna	
Yritysten liiketoiminnan kehittämisen tukeminen	
Yritystytyväisyyskysely, asteikko 4-10 (Lähtötaso 6,3)	6,7
Työpaikkaomavaraisuusaste (Lähtötaso 106,9 %)	106,9
Uusien yritysten houkutteleminen sekä yrittäjyyteen kasvattaminen ja tukeminen	
Yritysten lukumäärän nettokasvu (lkm)	20
Yritysneuvonta (kontaktien lkm)	340
Työttömyysprosentti (vuoden ka)	11,5
Perustetut yritykset (lkm)	60
Kesäyrittäjyysseteli (myönnettyjen setelien lkm)	60

3.2.2. Opetus ja kasvatus

Vuosi	2024
Tulokortti	Tavoitetaso
Kestävä ympäristö	
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030	
Pienennämme aktiivisesti oman toimintamme aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle	
Ruokahävikin määrä toimialan yksiköissä yhteensä (Lähtötaso 6000 l/v)	5300
Kaikissa toimialan yksiköissä jätteiden lajittelupisteet (toteuma %)	100
Hyvä elämä	
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset	
Mahdollistamme elinikäisen kehittymisen ja rakennamme osallisuutta, jotta jokainen on osa jotakin yhteisöä	
Toisen asteen opiskelupaikka, prosenttia/ikäluokka	100
Toisen asteen opiskelun keskeytyspäätökset, lkm	0
Peruskoulun päättötodistuksen saajat, prosenttia/ikäluokka	100
Talous	
Talousarvion toteutuma-%	100

3.2.3. Kulttuuri ja liikunta

Vuosi	2024
Tuloskortti	Tavoitetaso
Hyvä elämä	
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset	
Vahvistamme monipuolista harrastus-, kulttuuri- ja tapahtumatoimintaa	
Uimahallien kävijämäärät	80000
Seniorikorttien määrä	500
Musiikkiopiston oppilasmäärä	400
Liikuntatilojen käyttövuorojen määrä (sisä- ja ulkotilat)	6000
Kulttuuritilojen käyttövuorojen määrä	1300
Kulttuuritilojen ja tapahtumien kävijämäärät	20000
Kulttuuritapahtumien määrä	120
Kirjastojen lainausten määrä	220000
Kirjastojen kävijämäärä	120000
Juniorikorttien määrä	200
Erityisliikunnan ryhmien määrä	60
Erityisliikunnan ryhmien käyntikertojen määrä	8000
Talous	
Talousarvion toteutuma-%	100

3.2.4. Kaupunkirakenne ja ympäristö

Vuosi	2024
Tuloskortti	Tavoitetaso
Vaikuttavat elinkeinot	
Olemme Suomen tuottavin ja vaikuttavin kaupunki asukasmäärään suhteutettuna	
Maankäytön, tonttitarjonnan, infrarakentamisen ja toimintaedellytysten varmistaminen	
Erittäin huonokuntoiseksi luokitellut kadut (Lähtötaso 18,4 km)	18,1
Kestävä ympäristö	
Olemme hiilineutraali kaupunki 2030	
Suosimme kestävää rakentamista ja ekologisia materiaaleja	
Ympäristövaikutusten huomiointi kilpailutetuissa hankinnoissa (% hankinnoista)	80
Puurakentamisen osuus kaikesta rakentamisesta (%)	25
A-luokiteltujen investointien toteuttaminen energiatehokkaasti (elinkaaritarkastelu tehty/ei tehty, % toteutetuista investoinneista)	85
Mahdollistamme tehokkaan kierrättämisen ja edistämme materiaalien uudelleenkäyttöä	
Kierrätysaste (Lähtötaso 42 %)	50
Hyvä elämä	
Meillä asuu Suomen tyytyväisimmät ihmiset	
Kehitämme terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä – elävää keskustaa ja aktiivisia kyliä	
Strateginen kumppanuus, käyttäjäkyselyn tulos (Lähtötaso 3,7)	4,0
Asukastyytyväisyyskysely: Tyytyväisyys katujen kunnossapitoon (Lähtötaso 3,0)	3,2
Talous	
Talousarvion toteutuma-%	100

3.3. Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

TALOUSARVIO 2024

Tarkastuslautakunta (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-52	-52	-53	0,6 %
Toimintakate (netto)	-52	-52	-53	0,6 %

3.4. Kaupunginhallitus

3.4.1. Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviin koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tilintarkastusyhtiönä toimii BDO Auditor Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Joni Mäkitalo 22.9.2023 alkaen.

3.4.2. Talousarvio 2024

Kaupunginhallitus (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	3 944	2 539	2 756	8,5 %
Toimintakulut	-11 850	-12 475	-11 201	-10,2 %
Toimintakate (netto)	-7 906	-9 935	-8 445	-15,0 %

3.4.3. Henkilöstö

Kaupunginhallitus	TP 2022	TA 2023	TAE2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	59,6 / 60	53	51,5 / 53	51,5 / 53	51 / 52
Osa-aikaiset	0	0	0	0	0
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	15	8	4	4	4
Osa-aikaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä					
Kokoaikaiset	74,6/75	61	55,5 / 57	55,5 / 57	55 / 56
Osa-aikaiset	0	0	0	0	0

3.4.4. Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kanslia-toiminnan, kunnallisverotuksen, historiikin,

vuokra-asumispalveluiden, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

TALOUSARVIO 2024

Hallintopalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	41	31	90	192,2 %
Toimintakulut	-2 248	-1 889	-1 933	2,3 %
Toimintakate (netto)	-2 207	-1 858	-1 843	-0,8 %

Hallintopalveluiden toimintakate pienenee -0,8 %. Vastuualueelle on budjetoitu vuonna 2024 järjestettävien vaalien nettomenot. Talousarviossa on

huomioitu hallintopalveluita koskevat säästöt 49 600 euroa.

3.4.5. Talous-, tietohallinto- ja liikennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon sekä liikennepalveluiden kustannuspaikat.

Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin

taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, talousraportoinnin tuottaminen, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien

hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Vastuualue vastaa liikennepalveluista. Tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut

kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätyöllä.

TALOUSARVIO 2024

Talous-, tietohallinto ja liikennepalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	228	183	166	-9,0 %
Toimintakulut	-1 569	-1 565	-1 510	-3,6 %
Toimintakate (netto)	-1 341	-1 383	-1 344	-2,8 %

Vastuualueen toimintakate laskee -2,8 %. Toimintamenot pienenevät 55 740 euroa (-3,6).

Talousarviossa on huomioitu vastuualuetta koskevat säästöt 14 900 euroa.

3.4.6. Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöresurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen

edistäminen. Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

TALOUSARVIO 2024

Henkilöstöpalvelut (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	343	118	170	44,1 %
Toimintakulut	-1 867	-1 254	-1 278	1,8 %
Toimintakate (netto)	-1 524	-1 136	-1 108	-2,5 %

Henkilöstöpalveluiden toimintakate pienenee noin 28 800 euroa. Talousarviossa on huomioitu vastuualueelle kohdistuvat säästöt 16 500 euroa.

Työterveyshuollon nettomenoihin on budjetoitu 18 000 euron lisäys.

3.4.7. Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta. Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu

alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä monipuolisista työllisyyspalveluista.

TALOUSARVIO 2024

Elinvoimayksikkö (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	1 318	920	654	-28,9 %
Toimintakulut	-5 060	-4 836	-4 179	-13,6 %
Toimintakate (netto)	-3 743	-3 916	-3 525	-10,0 %

Elinvoimayksikön toimintakate laskee noin 391 000 euroa (-10,0 %). Vähennys aiheutuu pääosin palkkatukityöllistämisen ehtojen muutoksesta. Talousarviossa on huomioitu vastuualuetta koskevat säästöt 383 900 euroa.

Elinkeino ja kilpailukyky

Vuonna 2024 kehittämisen teemat ovat yrittäjyysilmapiirin edelleen kehittäminen, verkostoitumisen edistäminen, Business Äänekoski brändin palveluiden esille tuominen, vastuullisuuden ja digitaalisuuden parempi hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä, biokiertoalouden, uudistuvan teollisuuden ja teollisuusmatkailun edistäminen sekä osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen.

Alue- ja kaupunkikehittämisen päämääränä on asukkaiden ja elinkeinoelämän toimintaympäristön sekä kasvuedellytysten tukeminen. Kaupunki-kehitysprojektien toteutusta koordinoidaan elinvoimayksikössä ja toteutetaan yhteistyössä muiden toimialojen kanssa. Vuoden 2024 painopistealueita ovat Kaupungin alue- ja toimintaympäristön kärkihankkeiden nimeäminen ja käynnistäminen/eteenpäin vieminen. Tärkeimpinä kehittämisympäristöinä ovat Äänekosken keskusta, Äänekosken satama-alue, Kotakennäs I ja II, Hirvaskangas ja Valtran alue. Valtran ja Hirvaskankaan välillä Kantatie 69:n varrella kehitetään maan hankintaa ja mietitään teollisuuden ja asumisen rakentamisen mahdollisuuksia.

Yritysneuvonnan osalta järjestetään teemoitettuja info- ja verkostoitumistilaisuuksia, tarjotaan alkavan, toimivan ja omistajanvaihdokseen liittyviä palveluja sekä tuodaan digitaalisia ja vastuullisia ratkaisuja yritystoiminnan kehittämiseen. Osallistaminen ja yhteisöllisyys korostuu eri toimijoiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Näillä toimenpiteillä tavoitellaan verkostojen rakentamista, osaamisen lisäämistä alueelle ja työpaikkojen määrän kasvua olemassa oleviin yrityksiin sekä sijoittumisia alueelle.

Elinvoimayksikkö toteuttaa kylien ja taajamien kehittämistoimintaa erityisesti osallistamisen ja markkinoinnin keinoin. Osallistamalla aktiivisesti kyläparlamenttitoimintaan, kyläyhdistysten kokouksiin ja muuhun kehittämiseen lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden ja kaupungin välillä. Leader Viisari alueen laajentuminen koko kaupungin alueelle mahdollistaa rahoituksen laajemman hakemisen kehittämiskohteisiin. Näillä toimilla parannetaan kylien ja taajamien viihtyvyyttä sekä palveluja.

Kaupunkimarkkinoinnin avulla rakennetaan positiivinen ja elinvoimainen kaupunkikuva Äänekoskesta asukkaille, houkutella kaupunkiin uusia asukkaita, matkailijoita ja yrityksiä. Tavoitteena on luoda yhteisöllinen ja vuorovaikutteinen Äänekoski, jossa jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa koko kaupungin ja oman asuinalueensa yhteisten asioiden suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon.

Kaupunkimarkkinoinnin kärkikehityskohteena on vuonna 2024 Business Äänekosken näkyvyyden ja tunnettuuden lisääminen. Toimenpiteitä ovat lisäksi kaupunki brändin näkyvyyden lisääminen, strateginen sisältömarkkinointi, tapahtumien järjestäminen ja digitaalisen saavutettavuuden jatkokehittäminen.

Matkailumarkkinoinnin osalta tehdään yhteistyötä Visit Jyväskylän Regionin kanssa näkyvyyden ja myynnin lisäämiseksi. Matkailua kehitetään vuonna 2024 yritysکوhtaisin toimenpitein ja yritysverkostoja luomalla mm. vesistömatkailun infraa kohentamalla sekä tarjoamalla lisätietoa kohteista. Kasvua tavoitellaan markkinoinnin, tuotteistamisen ja eri matkailukeskittymien kehittämällä.

Vuonna 2024 Äänekoskella teollisuudessa tehdään suuria investointeja, jotka mahdollistavat uusia alihankintaverkostoja, lisäävät koulutustarpeita, tuovat työpaikkoja alueelle sekä lisäävät alueen houkuttelevuutta sijoittumisenäkökulmasta ja kasvattaa palvelutarvetta majoitus ja ravintolapuolelle.

Ongelmaksi muodostuu sijoittumisnäkökulmasta sopivien toimitilojen puute sekä mahdollisesti tarjolla olevien tonttien energiaratkaisut. Rakennusalan kriisi yhdistettynä korkojen nousuun on johdannut myös kiinteistösijoittajien varovaisempaan suhtautumiseen investointeihin.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalveluissa jatketaan toimenpiteitä, joiden avulla parannetaan työnhakija-asiakkaiden työmarkkinatilannetta, tuetaan työllistymistä yrityksiin/muihin organisaatioihin ja kunnan omiin yksiköihin sekä parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta alueella. Vuoden 2024 keskitytään vahvasti työnvälitystehtäviin ja nuorten työllistämiseen.

Äänekosken kaupunki on mukana Jyväskylän seudun työllisyyskuntakokeilussa yhdessä Jyväskylän, Laukaan ja Muuramen kanssa. Kokeilu käynnistyi 1.3.2021 ja kokeilua jatketaan vuoden 2024 loppuun saakka. Työllisyyskuntakokeilussa Äänekosken työllisyyspalveluille on siirretty noin 1050 työnhakija-asiakasta sekä TE-hallinnon resursseja ja toimivaltaa.

TE-palvelut, Kansaneläkelaitos ja kunta ovat tuottaneet lain mukaisen monialaisen yhteispalvelun tehtävät eli TYP - palvelun vuoden 2016 alusta alkaen. Vuonna 2023 hyvinvointialueen aloitettua toimintansa TYP-palvelun sosiaaliohjauksen tehtävät siirtyivät hyvinvointialueen tehtäväksi. Työllisyyskuntakokeilu toteuttaa TYP toimintaa julkisen työvoimapalvelulain osalta.

Työllisyyspalvelut tukevat ja auttavat sekä työnhakijoita että työnantajia rekrytointiin liittyvissä asioissa kuten tähänkin asti on tehty. Vuonna 2024 kuntalisää myönnetään oppisopimuskoulutuksiin ja yksinyrittäjille ensimmäisen työntekijän

palkkaamiseen. Työllisyyspalvelut vastaavat kaupungin palkkatukityösuhteisten ja oppisopimustyöntekijöiden rekrytointiprosessista, velvoite-työllistämistä ja työnantajayhteistyön rakentamisesta.

Lakimuutosten vuoksi ZOOM työpajatoiminta on suunniteltu lakkautettavan vuoden 2025 alusta alkaen. Työpajalla jatketaan toimintaa ainakin vuoden 2024 loppuun saakka kiinteistöryhmän, kunnossapito-osaston ja mediakeskuksen toiminnan osalta.

Ohjaamo-toimintaa tarjotaan nuorille alle 30-vuotiaille siten, että nuori voi tulla ilman ajanvarausta työllisyyspalveluihin kysymään neuvoa ja apua tilanteeseensa, me autamme hänet oikean palvelun piiriin. Jatkamme kaikkien 9. luokan päättäneiden nuorten kesätyöllistämistä sekä kesätyöttö- ja kesätyösetelien myöntämistä nuorille. Työllisyyspalvelut on hakenut aluehallintoviranomaiselta rahoitusta nuorten työpajatoimintaan (yksilövalmennus ja starttivalmennus) tarjotakseen matalan kynnyksen ryhmätoimintapalvelua nuorille.

Vuoden 2023 aikana tuli voimaan laki työvoimapalveluiden järjestämisestä. Laajempi TE-palveluiden uudistus on suunniteltu toteutuvan vuoden 2025 alusta alkaen. Uudistuksessa siirretään TE-palveluiden työnhakija-, työnantaja- ja yrityspalvelut ja sekä näihin liittyvät hankinnat kuntien vastuulle. Tämän uudistuksen myötä TE-palveluiden henkilöstö ja osa ELY-keskuksen henkilöstöstä siirtyisi kuntiin. Vuoden 2024 aikana Äänekoskella tullaan valmistelevaan ko. muutosta. Järjestämisvastuun siirtämistä on valmisteltu siten, että Äänekosken kaupunki toimisi 13 Pohjoisen Keski-Suomen kunnan vastuukuntana työllisyyspalveluiden järjestämisessä ja siirtyvä henkilöstö tulisi Äänekosken kaupungin palvelukseen.

3.4.8. Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on huolehtia kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta sekä riittävästä tonttitarjonnasta. Palvelu vastaa maanhankinnasta, maan vaihtamisesta, myymisestä ja vuokraamisesta, maaomaisuuden kehittämisestä ja maankäytön suunnittelusta alueellaan. Maaomaisuutta pyritään hankkimaan strategisesti tärkeitä alueilta niin, että maankäytön

suunnittelulla ja monipuolisella tonttitarjonnalla pystytään vastaamaan kaupungin kehittämistarpeisiin. Yritystoiminnan kehittämistarpeisiin vastataan asemakaavoittamalla alueita yhteistyössä toimijoiden, maanomistajien sekä kaupunkirakennepalveluiden ja ympäristötoimen kanssa. Muutoin asemakaavahankkeita käynnistetään alueilla, joilla kaupungin maaomaisuus on riittävä. Maankäyttöpalveluiden tehtävänä on kaavoituksen

lisäksi asemakaavojen ja tonttijakojen rekisteröinnit, kiinteistörekisterin ylläpito asemakaavoitetuilla keskusta-alueilla, tonttijakojen ja -karttojen laatiminen, kiinteistötoimitukset, tonttien hinnoittelu ja myynti/vuokraus päätökset, kaupakirjojen ja vuokrasopimusten laatiminen, lainhuutojen hakeminen, lohkomis- ja rasitetoimitusten tekeminen ja niiden rekisteröiminen, kiinteistörekisterinpitäjän päätökset (tunnus- ja laadun muutokset, kiinteistöjen yhdistäminen) sekä muut kiinteistökauppoihin liittyvät toimenpiteet. Osoitejärjestelmän ylläpito koko kaupungin maa-alueella kuuluu maankäyttöpalveluiden tehtäviin.

TALOUSARVIO 2024

Maankäyttö (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	1 998	1 245	1 655	32,9 %
Toimintakulut	-957	-969	-909	-6,2 %
Toimintakate (netto)	1 041	276	746	170,0 %

Maankäytön toimintatulot kasvavat 410 000 euroa (32,9 %). Toimintatuloissa maankäyttösopimukset lisäävät tuloja 450 000 euroa ja tontinvuokratulot kasvavat 70 000 euroa ja kaavoitusvoittoihin on budjetoitu 100 000 euroa. Pysyvien vastaavien myyntivoitot puolestaan vähenevät 210 000 euroa. Toimintamenot laskevat noin 60 000 euroa (-6,2 %). Talousarviossa on huomioitu vastuualueelle kohdistuvat säästöt 24 500 euroa.

Toimintavuonna maanhankintaa pyritään keskitämään strategisesti tärkeille alueille, erityisesti Hirvaskankaalle. Suolahden, Sumiaisen ja Konginkankaan taajamien osalta tehdään täydentävää maanhankintaa tarpeen mukaan.

Vuoden 2024 aikana pyritään saattamaan päätökseen pitkään vireillä olleita asemakaavahankkeita. Asemakaavan muutoshankkeissa keskitytään Koulunmäen ympäristön ja Hirvaskankaan alueen asemakaavojen laatimiseen. Tavoitteena on saada asemakaavat valtuuston käsiteltäväksi kevään aikana. Vanhojen asemakaavojen ajanmuikaistaminen jatkuu mm. Suolahdessa. Vuoden

Toimintaan kuuluu lakisääteiset nähtäville asettamiset niin kiinteistötoimessa kuin kaavoituksessa.

Maankäyttö huolehtii paikkatiedosta, eli karttaomaisuuden hankinnasta ja ylläpidosta, kaupungin selainpohjaisten karttapalveluiden ajantasaisuudesta, maastomittauksista ja karttojen hyväksymisestä. Paikkatiedon ohjelmistojen ja kaluston pitäminen ajan tasalla on keskeistä ja jatkuvaa toimintaa. Paikkatiedon ohjelmistot ovat keskeisiä viranomaistoiminnan työvälineitä kaupungin eri toimialoilla ja etenkin teknisissä palveluissa.

2024 asemakaavahankkeet toteutetaan omana työnä. Tavoitteena on kyläleiskaavojen ajanmuikaisuuden tarkastelu avaamalla kaavoja valmisteluun kylittäin. Ensimmäisenä on laadinnassa Mämmen osayleiskaavan luonnoksen valmistelu vuoden 2024 aikana. Tarkastelut kyläleiskaavoihin on tarkoitus tehdä kaupungin omana työnä, mikä sitoo resursseja entisestään.

Yritystonttien osalta Hirvaskankaalle saadaan asemakaavan hyväksymisen yhteydessä uusia tontteja myyntiin. Uusien yritystonttien markkinoinnissa keskitytään Hirvaskankaan ja Kotakennäs I ja II alueiden markkinointiin. Asumisen tonttien osalta Koiviston alueella on tavoitteena saada viheralueen tontteja markkinointiin ja myyntiin.

Toimintavuonna suoritetaan asemakaava-alueiden kiinteistöolojen selkiinnyttämistä kaavatonttien muodostamisella ja yleisten alueiden toimituksilla (puisto- ja katualueiden muodostaminen).

Maankäyttöpalveluissa tonttivuokrat ja puunmyyntitulot varmistavat tasaisen tulovirran.

3.4.9. Muu toiminta

Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustamisen, muun toiminnan sekä kehittämisen kustannuspaikat.

TALOUSARVIO 2024

Muu toiminta (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	17	43	21	0,0 %
Toimintakulut	-149	-1 961	-1 393	-28,9 %
Toimintakate (netto)	-132	-1 918	-1 372	-28,5 %

Kevan perimät eläkemenoperusteiset maksut poistuivat vuoden 2022 lopussa ja korvautuivat vuoden 2023 alusta alkaen kuntien ja hyvinvointialueiden maksamilla tasausmaksuilla. Äänekosken kaupungin osuus vuoden 2024 tasausmaksusta on 1,2 miljoonaa euroa ja maksu on budjetoitu muun toiminnan vastuualueelle.

Muun toiminnan vastuualueella oli vuoden 2023 talousarviossa 294 700 euron palkkavarauksen koronapotilaiden hoitoon osallistuneiden henkilöiden kertapalkkioihin. Vuoden 2024 talousarvioon ei sisälly keskitettyjä palkkavarauksia. Talousarvio ei sisällä määrärahavarausta vesiosuuskuntien avustamiseen (130 000 euroa vuonna 2023).

3.5. Opetus- ja kasvatustaloutakunta

3.5.1. Toiminta-ajatus

Opetuksen ja kasvatuksen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

3.5.2. Talousarvio 2024

Opetus- ja kasvatustaloutakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	3 161	2 427	1 886	-22,3 %
Toimintakulut	-32 387	-30 632	-29 846	-2,6 %
Toimintakate (netto)	-29 226	-28 205	-27 960	-0,9 %

3.5.3. Henkilöstö

Opetus- ja kasvatustaloutakunta	TP 2022	TA 2023	TAE2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	411,5/421	386/ 391	377 / 385	377 / 385	377 / 385
Osa-aikaiset	12	9	7 / 8	7 / 8	7 / 8
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	33	39	46	46	46
Osa-aikaiset	1	1	2	2	2
Yhteensä					
Kokoaikaiset	444,5/454	425 / 430	423 / 431	423 / 431	423 / 431
Osa-aikaiset	13	10	9 / 10	9 / 10	9 / 10

Henkilöstötaulukko sisältää 32 htv hanketyössä vuonna 2024. Taulukko ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia.

Toimialan hankkeet vuonna 2024

Projektit sisältävät valtion erityisavustuksilla rahoitettavat hankkeet. Hankkeiden kokonaisrahoituksesta tullaan käyttämään etsivään nuorisotyöhön 213 000 euroa, esi- ja perusopetukseen 613

000 euroa ja varhaiskasvatukseen 391 000 euroa. Kaikkiaan hankerahoitusta käytetään toimialalla 1,2 milj. euroa. Kaupungin omarahoitusosuus on noin 389 000 euroa.

HANKKEET VUONNA 2024

Hanke	Kp	Tulot	Henk.menot	Aineet ja tarv.	Palv. ostot	Omvastuu
Kaikki harrastamaan	40 234	92 000			-141000	-49 000
Innovatiiviset oppimisympäristövarhaiskasvatuksessa 23 - 24	32 059	87 930	-87 800	-10 100		-9 970
Koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen 23 - 24	40 231	160 000	-149 500	-21 000		-10 500
Yhteisöllinen opiskeluhoolto 23- 24	40 232	4 000			-19 000	-15 000
Esi- ja perusopetuksen tasa-arvo 23 - 24	40 233	59 000	-124 900			-65 900
Varhaiskasv. tasa-arvon edistäminen 23-24	32 058	87 000	-109 100	0		-22 100
Vaka-lain muk. tuen uudistaminen 23-24	32 057	56 000	-183 800	0		-127 800
Perusopetuksen sitouttavan koulu yhteistyön pilotointi	40228		-10 300			-10 300
Hyvinvointikoordinaattori	40 229	147 100	-147 100			0
Etsivä työ	51474	120 000	-182 300	-2 440	-13 500	-78 240
Etsivä työ koordinoiti	51471	15 000	-3 400	-5 100	-6 500	0
YHTEENSÄ		828 030	-998 200	-38 640	-180 000	-388 810

3.5.4. Lasten, perheiden ja nuorten palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta, nuorisotyötä sekä kotoutumisen palveluja.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen tuki moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

TALOUSARVIO 2024

Lasten, perheiden ja nuorten palvelut (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	1 397	1 368	906	-33,8 %
Toimintakulut	-11 635	-10 881	-10 739	-1,3 %
Toimintakate (netto)	-10 237	-9 514	-9 833	3,4 %

Talousarviolaskelma perustuu seuraaviin toimenpiteisiin:

- Henkilöstökuluissa on huomioitu yhden esiopetusryhmän ja yhden varhaiskasvatusryhmän henkilöstön väheneminen. Lisäksi on vähennetty 50 % toimistosihteerin palkkavaraus.
- Yhä useampi lapsi on varhaiskasvatuksen palveluiden piirissä, tästä johtuen lasten kodinhoidon tuen määrä pienenee. Kodinhoidon tuen on arvioitu vähenevän 20 000 euroa.
- Palkallisten vapaiden sijaisten palkkakustannuksia on vähennetty 9 300 euroa.

- Vähentämällä palveluiden ostoja ja aineiden ja tarvikkeiden hankintaa sekä pienentämällä henkilöstöetuuksia.

Vastuualueen talousarviossa on huomioitu lasten määrän vähenemisestä ja talouden tasapainottamisesta aiheutuvat säästöt yhteensä 211 300 euroa vuonna 2024.

Hallinto

Perhepalveluiden hallinnossa työskentelee toimistosihteerit ja perhepalvelujohtaja. Hallinnossa mm. tehdään viranhaltijapäätöksiä ja valmistellaan asioita lautakuntaan. Kuntalaisille annetaan palveluohjausta kaikissa perhepalveluiden toimintayksiköissä.

VARHAISKASVATUS

Päiväkoti	Lapsiryhmiä/paikkoja (ei mukana pelkän eon ryhmät/paikat 31.10.2023)	Henkilöstö	Lapset yhteensä (ei mukana pelkän eo:n lapset) 31.10.2023
Alkulan päiväkoti	3 ryhmää/54	10	51
Karhunlähteen päiväkoti	5 ryhmää/80	17	81
Katvelan päiväkoti	4 ryhmää/75	12	49
Kelloseppän päiväkoti	4 ryhmää/68	17	61
Koiviston päiväkoti	3 ryhmää/53	8	42
Konginkankaan päiväkoti	3 ryhmää/33	6	30
Koulunmäen päiväkoti	6 ryhmää/117	20	83
Mikonpuiston päiväkoti	7 ryhmää/112 + 8 pph varahoito	31	153
Piilolan päiväkoti	2 ryhmää/42	6,5	37
Tiitelän päiväkoti	2 ryhmä/29	6	23
Ääneniemen päiväkoti	2 ryhmää/33	7	30
Yhteensä	40/704	140,5	640

Päiväkotihoidossa (osa- ja kokopäivähoito) on lokakuun 2023 lopulla yhteensä 640 lasta. Vuotta aiemmin vastaava luku oli 621 lasta. Lisäksi perhepäivähoitopaikkoja on yhteensä 28 ja ne ovat kaikki käytössä. Pelkässä esiopetuksessa on 34 lasta.

Varhaiskasvatukselle tyypillinen ilmiö on lapsimäärän suuri vaihtelu toimintavuoden aikana.

Koivistoon rakennetaan uutta päiväkotiä ja se otetaan käyttöön elokuussa 2024.

Ostopalvelut /päiväkotihoido ja perhepäivähoito

Perhepalvelujohtajan päätöksellä päivähoidon ostopalveluja voidaan käyttää tarvittaessa. Kunnalliset hoitopaikat täytetään pääosin ensin. Lautakunnassa on määritelty kriteerit, joiden mukaan tehdään yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa. Kunnallista ja yksityistä varhaiskasvatusta ostetaan eri paikoista tarpeen mukaan (mm. sijotetut lapset).

Esiopetus

Toimintakaudella 2023-2024 esiopetuksessa on 162 lasta, joista kolmella on pidennetty oppioikeus ja erityisen tuen päätös.

Päiväkotien (Koulunmäki, Konginkangas, Tiitelä, Katvela, Kelloseppä, Alkula ja Koivisto) esiopetusryhmät muodostuvat sekä pelkkää esiopetusta saavista lapsista että niistä lapsista, jotka tarvitsevat varhaiskasvatusta esiopetuksen lisäksi.

Hietaman koululla tarjotaan esiopetusta 7 lapselle.

Varhaiskasvatuksen erityisopetus

Äänekosken varhaiskasvatuksessa on seitsemän varhaiskasvatuksen erityisopettajan tointa, jotka kaikki on täytetty vakinaisesti. Ryhmissä työskentelevät varhaiskasvatuksen erityisopettajat toimivat Koulunmäen esiopetuksessa ja Karhunlähteen päiväkodissa. Viisi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa toimii kiertävinä erityisopettajina tuottaen tukea kaikille päiväkodeille. Yksi erityisopettaja toimii määräaikaaisesti (hanke) varhaiskasvatuksen tuen koordinaattorina. Konginkankaan, Tiitelän (Sumiainen) ja Hietaman esioppilaille tuotetaan erityisen tuen palvelut perusopetuksen erityisopettajaresurssin avulla.

Perusopetus

Toimintakaudella 2023-2024 päiväkodeissa on esiopetuksessa 2 lasta, joille on myönnetty pidennetty oppivelvollisuus. Näiden lasten kustannukset laskutetaan perusopetukselta.

Perhekeskustoiminta

Äänekosken perhekeskus Kerkän tehtävänä on tukea vanhemmuutta tarjoamalla perheille kohtamisaikaa, vertaistukea sekä apua arjen jaksamiseen tai pulmiin. Toiminta on ennalta ehkäisevää, perheyhteyttä ja perheen toimintakykyä vahvistavaa. Jäljellä olevaa hankerahaa käytetään perhekeskustoiminnan toteuttamisesta aiheutuviin kuluihin, palveluihin ja hankintoihin. Perhekeskustoiminnalla on toimitilat Koulunmäen

yhteiskoulun (KYK) uudisrakennuksessa. Perhekeskuksessa työskentelee varhaisen tuen ohjaaja ja perhekeskuskoordinaattori.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö tarjoa palveluita 12-29 -vuotiaille nuorille. Palveluiden piirissä olevat nuoret ovat pääosin 12-17 -vuotiaita. Nuorisopalveluissa tuetaan avointa tilatyötä, koulun nuorisotyötä, liikkuvaa nuorisotyötä, kohdennettua ryhmätoimintaa, kansainvälistä toimintaa, leirejä ja retkiä, nuorisovaltuuston ohjausta sekä etsivää nuorisotyötä. Osallisuus-, tieto- ja neuvontapalvelut sisältyvät kaikkeen toimintaan. Nuorten hyvinvoinnin edistämiseen (osallistava budjetointi) on varattu 25 000 euroa.

Nuorisotilat:

- Nuorisokeskus Spotti, Kotakennäntie 21
- Nuorisotila Suolahti, Kellosepänkatu 21
- Nuorisotalo Vapari, Konginkangas Kansakoulutie 1 B
- Nuorisotila, Sumiainen, Sumiaisraitti 17

Nuorisopalveluiden työmuodot

Yhteisöllinen nuorisotyö

Yhteisöllinen nuorisotyö toimii nuorten lähialueilla ja elinpiireissä. Se tarjoaa mahdollisuuksia myös pidempikestoiseen sosiaalisen ja yksilöllisen kasvun tukemiseen. Yhteisöllistä työtä toteutetaan Äänekoskella avoimessa tilatyössä, klubitoiminnassa, koulun nuorisotyössä, liikkuvassa/jalkautuvassa nuorisotyössä sekä digitaalisessa nuorisotyössä. Digitaalinen nuorisotyö tarjoaa nuorille samankaltaista kohtaamista ja tukea, kuin avoin nuorisotilatyö. Digitaalisen nuorisotyön muotoja ovat Discord-verkkonuorisotila, pelitoiminta ja sosiaalisen median viestintä. Retket, tapahtumat ja leirit ovat yhteisöllisen työn työmenetelmiä, samoin nuorille suunnattu kulttuuritoiminta. Liikkuvan nuorisotyön yksikkö Kesäkaara on yhteisöllisen nuorisotyön käytössä kesäaikaan, huhtikuulta lokakuulle, noin 7 kk ajan. Se mahdollistaa nuorisotilan kaluston kuljettamisen ja toiminnan toteuttamisen nuorten suosimilla paikoissa ja ulkoalueilla (ostoskeskukset, kadut, puistot, rannat ja viheralueet).

Kohdennettu nuorisotyö, ml. etsivä nuorisotyö

Kohdennetun nuorisotyön tarkoituksena on tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja löytää heille

tarvittavaa apua ja tukea. Työskentelyyn ohjautaan nuoren omasta aloitteesta, vanhempien yhteydenoton kautta, eri oppilaitosten tai viranomaisten toimesta. Kohdennettu nuorisotyö on ohjattua ja tavoitteellista toimintaa, jolla on kasvatuksellisia ja kehitykseen kiinnittyviä päämääriä. Nuorisopalvelut järjestävät pienryhmätoimintaa monialaisesti yhdessä alueen muiden toimijoiden/palveluiden kanssa (mm. perhekeskus, seurakunta, vapaa-aikapalvelut, oppilas- ja opiskeluhuolto, Poke). Vuonna 2024 toteutetaan mm. tyttöjen tilatoimintaa Konginkankaalla, tyttöjen ilta - ja poikien ilta -toimintaa Äänekoskella sekä kerho- ja vapaa-ajantoimintaa nuorille yksinäisyyden vähentämiseksi.

Pienryhmätoiminnan lisäksi kohdennettua nuorisotyötä tehdään yksilötyönä. Äänekoskella yksilöllisestä työstä vastaa ensisijaisesti etsivä nuorisotyö 15-29 -vuotiaiden nuorten osalta.

Etsivässä nuorisotyössä on työskennellyt kolme vakinaista työntekijää (nuorisotyöntekijä, etsivä nuorisotyö). Lisäksi etsivää nuorisotyötä tekee yksi määräaikainen työntekijää. OPM:n avustus toimintaan on noin 120 000 euroa. Lisäksi Äänekoski on hakenut ja saanut 15 000 euroa etsivän nuorisotyön maakunnalliseen koordinointiin. Koordinaattorina toimii yksi etsivää työtä tekevä nuorisotyöntekijä noin 25 % työaikaosuudella.

Kansainvälinen nuorisotyö

Kansainvälisen nuorisotyön tavoitteena on vahvistaa nuoren monikulttuurisia kokemuksia, tukea oman kulttuurin tuntemusta ja kulttuurien välistä vuoropuhelua, tukea osallisuutta ja sosiaalisten taitojen kehittymistä ryhmätoiminnan avulla sekä luoda mahdollisuuksia itsetuntemuksen, suvaitsevaisuuden ja itseilmaisun kehittämiseen. Erasmus+ -ohjelman myötä nuorisovaihdot, kansainvälinen vapaaehtoistoiminta sekä koulutukset ovat tiivis osa äänekoskelaista nuorisotyötä. Koronavuosina kansainvälisyys toimintaa ei ole toteutettu. Vuoden 2024 aikana tullaan uusia Erasmus-vaihtoja etsimään aktiivisesti.

Osallisuus ja aktiivinen kansalaisuus

Osallisuustoiminnan keskiössä on luoda luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiin ja vahvistaa nuorten osallistumista demokraattiseen toimintaan, kuulemiseen ja vaikuttamiseen. Äänekoskella osallisuustoimintaa toteutetaan nuorisovaltuustotoiminnan ja muiden osallisuusryhmätoiminnan kautta (mm. tilatiimit avoimessa

tilatoiminnassa). Nuorisotyön tehtävänä on saada nuorten ääni kuuluviin, kannustaa nuoria ottamaan kantaa ajankohtaisiin asioihin sekä vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin.

Nuorisovaltuuston tehtävänä on em. lisäksi myös tehdä aloitteita ja kannanottoja sekä tiedottaa nuoria kunnan päättäjien toiminnasta sekä auttaa nuoria löytämään keinoja vaikuttaa. Äänekoskella nuorisovaltuuston koko on enintään 20 nuorta (+ varajäsenet), tällä hetkellä nuorisovaltuustoon

kuuluu 10 nuorta. Valtuustotoiminta on ohjattua, tavoitteellista nuorisotyötä, jonka tavoitteena on nuorten osallisuuden ja vaikuttajaosaamisen vahvistaminen.

Kotouttaminen

Kotouttamisen palveluihin on varattu yhden henkilötövuoden palkkaus vuoden 2024 talousarvioon.

3.5.5. Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista

yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

TALOUSARVIO 2024

Opetuspalvelut (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	1 764	1 059	980	-7,4 %
Toimintakulut	-20 752	-19 751	-19 107	-3,3 %
Toimintakate (netto)	-18 988	-18 692	-18 127	-3,0 %

Vuoden 2024 talousarvion valmistelussa on huomioitu seuraavat talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet:

1. Luovutaan A2-kielenä toteutetun Saksan kielen opetuksen järjestämisestä neljäneltä luokalta lähtien
2. Luovutaan liikuntaluokkien perustamisesta seitsemänneltä luokalta lähtien
3. Vähennetään lukion kurssitarjontaa 25 kurssilla
4. Vähennetään luokkien 1-6 lisätunteja 10 prosentilla
5. Poistetaan opetusryhmien ryhmien oppilasmäärien rajat ja tiivistetään opetusryhmien määrää pienemmäksi
6. Vähennetään aineisiin ja tarvikkeisiin varattavaa määrärahaa -10 % verrattuna vuoden 2023 talousarvioon
7. Vähennetään sijaisuuksiin varattavaa määrärahaa 10 prosenttia verrattuna vuoden 2023 talousarvioon

Vastuualueen talousarviossa on huomioitu lasten määrän vähenemisestä ja talouden tasapainottamisesta aiheutuvat säästöt yhteensä 496 740 euroa vuonna 2024.

Hallinto

Hallinnossa työskentelee opetus- ja kasvatusjohtajan lisäksi kaksi toimistosihiteeriä. Opetuspalveluiden hallintoon kuuluu myös kasvun ja oppimisen palveluiden koordinaattori. Hänen tehtäviinsä kuuluvat mm. opetussuunnitelmantöön koordinaatio, hankkeiden hallinnointi, erityisopetuksen ja täydennyskoulutuksen suunnittelu. Hyvinvointityön johtaminen kuuluu opetus- ja kasvatusjohtajalle. Toimialan hallintoon on palkattu määrärahkaiseen työsuhteeseen koko kaupungin hyvinvointityötä koordinoimaan hyvinvointikoordinaattori.

Perusopetus

Äänekoskella on yhteensä 7 perusopetusta antavaa koulua: kaksi yhtenäiskoulua ja viisi alakoulua. Suolahden yhtenäiskoulun uudisrakennus otettiin käyttöön keväällä 2019 ja Koulunmäen yhtenäiskoulun uusi osa syksyllä 2019. Koiviston koulun uudisrakennus otettiin käyttöön

kevätlukukauden 2020 alussa. Koulunmäen yhtenäiskoulun C-rakennuksen tilatarveraportti valmistui alkukesästä 2022 ja hankesuunnitelma syksyllä 2022, rakennustyöt on aloitettu syksyllä

2023. Uusi C-rakennus on suunniteltu otettavan käyttöön syksyllä 2025. Hankeen kustannusarvio on purkutöineen ja väistötilakustannuksineen 21 milj. euroa.

TILASTOPÄIVÄN 20.9.2023 MUKAINEN TILANNE

Ohjaajien lukumäärässä on 32 koulunkäynnin ohjaajaa ja kaksi kasvatusohjaajaa.

Koulu	Perusopetus- ja pienryhmät	Opettajia	Ohjaajia	Oppilaita
Koulunmäen yhtenäiskoulu	43	74	18+1	893
Suolahden yhtenäiskoulu	30	54	9+1	578
Hietaman koulu	5	6+kiertävä	1	81
Honkolan koulu	6	7+kiertävä	1	96
Koiviston koulu	5	6+kiertävä	1	72
Konginkankaan koulu	3	4+tuntiopettaja	1	59
Sumaisten koulu	5	6	1	59
Yhteensä	97	158	32+2	1838

Kouluilla on yhteensä 4 koulusihteeriä ja 5 virka-rehtoria: kaksi yhtenäiskoulun rehtoria, kaksi apulaisrehtoria ja yksi lukion rehtori.

Vuoden 2024 syksyllä opetusryhmien määrä laskee luokilla 1-9 kymmenellä ryhmällä. Oppilasmäärä laskee 54 oppilaalla syksyllä 2024 (1 838 perusopetuksen oppilasta syksyllä 2023). Ryhmien määrän arvioinnissa on huomioitu oppilasmäärän väheneminen sekä opetusryhmien tiivistäminen ryhmien oppilasmäärien ylärajan poistuttua. Oppilasmäärien mukaan Koulunmäen yhtenäiskoulussa tiivistyy kahdeksaluokkaa kuudesta viiteen (ryhmäkoko 21,4) ja yhdeksäluokkaa viidestä neljään (ryhmäkoko 23). Yhdeksännessä luokassa huomioitu JOPO-ryhmään siirtyvien 10 oppilaan vaikutus ryhmäkokoon. Suolahden yhtenäiskoulussa tiivistyy seitsemäsluokkaa kuudesta viiteen (ryhmäkoko 22,2) ja yhdeksäluokkaa viidestä neljään (ryhmäkoko 18,3). Yhdeksännessä luokassa huomioitu JOPO-ryhmään siirtyvien 10 oppilaan vaikutus ryhmäkokoon. Konginkankaan koululla muodostuu 25 oppilaan 5/6 yhdysluokkaa.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista. Mikäli kunta järjestää toimintaa, saa se valtionosuutta ryhmää kohti tuotettujen toimintatuntien mukaan.

Äänekosken kaupunki toteuttaa iltapäivätoimintaa Hietaman, Honkolan, Konginkankaan, Koiviston ja Sumaisten sekä Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla.

Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla järjestetään toimintaa erityisen tuen lapsille. Koskelan Settlementti järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa Äänekosken keskustassa sekä iltapäivätoimintaa Suolahdessa. Toimintaa avustetaan 190 000 eurolla vuonna 2024. Kaupunki saa myös Koskelassa järjestetystä toiminnasta valtionosuiden.

Opetus- ja kasvatuslautakunta säätelee päätöksillään toiminnan järjestämistä.

Muut peruskoulut

Äänekoskelaisia lapsia opiskelee mm. Valteri-kouluissa ja muiden opetuksen järjestäjien kouluissa. Vastaavasti Äänekoskella opiskelee vieraskuntalaista lasta erilaisista syistä johtuen. Talousarvioon merkitään menoiksi kotikuntakorvaukset, jotka valtionvarainministeriö ohjaa suoraan tuloiksi niille kunnille, joissa Äänekoskelaisia lapsia on perusopetuksessa. Vastaavasti saamme tuloja muiden kuntien oppilaiden meillä opiskelun perusteella. Valtiovarainministeriön ennakkotiedon mukaan menoja kertyy -395 000 euroa ja tuloja 221 200 euroa. Nettomenot ovat kotikuntakorvauksissa ennakkotietojen perusteella -173 800 euroa.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaita oli 33 tilastopäivänä 20.9.2023. Aikuisten perusopetuksessa arvioidaan opiskelevan ensi vuonna 5-10 henkilöä.

Lukio

Toisen asteen koulutusta tuottaa Äänekosken lukio. Lukion opiskelijamäärä on pysynyt viime

vuodet noin 300 opiskelijassa. Äänekosken perusopetuksen ikäluokasta siirtyä omaan lukioon noin

40 % ikäluokasta. Vieraskuntalaisia lukiossamme opiskelee 27.

Koulu	Opetusryhmiä	Opettajia	Ohjaajia	Oppilaita
Äänekosken lukio	12	27	0	291 lukiolaista 1 aikuinen 3 aineopiskelijaa 11 kaksoistutkinto

3.6. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

3.6.1. Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta vastaa Äänekosken kulttuuri- ja liikuntapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museolain, sekä

taiteen perusopetuksen ja musiikkioppilaitoksia koskevan lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

3.6.2. Talousarvio 2024

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	694	688	731	6,2 %
Toimintakulut	-4 416	-4 647	-4 575	-1,6 %
Toimintakate (netto)	-3 721	-3 959	-3 845	-2,9 %

3.6.3. Henkilöstö

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	TP 2022	TA 2023	TAE2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	49,5/50	49/50	47 /50	47 /50	49 /52
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	3	3	3	3	3
Osa-aikaiset			1		
Yhteensä					
Kokoaikaiset	52,5/53	52/ 53	50 / 53	50 / 53	52 / 55
Osa-aikaiset			1		

Henkilöstötaulukko ei sisällä sivutoimisia tuntiopettajia.

3.6.4. Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset)

laadukkaita ja monipuolisia kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa

huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä. Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden vastuualue sisältää

hallinto- ja kansalaistoiminnan, kirjastoiminnan, kulttuurityön, liikuntatyön ja Ala-Keiteleen musiikkiopiston tulosalueet.

TALOUSARVIO 2024

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	694	688	731	6,2 %
Toimintakulut	-4 416	-4 647	-4 575	-1,6 %
Toimintakate (netto)	-3 721	-3 959	-3 845	-2,9 %

Kulttuuri- ja liikuntapalveluiden talousarvion valmistelussa on huomioitu talouden tasapainottamissuunnitelman mukaiset 257 260 euron säästöt.

Hallinto- ja kansalaistoiminta

Tulosalueen kautta koordinoidaan avustuksia kansalaisopistotoimintaan ja taiteen perusopetuksen tukemiseen (Koskela), kyläyhdistysten kohde- ja toiminta-avustuksiin sekä luottamushenkilöiden palkkioihin. Lisäksi tulosalueen talousarviossa on kaupungin juhlatilaisuuksiin liittyvät määrärahat (itsenäisyyspäivän juhla, veteraanipäivän juhla, uudenvuoden juhla, jne.). Tulosalue sisältää kulttuuri- ja liikuntajohtajan ja toimistosihteerin palkan. Tulosalueen keskeinen toiminta on kulttuuri- ja liikuntapalveluiden hallinnollinen työ, sekä avustusten koordinointi.

Kirjastotoiminta

Kirjastotoiminnan tulosalueen tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukuaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Kirjastopalveluja tarjotaan neljässä kirjastossa: Äänekoskella pääkirjastossa, Suolahdessa, Konginkankaalla ja Sumiaisissa. Konginkankaan, Sumiaisten ja vuoden 2024 alusta myös Suolahden oma-toimikirjastot parantavat kirjastopalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.

Kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukuaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä

edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastolla tulee olla käytössään tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjasto on lähipalvelu, jolla tulee olla riittävät aukioloajat. Palveluiden järjestämisessä on huomioitava tasa-arvon vahvistaminen sekä toiminnan lähtökohtina olevat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurin moninaisuus.

Kirjastopalveluiden suurimmat menoerät ovat henkilöstön palkkakustannukset, kirjastoaineistomenot ja ICT-palvelut, joilla täytetään kirjastolain velvoite kirjasto- ja tietopalveluhenkilöstöstä sekä uusiutuvasta kirjastokokoelmasta ja -välineistöstä. Tulot kertyvät pääosin myöhästymismaksuista ja aineiston korvauksista.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tulosalueen tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten ja yksityishenkilöiden kulttuuritoimintaa.

Kulttuuritoimen tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoida museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus ja taiteen soveltavien menetelmien hyödyntäminen kulttuurihyvinvointipalveluissa eri kohderyhmien kanssa.

Kulttuuritoimen tulosalueen suurimmat menot koostuvat henkilöstön palkkakuluista, kohde- ja toiminta-avustuksista, tapahtumien ja näyttelyiden järjestämisestä aiheutuvista kuluista sekä taitteen perusopetuksen kuluista. Tulot kertyvät pääosin pääsylipputulosta.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tulosalue tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määritellyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan, lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntapalveluiden tulosalue vastaa liikuntapaikkaverkoston ylläpitämisestä ja kehittämisestä, järjestää ohjattua liikuntaa ja liikuntaneuvontaa eri kohderyhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta. Lisäksi se vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikunta-alan yhdistyksille ja yksityishenkilöille.

Liikuntapalveluiden tulosalueen suurimmat menot koostuvat liikuntapaikkojen kunnossapidosta, henkilöstökuluista, liikuntaseurojen avustuksista ja urheilijastipendeistä. Liikunnan ohjaustoimintaan ja erityisryhmien liikuntaan on varattu määrärahat omille kustannuspaikoilleen. Äänekosken uimahallin ja Suolahden uimahallin hoitajien ja uimainvalvojen, sekä Pankkarin ja liikuntatalon liikuntavahtimestareiden palkkakulut on varattu liikuntapalveluiden tulosalueen talousarvioon. Ulkoliikuntapaikkojen kunnossapito hoidetaan pääosin ostopalveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n kautta. Osa haja-asutusalueiden liikuntapaikkojen (ladut ja kentät) kunnossapidosta hoidetaan yhdistysten, yksityishenkilöiden ja yrittäjien toimesta.

Liikuntapalveluiden tulosalueen tulot koostuvat pääosin uimahallien ja kuntosalien pääsymaksuista, sekä ohjaustoiminnan osallistumismaksuista.

Äänemäen laskettelurinnettä hoidetaan Äänekosken Urheilijoiden toimesta yhteistyösopimuksen puitteissa.

Ensilumenladun osalta toiminnasta vastaa Äänekosken Huima yhteistyösopimuksen puitteissa.

Musiikkiopisto

Ala-Keiteleen musiikkiopiston tulosalue antaa oppilaan yksilölliset ominaisuudet ja tavoitteet huomioon ottavaa musiikin- ja soitonopetusta, jonka

päämääränä on vahvistaa oppimisen iloa soitto- ja laulutaidon, yhteismusisoinnin ja musiikin perusteiden oppimisen sekä niiden edelleen kehittämisen kautta. Lisäksi tavoitteena on kannustaa oppilasta harjoitteluun ja itseohjautuvaan työskentelyyn sekä luoda oppilaalle perusta elinikäiselle myönteiselle musiikkisuhteelle.

Musiikkiopistolle arvioitu valtionosuus 933 625 € on laskettu OKM:n vuodelle 2023 vahvistetulla yksikköhinnalla 87,33 €/ opetustunti. Vuoden 2024 tuntiperusteisen opetustunnin yksikköhinnan suuruus varmistuu loppuvuodesta 2023. Musiikkiopiston valtionosuuteen oikeuttava vahvistettu tuntimäärä vuodelle 2023 on 12 729 tuntia.

Arviot oppilasmääristä (ka.) perusopetuksessa ja syventävissä opinnoissa vuodelle 2023 ovat seuraavat: Hankasalmi 11, Konnevesi 7, Laukaa 60, Uurainen 19, Äänekoski 157 oppilasta eli yhteensä 254 oppilasta. Varhaisiän musiikkikasvatuksen (VaMu) oppilasmäärän on arvioitu olevan ka.95 oppilasta, mikä on samalla tasolla vuoden 2023 kanssa.

Musiikkiopiston oppilasmaksuja on perus- ja syventävissä opinnoissa korotettu väh. 2,4 % eli 12 € ja varhaisiän musiikkikasvatuksen opinnoissa 8 €

Oppilaspaikan arvioitu hinta kunnille on perus- ja syventävissä opinnoissa 79 euroa suurempi kuin arvio vuodelle 2023. Vamussa oppilaspaikan arvioitu hinta kunnille on 127 € pienempi kuin ta2023.

Perus- ja syventävät opinnot

- tae 2024: 1 245 € / oppilas (254 opp.)
- tae 2023: 1 166 € / oppilas (258 opp.)
- tp 2022: 1 077 € / oppilas (246 opp.)

Varhaisiän musiikkikasvatus

- tae 2024: 371 € / oppilas (95 opp.)
- tae 2023: 498 € / oppilas (95 opp.)
- tp 2022: 307 € / oppilas (94 opp.)

Palkkamäärärahat on laskettu 1.8. 2023 tiedossa olevan henkilökunnan, palkkatason ja opetustuntimäärän mukaan niin, että mahdolliseen vuosisidonnaiseen osaan oikeuttava palvelusaika on huomioitu. Uusia vuosisidonnaisia lisiä tulee 8 opettajalle. Laskelmissa on huomioitu 2,4 % korotus sisäisiin vuokriin, hallintopalveluihin. Palkkoihin on huomioitu 2,53 % OVTES:n korotukset. Henkilösivukulut on laskettu 20,83 % mukaan. Ulkoihin tilavuokriin on myös huomioitu korotukset.

Kevään 2024 viikkotuntimäärä on samalla tasolla kuin syksyn 2023 tuntimäärä. Syksyn 2024 tilanne perustuu arvioon ja on hiukan korkeampi kuin kevään 2024 tuntimäärä. Opetuksen

kokonaistuntimäärä vuodelle 2024 on arviolta vajaat 13 000 tuntia, mikä on tasoltaan sama kuin aiempina vuosina.

3.7. Kaupunkirakennelautakunta

3.7.1. Toiminta-ajatus

Kaupunkirakennelautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Kaupunkirakennelautakunnan ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia ja kasvatusta tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan toimialan prosessien ymmärtämiseen, oppimiseen ja käyttöönottoon sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannuseurannan kouluttautumiseen.

3.7.2. Talousarvio 2024

Kaupunkirakennelautakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	8 721	9 662	9 825	1,7 %
Toimintakulut	-24 437	-17 783	-18 156	2,1 %
Toimintakate (netto)	-15 716	-8 122	-8 331	2,6 %

Kaupunkirakennelautakunnan talousarvioesityksen toimintatulot ovat 9,8 miljoonaa euroa ja toimintamenot 18,2 miljoonaa euroa ja toimintakate 8,3 miljoonaa euroa. Toimintakate on 2,6 % enemmän kuin vuonna 2023.

Talousarviossa on huomioitu talouden tasapainottamissuunnitelman mukaiset säästöt 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2024.

Koko kaupungin nettoinvestointiesitys vuodelle 2024 on 3 439 200 euroa, josta kaupunkirakennepalveluiden osuus on 2 987 200 euroa. Leasingkohteiden investointi määräraha-arvio vuodelle 2024 on 11 000 000 euroa.

Strategisen kumppanuuden toimintamallilla saavutetaan laadukasta ja tehokasta kiinteistöjen, viheralueiden, teiden ja katujen, satamien sekä

leikkipaikkojen hoitoa ja ylläpitoa. Näillä toimenpiteillä saavutetaan talousarviossa annetut tavoitteet.

Tehokaan energiankäytön rinnalla päivittäisessä toiminnassa otetaan entistä voimakkaammin huomioon ilmasto- ja ympäristövaikutukset. Nykyisten toimintatapojen ja uusien toimintamallien kehittäminen jatkuu ja mittarit ovat valittu sen mukaisesti.

Toiminnan muutoksessa huomioidaan turhista tiloista luopuminen. Taloussuunnitelmaan on sisällytetty, että myytävien ja kaupungin käytöstä poistettujen rakennusten ja alueiden tila-, käyttö- ja hoitokustannukset jäävät pois vähentäen kokonaiskuluja. Kaupungin omistamat tyhjä ja vajaakäyttöiset tilat ja rakennukset myydään tai jatkojalostetaan uuteen käyttöön.

Tarvittaessa rakennukset voidaan myös purkaa. Rakennuksien myyminen etenee kaupunginhallituksen antamien päätösten mukaisesti.

Talousarvion laadintaprosessin yhteydessä huomioidaan kokonaisvaltaisesti kaikki organisaation toimintaan liittyvät riskit ja laadinnan yhteydessä talousarvioissa esitettyihin taloudellisiin ja toiminnallisiin tavoitteisiin liittyvät riskit on tunnistettava, analysoitava, sekä arvioitava niiden merkitys suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja organisaatioon. Toimialan riskit määritellään sen operatiivisessa johtoryhmässä.

Riskienhallinnalla ja siihen liittyvillä menetelmillä voidaan riskejä ennalta ehkäistä sekä edelleen

hallita riskejä Äänekosken kaupungin rakennusprojektien, oli ne talonrakentamista tai infrarakentamista, niiden kaikissa vaiheissa. Varautumistoimena voi olla esim. henkilöstön kouluttamista, kehitysprojekteja tai muuta vastaavaa toimintaa, jotka kaikki tähtäävät toiminnan kehittämiseen ja parantamiseen. Tulemme kaupunkirakennepalveluissa ottamaan käyttöön riskienhallinnan apuvälineitä rakennushankkeen eri vaiheisiin. esim. projektin hallinnon työkaluja. Samalla määritetään ne kaikki keskeiset riskienhallinnan toimenpiteet, joita voidaan toistaa kaikissa tulevilla hankkeissa. Riskien hallinnassa on otettu mukaan varautumiseen liittyvät toimenpiteet.

3.7.3. Henkilöstö

Kaupunkirakennelautakunta	TP 2022	TA 2023	TAE2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	73	47	46	46	46
Osa-aikaiset	7	9	10	10	10
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	0	0	0	0	0
Osa-aikaiset	1	1	1	1	0
Yhteensä					
Kokoaikaiset	73	47	46	46	46
Osa-aikaiset	8	10	11	11	10

Taulukko ei sisällä investointikohteille palkattuja.

3.7.4. Kaupunkirakennepalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimintojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön turvalliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat

kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen, uimarantojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

TALOUSARVIO 2024

Kaupunkirakennepalvelut (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	3 011	6 585	6 742	2,4 %
Toimintakulut	-17 809	-15 158	-15 498	2,2 %
Toimintakate (netto)	-14 798	-8 573	-8 756	2,1 %

Vastuualueen palvelutaso ja pääsuoritteet

Palvelutaso toteutetaan kiinteistönhoidon ja siivouksen mitoitusten, kadunhoito- ja

viheralueuokitususten sekä investointiohjelman, talousarvion mukaisena.

Vastuualueelle kuuluvien rakennusten kerrosala on noin 174.000 m² ja tilavuus noin 717.000 m³. Hoidettavia katuja ja teitä on noin 228 km, kevyenliikenteenväyliä noin 70 km, avustettavia yksityisteitä on noin 395 km, viheralueita 51 ha, uimarantoja 29 kpl ja leikkipuistoja 29 kpl. Venepaikkoja on noin 800, joista yli 500 on laituripaikkoja.

Kaupunkirakennepalveluiden vastualueen talousarvion keskeisimmät muutokset verrattuna vuoteen 2023 tulevat mm. sotekiinteistöjen vuokratulojen indeksikorotuksesta (75 000 €), kiinteistö- ja irtaimistoleasingvuokramenojen lisäyksestä (415 000 €) sekä strategisen kumppanuuden säästöistä kaupunkirakennelautakunnan osalta (275 000 €). Lisäksi vastuualueelle on varattu

rakennusten purkamismenoihin yhteensä 632 200 euroa vuonna 2024 (30 000 € vuonna 2023). Vuonna 2024 on suunniteltu purettavaksi Asemakadun koulun ja vanhan Valintatalon kiinteistöt.

Energian hinnan nousuun on varauduttu lämmön ja veden osalta 7,5 % korotuksilla.

Äänekosken kaupunki esittää hulevesimaksutaksojen korotusta vuodelle 2024. Talousarviossa on huomioitu hulevesiverkoston kustannusnousu 177 000 euroa vuodelle 2024.

Vuoden 2024 aikana selvitetään Konginkankaan päiväkodin sijoittumista Konginkankaan koulun tiloihin.

Kaupunkirakennepalveluiden isoimpia investointeja ovat Suolahden uimahalli sekä museo. Leasingrahoituksella rakennetaan Koulunmäen yhteiskoulun C-osaa sekä Koiviston päiväkotia.

3.7.5. Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisiä ravitsemussuosituksen mukaisia, korkealaatuisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta tukevia

ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ruokapalveluja tarjotaan päiväkotien ja koulujen, asiakkaille sekä henkilöstölle.

TALOUSARVIO 2024

Ruokapalvelut (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	5 711	3 077	3 084	0,2 %
Toimintakulut	-4 887	-2 625	-2 658	1,3 %
Toimintakate (netto)	824	451	425	-5,8 %

Ruokapalveluissa valmistetaan koulu- ja päiväkotilounaita päivässä noin 3 400 annosta. Valmistamme myös päivähoidolle vuorohoidon tarpeisiin välipaloja sekä päivällisiä. Lisäksi valmistamme Koskelan iltapäiväkerhojen välipaloja. Ateriat tuotetaan ateriapalvelukeskus Lipstikassa Suolahdessa ja ovat Valtion Ravitsemiskeskuksen antamien ravitsemussuosituksen mukaisia toiveruokia ja vuosikierron tuomia erityisaterioita unohtamatta, jotka ovat tärkeitä kasvatuksellisesta näkökulmasta.

Ruoanvalmistuksessa käytettävien elintarvikkeiden kotimaisuusaste on korkea, esim. liha, lihajalosteet, leipomotuotteet, perunat sekä mahdollisimman pitkälle myös juurekset ovat 100 % kotimaisia.

Suunnitelmallisella ruokalistasuunnittelulla panostetaan lasten ja nuorten ravitsemukseen ja hyvinvointiin. Asiakkaita ohjataan käytännössä mm. esimerkein ja tiedottaen säännöllisesti ravitsemussuosituksen mukaisiin valintoihin aterialla.

Ruokapalveluille myönnetty Sydänmerkki on tae ruoan laadukkuudesta ja terveellisyydestä. Merkin on myöntänyt Suomen Sydänliitto.

Lisäksi vahvuutena on ruokapalveluiden jatkuva kehitystyö kokonaisuutta silmällä pitäen ja tähän työhön on ammattitaitoinen henkilöstö erittäin sitoutunut.

Viimeisimpänä uudistuksena on otettu käyttöön QR- koodi palautejärjestelmä asiakkaille.

3.8. Ympäristölautakunta

3.8.1. Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä.

Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

3.8.2. Talousarvio 2024

Ympäristölautakunta (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	183	190	213	11,6 %
Toimintakulut	-823	-782	-806	3,1 %
Toimintakate (netto)	-640	-591	-593	0,3 %

3.8.3. Henkilöstö

Ympäristölautakunta	TP 2022	TA 2023	TAE2024	TS 2025	TS 2026
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	6	6	6	6	6
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	0	1	0	0	0
Osa-aikaiset					
Yhteensä					
Kokoaikaiset	6	7	6	6	6
Osa-aikaiset					

Henkilöstötaulukossa ei ole huomioitu yhteistyötä lähikuntien kanssa.

3.8.4. Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja

ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa, sekä luonnonsuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

TALOUSARVIO 2024

Ympäristövalvonta (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	183	190	213	11,6 %
Toimintakulut	-477	-512	-501	-2,1 %
Toimintakate (netto)	-294	-321	-288	-10,3 %

Ympäristövalvonnan menoiksi on arvioitu 500 930 euroa vuonna 2024. Pääosa kuluista on

henkilöstömenoja. Nähtävillä ei ole olennaisia muutoksia toimintaympäristössä. Toimintojen

luvittamisessa ja valvonnassa tehtävien siirto valtiolta kunnille näyttää edelleen jatkuvan ja lisäksi säädösmuutokset lisäävät ympäristövalvonnan tehtäviä. Rakennusvalvonnan sähköinen asiointikanava on kallistunut viime vuosina. Palvelujen toteuttaminen sähköisesti on kuitenkin välttämättömyyttä ja mahdollistaa myös nopean tietojen siirtelyn.

Ympäristövalvonnan tuloiksi vuonna 2024 on arvioitu 212 570 euroa. Uuden rakentamisen, sitä koskeva lupavolyymi sekä lupatulojen arvioidaan olevan suuruusluokassaan parin edellisen vuoden keskiarvoisella tasolla vuonna 2024. Ympäristönsuojelun valvontatulot hakevat edelleen tasoaan kunnan luvittamien toimintojen lakisääteisen valvonnan oltua käynnissä vasta muutaman vuoden. Suunnitelmallinen valvonta on vasta käynnistetty, jolloin resurssit eivät vielä mahdollista koko tavoitellun määrän tarkistamista ja lisäksi jälkivalvontaan menee paljon resursseja.

Uusien maa-aineslupien määrän ei odoteta enää merkittävästi kasvavan, mutta vanhoja lupia uusiaan edelleen. Vireille tulevissa määrissä voi olla merkittävää vaihtelua vuosien välillä, joka vaikuttaa myös resurssien käyttämistä muihin

lakisääteisiin tehtäviin. Ympäristölupamenettely on monissa toiminnoissa korvautunut rekisteröinnillä valvonnan painottuessa jälkivalvontaan.

Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan keskeisiä lupasuoritteita ovat rakennus-, toimenpide-, purku-, maisematyö-, ympäristö- ja maa-aineslupapäätökset, sekä meluilmoituspäätökset. Päätökset ovat maksullisia. Lisäksi lain edellyttämästä rekisteröinnistä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään peritään maksu. Sen sijaan päätöksistä hakemuksiin, jotka koskevat vapauttamisesta vesihuoltolaitosten (käytännössä osuuskuntien) verkostoista, ei ole oikeutta periä maksua. Ilmanlaadun tarkkailu on muuttunut vuonna 2020 konsultilta ostettavaksi palveluksi, jossa kaupunki on vain yhtenä maksajana mukana.

Henkilöstö

Ympäristövalvonnan vastuualueella on olemassa kuusi vakanssia, joista viisi on virkoja (ympäristöpäällikkö, kaksi ympäristötarkastajaa, johtava rakennustarkastaja sekä rakennustarkastaja) ja yksi on toimistosihteerin toimi. Ympäristövalvonnan vastuualueen päätulosalueet ovat rakennusvalvonta sekä ympäristönsuojelu.

3.8.5. Ympäristöterveydenhuolto

TALOUSARVIO 2024

Ympäristöterveydenhuolto (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-300	-200	-245	22,5 %
Toimintakate (netto)	-300	-200	-245	22,5 %

Äänekosken kaupungin ympäristöterveydenhuollon kustannukset nousevat vuonna 2024 ja

kaupungin maksuosuudeksi on arvioitu 245 000 euroa.

3.8.6. Maaseutuasiat

TALOUSARVIO 2024

Maaseutuasiat (sitova taso) (1 000 €)	TP2022	TA2023	TAE2024	Muutos -% 2024/2023
Toimintatuotot	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-46	-70	-60	-14,3 %
Toimintakate (netto)	-46	-70	-60	-14,3 %

Saarijärven tuottamien maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelujen kustannusten arvioidaan olevan 60 000 euroa vuonna 2024.

4. INVESTOINTIOSA

Talousarviossa hyväksytään euromääräinen investointisuunnitelma vuosille 2024 - 2026. Investointitason perusteena on talousarviovuoden 2024 sekä taloussuunnitelmavuosien vuosikate, ellei tasapainottamistoimenpiteinä muuta esitetä. Investointitaso on sitova valtuustoon nähden talousarviovuonna 2024 ja suunnitelmavuosille 2025 - 2026 hyväksytään investointikohteista vain ne merkittävät kohteet, jotka sitoudutaan varmasti toteuttamaan (investointipooli).

Kaikki merkittävät investointikohteet suunnitellaan erillisinä kohteinaan ja kohteilla on oma kustannusarvio sekä arvioitu toteutusvuosi tai vuodet. Kokonaiskustannusarvio on merkittävän investointikohteen sitova taso.

Lisäksi talousarviossa kootaan yhteen pieniä investointikohteita (nippuja), joille hyväksytään talousarviossa vuosittainen investointimääräraha. Nipuille varatut investointimäärärahat ovat sitovia, ei yksittäisten kohteiden. Talousarviovalmistelun yhteydessä yksittäiset kohteet ovat luetteloitu investointisuunnitelmassa, mutta kohteille ei aseteta sitovaa toteutusvuotta tai kustannusarviota.

Vuodelle 2024 on suunniteltu noin 3,4 miljoonan euron nettoinvestoinnit (hyväksytyt erilliskohteet 1,0 milj. euroa, hyväksytyjen erilliskohteiden muutokset 0,6 milj. euroa, uudet erilliskohteet 0,04 milj. euroa ja investointiniput 1,8 milj. euroa). Suunnitelmavuosina 2025-2026 nettoinvestoinnit ovat yhteensä keskimäärin 4,3 miljoonaa euron vuositasolla. Vuoden 2024 nettoinvestointien määrä on 4,6 miljoonaa euroa alhaisempi kuin vuoden 2023 alkuperäisessä talousarviossa. Investointitasoa on pienennetty talouden tasapainottamiseksi.

Vuosien 2016 - 2023 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 9,3 miljoonaa euroa ja poistojen keskiarvo on noin 8,2 miljoonaa

euroa/vuosi. Vuoden 2024 investointien määrä on 5,8 miljoonaa euroa investointien omahankintamenojen keskiarvoa alhaisempi ja 4,8 miljoonaa euroa poistojen keskiarvoa alhaisemmalla tasolla.

Vuoden 2024 talonrakennuksen isoimpia investointeja ovat museon peruskorjaus ja Suolahden uimahallin peruskorjaus.

Kunnallisteknisen puolen isoimpia investointeja ovat Likolahdenkadun peruskorjaus ja kevytliikenneväylän rakentaminen, Konginkankaan kevytliikenneväylän rakentaminen sekä Henttalan alueen liikennejärjestelyt. Lisäksi investoidaan vanhojen katujen päällystekorjauksiin.

Puistojen ja yleisten alueiden osalta jatketaan teemapuiston rakentamista rantapuistoon sekä kunnostetaan Vanhan aseman seutua. Lisäksi kunnostetaan mm. puistoja, leikkipuistoja ja viheralueita.

Muista maanrakennushankkeista toteutetaan mm. Äänemäen hiihtohissi ja juoksuportaat sekä sammutusvesisäiliöiden rakentaminen Koukkuniemeen ja Hirvaskankaalle.

Maa- ja metsäalueiden hankintoihin varataan 0,4 miljoonaa euroa. Maa- ja metsäalueiden hankinnoista ei tehdä poistoja, eli ne eivät heikennä kaupungin tulosta vaan lisäävät kaupungin tuloja kaavoituksen ja jalostetun maan myynnin kautta.

Leasingrahoituksella jatketaan Koulunmäen yhteinäiskoulun C-osan uudisrakentamista sekä uuden Koiviston päiväkodin rakentamista.

Suunnitelman mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2024 lopussa noin 65,1 miljoonaa euroa. Vuosina 2024-2026 vuosikate riittää suunniteltujen investointien toteuttamiseen.

4.1. Investointisuunnitelma: Hyväksytyt erilliskohteet, ei muutostarvetta (kustannusarvio sitova)

				Kustannusarvio	2024	2025	2026
Kaupunkirakennelk	Irtain omaisuus	Varavoimakone	Uusi varavoimakone	-100 000	0	0	0
	Liikenneväylät ja sillat	Jaakopintie, Äki	Jaakopintien rakentaminen	-380 000	0	0	0
		Kirkkokatu, Äki	Kirkkokadun peruskorjaus	-300 000	0	0	0
		Kotakennäntie, Äki	Päällystyskorjauksia ja katusuunnitelma	-150 000	-50 000	0	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, liikennejärjestelyt, Äki	Koulunmäen yhtenäiskoulun alueen liikennejärjestelyjen parantaminen	-400 000	-50 000	0	0
		Likolahdenkatu, Äki	Likolahdenkadun kevytliikenneväylän rakentaminen ja kadun peruskorjaus	-820 000	-100 000	0	-250 000
		Laajalahden uusi alue, Äki	Laajalahden (ns. pikku-venetsian) kadut, suunn. 2027	-30 000	0	0	0
		Riihijärvenkatu, peruskorjaus, Sti	Kisakatu-Katvelankatu välinen osuus	-390 000	0	0	0
		Erkonkatu, Äki	Uuden kadun rakentaminen ja saastuneiden maa-ainesten poisto	-450 000	0	0	0
		Äänekoskentie	Henttalan alue, liikennejärjestelyt	-500 000	-60 000	-400 000	0
		Keiteleentie, Sti	Keiteleentien peruskorjaus välillä Sumiaistentie-Äänekoskentie	-250 000	-20 000	-230 000	0
		Pursikuja, Venekatu	Mustanniemen satama-alueen katujen rakentaminen	-100 000	-50 000	0	0
	Puistot, uimarannat, pihat ja yleiset alueet	Rantapuisto, teemapuisto, Äki	Teemapuiston rakentaminen	-400 000	-30 000	0	0
	Muut maanrakennushankkeet	Koulunmäen yhtenäiskoulu, Äki	Saattoliikennealueen liikennejärjestelyt	-120 000	0	0	-20 000
		Sammutusvesisäiliöt, Koukkuniemi ja Hirvaskangas	Sammutusveden turvaaminen	-300 000	-194 000	0	0
	Talonrakennus/Saneeraus	Museo, Äki	Avustus	250 000	0	95 000	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu B-rakennus, Äki	Lukitus	-100 000	0	0	-10 000
		Kirjasto, Suolahti	Vesikaton korjaus	-100 000	0	0	-100 000
		Kovalan maja, Äki	Peruskorjaus	-200 000	0	0	0
		Uimahalli, Sti	Peruskorjaus	-4 500 000	-450 000	-2 800 000	-1 200 000
			Avustus	700 000	0	300 000	400 000
		Vanha tehtaan paloasema, Äki	Remontointi/kuvataidetilat (suunnittelu)	-50 000	0	0	0
		Sammonkatu 4 (tarvikekeskus), Äki	Vesikaton korjaus	-200 000	0	-200 000	0
		Suolahden yhtenäiskoulu, vanha osa	IMS (ilmamääräsäädin), ulkoverhouden uusiminen	-720 000	0	0	-200 000
		Arkistotilat (suunnittelu 2026)	Arkistojen yhdistäminen	-50 000	0	0	-50 000
Kaikki yhteensä				-9 660 000	-1 004 000	-3 235 000	-1 430 000

4.2. Investointisuunnitelma: Hyväksytyjen erilliskohteiden muutokset (kustannusarvio sitova)

				Kustannusarvio	2024	2025	2026
Kaupunkira kenneltk	Liikenneväylät ja sillat	Konginkankaan kevytliikenneväylä	Kevytliikenneväylän kaupungin osuus	-570 000	-70 000	0	0
	Talonrakennus/ Saneeraus	Museo, Äki	Peruskorjaus	-1 250 000	-500 000	-300 000	0
		Kaupungintalo, Äki	Kaupungintalon peruskorjaus tai uudisrakennus	-18 700 000	0	0	0
Kulttuuri- ja liikuntalk	Irtain omaisuus	Museo	Irtaimisto	-500 000	0	0	-500 000
Kaikki yhteensä				-21 020 000	-570 000	-300 000	-500 000

4.3. Investointisuunnitelma: Uudet erilliskohteet (kustannusarvio sitova)

				Kustannusarvio	2024	2025	2026
Kaupunkira kenneltk	Talonrakennus/ Saneeraus	Liikuntatalo, Äki	Päätiseinän korjaaminen	-150 000	0	0	-150 000
		Koiviston perinnetalo, Äki	Julkisivujen korjaus ja maalaus	-100 000	0	0	-100 000
Kaupungin hallitus	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Palvelin	Palvelin	-32 000	-32 000	0	0
Kaikki yhteensä				-282 000	-32 000	0	-250 000

4.4. Investointisuunnitelma: Investointiniput (ei kohdekohtaisia kustannusarvioita, sitovuustaso nippu)

				2024	2025	2026
Kaupunkira kenneltk	Irtain omaisuus	Keittiökaluusteet	Keittiöiden kalusteiden uusiminen	-50 000	-50 000	-50 000
		Kameravalvontalaitteistot	Kameravalvontalaitteistot kaupungin kohteille	-15 000	-15 000	0
	Liikenneväylät ja sillat	Katuvalaistus	Konginkankaan katuvalot, katuvalaistuksen muuttaminen energiatehokkaammaksi (elohopeavalaisimien vaihto n. 1000 kpl)	-70 000	-70 000	-70 000
		Asfaltoinnit ja päällystekorjaukset	Vanhon katujen päällystyskorjaukset: Kotakennäentie, Römminkatu, Kauppakatu, Hämeentie, Mäkikatu, Mariantie, Emmantie, Hautalantie, Välskärintie, Piilolantie, Siiantie, Koskelan ramppi	-250 000	-250 000	-250 000
		Kevytliikenneväylät ja liikennejärjestelyt	Kevytliikenneväylien vaurioiden korjaaminen, liikenneturvallisuuden parantamiskohteita	-50 000	-100 000	-100 000
	Puistot, uimarannat, pihat ja yleiset alueet	Uimarannat ja luontokohteet	EU-rannat (Suojärvi, Äänejärvi ja Lossinranta): kuntoilulaitteita, leikkivälineitä, rannan kunnostaminen, valaistuksen uusinta	-15 000	-15 000	-15 000
		Pankkarin alueen kehittäminen, Äki	Vihersuunnitelman toteutus, penkit, iso Ä, toiminnallinen hulevesiallas	-20 000	-20 000	-20 000
		Vanhan aseman seutu, Sti	Aseman seudun kunnostaminen: alueen valaistus ja sähköistys, veturitallin lattia	-50 000	-10 000	-10 000
		Puistot, leikkipuistot, katuviheralueet	Puistojen, leikkipuistojen ja katuvihrealuiden kunnostaminen, Huuhan perhepuiston valaistus	-80 000	-30 000	-30 000
		Kaupungin kiinteistöjen pihaluudet	Valaistus	0	0	-80 000
	Muut maanrakennushankkeet	Kaupungin valokuituverkko	Valokuituverkon laajentaminen	-50 000	-50 000	-50 000
		Taajamien infrasuunnittelu	Hankkeiden suunnittelu	-40 000	-40 000	-40 000
		Äänemäki, Äki	Avustus	26 800	0	0
			Hiihtohissi, 3. rinne, juoksuportaat	-240 000	-70 000	0
		Liikuntapaikat	Liikuntapuisto, Äki: Varastorakennus, väylät, viherrakentaminen ja opasteet, pyöräparkit, tekonurmikenttä, hiihtostadionin nurmikon poisto, ulkokuntoilupiha, pysäköintialue. Liikuntapuiston stadion hanke: Nurmikentän uusiminen. Lähiliikuntapaikat: Koiviston liikuntapaikan loppuun saattaminen, Mämmen kaukalo, painopakalliset ulkokuntosalilaitteet. Pururadat, kaukalot ja kentät: valaistuksen uusiminen, latu- ja kenttäpohjien parantaminen.	-30 000	-380 000	-200 000
	Satamat ja laiturit	Satamat	Mustaniemen sataman traileriensäilytysalueen laajennus, Mustaniemen sataman ilmasähkölinjojen lasku maahan ja sähkökaapin uusiminen, Mustaniemen sataman sosiaalitali ja jääpalakone Suolahden sataman vuokranelaiturien saneeraus (1 per vuosi), Sumiaisten sataman septipumpun uusiminen Konginkankaan sataman vierasvenelaiturin puuosien uusinta	-80 000	-80 000	-80 000
		Muut talonrakennushankkeet	Konginkankaan palvelukeskuksen roskakatos, Karhunlähteen päiväkodin pihaluuden leikkivälineet uusiminen, Konginkankaan paloasema pihan salaajituksen uusiminen, Nuorisokeskus spotin patolevyt ja ulkopuoliset sadevedet, Sumiaistentie 102 vesikatkon korjaus, Hiskin mökin roskakatoksen uusiminen, Kangaslammen leirikeskus wc-rakennuksen uusiminen. Kellosepän päiväkodin kaapiston uusiminen ja jätekatos, Lehtolan palvelutalo lukitus, Päiväkotien aurinkopurjeet, Sumiaisten koulun julkisivumaalaus, Kaupungintalon huonejärjestelyt, Suojärven uimaranta talviuintipaikan pukusuojan rakentaminen, Tiitelän päiväkodin pihan leikkivälineiden uusiminen, Torin Grilli keittiön päivittäminen, Tiitelän päiväkodin vesijohtojen uusiminen, Sumiaisten yläkoulun vesijohtojen uusiminen	-300 000	-300 000	-300 000
		Liikuntatalo, Äki	Aulan valaistuksen uusiminen, sosiaalitalon suunnittelu	-50 000	0	0
		Kaupungin kiinteistöt	Rakennusten valaisimien uusiminen energiatehokkaammiksi, aurinkopaneelit	-50 000	-30 000	-10 000
Kaupungin hallitus	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Liittymämaksut	Liittymämaksut	-120 000	-100 000	0
		Maa- ja metsäalueet	Maa- ja metsäalueiden ostot	-400 000	-200 000	0
			Maa- ja metsäalueiden myynti	100 000	150 000	0
		Rakennukset	Rakennukset	0	0	0
Kaikki yhteensä				-1 833 200	-1 660 000	-1 305 000

4.5. Investointitulot ja -menot yhteensä

	2024	2025	2026
Investointitulot	126 800	545 000	400 000
Investointimenot	-3 566 000	-5 740 000	-3 885 000
Yhteensä (netto)	-3 439 200	-5 195 000	-3 485 000

4.6. Leasingrahoituksella toteutettavat investointikohteet

			Kustannusarvio	2024	2025	2026	
Kaupunkira kenneltk	Talonrakennus/ Saneeraus	Koulunmäen yhtenäiskoulu: Yläkoulu, musiikkiopisto, nuorisotilat, Äki	Uusi rakennus	-21 000 000	-10 000 000	-4 850 000	0
	Talonrakennus/ Uudisrakentaminen	Koiviston päiväkoti	Uusi päiväkoti koulun yhteyteen	-2 400 000	-900 000	0	0
Opetus ja kasvatustk	Irtain omaisuus	Koiviston päiväkoti	Koiviston päiväkodin ensikalustaminen	-100 000	-100 000	0	0
Kaikki yhteensä				-23 500 000	-11 000 000	-4 850 000	0

5. RAHOITUSOSA

Tässä luvussa on esitetty Äänekosken kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2023 - 2026. Suunnitelmavuosien vuosikatteen ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia ja investointien rahavirrat investointisuunnitelman (luku 4) mukaisia.

Taloussarvioon on kuntalain 110 §:n 4 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve kateetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

- Toiminnan ja investointien rahavirta pitää sisällään**
 - toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteen ja satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseista sekä

- investointien rahavirran*, joka muodostuu investointimenoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.

- Rahoituksen rahavirtaan** budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

RAHOITUSSUUNNITELMA 2024-2026

RAHOITUS, 1000 €	TP2022	TPE2023	TA2024	TS2025	TS2026
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	221	10 374	8 365	9 019	7 720
Tulorahoituksen korjauserät	-379	0	0	0	0
Pakolliset varaukset	-1 282				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 967	-7 252	-3 566	-5 740	-3 885
Rahoitusosuudet investointeihin	368	288	127	545	400
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	137				
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 902	3 410	4 926	3 824	4 235
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-2 275	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	2 292	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			5 000	5 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 944	-2 944	-2 944	-2 944	-2 948
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000	-400	-6 900	-5 800	-1 200
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 244				
Rahoituksen rahavirta	8 317	-3 344	-4 844	-3 744	-4 148
Rahavarojen muutos	-585	66	82	80	87
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	2,91	148,96	243,24	173,61	221,51
Pääomamenojen tulorahoitus, %	3,70	104,70	131,05	110,81	120,00
Asukasmäärä 31.12. (ennuste)	18 120	18 000	17 900	17 800	17 800

5.1. Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille syntyy 4,9 miljoonaa euroa rahoitus-
 ylijäämää vuonna 2024, joten lainoja voidaan ly-
 hentää 4,8 miljoonaa euroa.

5.1.1. Toiminnan rahavirta

Tulorahoituksen osatekijät eritellään yksityiskoh-
 taisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoitus-
 laskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan

tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnai-
 set erät sekä tulorahoituksen korjauserät.

5.1.2. Investointien rahavirta

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti investointisuunnitelmassa. Vuodelle 2024 on budjetoitu investointeihin

määrärahoja yhteensä noin 3,4 miljoonaa euroa, mikä on 3,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuoden 2023 arvioitu investointien toteutuma.

5.2. Rahoituksen rahavirta

5.2.1. Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäykseen budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja

antolainasaamisten vähennykseen budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2. Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisien lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

tasosta. Myös suunnitelmavuosina 2025-2026 velkamäärä vähenee. Koko maan keskiarvo ”Lainaa asukasta kohti” oli vuoden 2022 tilinpäätöksessä 3 377 euroa, Äänekoskella 4 046 euroa ja Keski-Suomessa 2 898 euroa.

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä laskee 4,8 miljoonaa euroa vuonna 2024 vuoden 2023

LAINAKANNAN KEHITYS 2022-2026

	TP2022	TPE2023	TA2024	TS2025	TS2026
Pitkäaikaiset lainat	45 312	42 368	44 424	46 480	43 532
Lyhytaikaiset lainat	28 000	27 600	20 700	14 900	13 700
Lainamäärä	73 312	69 968	65 124	61 380	57 232
Laina / asukas €	4 046	3 887	3 638	3 448	3 215

5.2.3. Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikaisee edellä investointimenoihin merkityn

kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4. Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden

muutos, saamisten muutos sekä korottomien velkojen muutos.

5.2.5. Muut merkittävät taloudelliset vastuut

Taselainojen lisäksi kaupunki on rahoittanut koulurakennushankkeita kiinteistöleasingrahoituksella ja leasingsovimusten pääoma on 44,9 miljoonaa euroa marraskuussa 2023.

Leasingsovimusten vuokratustannukset kohdistuvat tuloslaskelmaan vuokramenoina. Vuoden 2024 talousarviossa tuloslaskelmaan kirjattavien koulurakennushankkeista aiheutuva leasingvuokramenojen määrä on 2,1 miljoonaa euroa.

6. TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026 JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMIS- SUUNNITELMA VUOSILLE 2024-2026

6.1. Yleistä

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Alijäämän kattamista ei voida siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli, vaan yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään taloussuunnitelmassa. Alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

6.2. Taloussuunnitelman perusteet

Vuosi 2024 on taloussuunnitelmassa sama kuin edellä luvussa 2 (tuloslaskelma) on esitetty. Vuosien 2025-2026 laskennassa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Toimintatulot, henkilöstömenot, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, avustukset ja muut toimintamenot: korotus 2,4 % vuodelle 2025 (kuluttajahintaindeksin ja ansiotasoindeksin keskiarvo)
- Toimintatulot, henkilöstömenot, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, avustukset ja muut toimintamenot: korotus 2,9 % vuodelle 2026 (kuluttajahintaindeksin ja ansiotasoindeksin keskiarvo)
- Verotulot: vuodet 2025-2026 Kuntaliiton veroennustekehikon sekä oman arvion mukaisesti
- Valtionosuudet: vuodet 2025-2026 VM:n ja oman arvion mukaisesti
- Korkotulot: Laskettu olemassa olevista antolainasopimuksista
- Muut rahoitustulot on arvioitu vuoden 2024 tasossa huomioiden muutokset vuosille 2025-2026
- Korkomenot: Laskettu nykyisen korkokannan ja arvioidun lainakannan mukaisesti
- Poistot: Poistolaskenta käyttöomaisuuskirjapidossa investointisuunnitelman mukaisesti sekä mahdollinen lisäpoisto

Äänekosken kaupungilla on kertynyttä ylijäämää vuoden 2022 tilinpäätöksessä 3,0 miljoonaa euroa.

Jäljempänä esitetään taloussuunnitelma sekä talouden tasapainottamissuunnitelma yhtenä kokonaisuutena.

Taloussuunnitelman 2024 - 2026 mukaan kaupungin kertynyt ylijäämä on vuoden 2026 tilinpäätöksessä 4,1 miljoonaa euroa, mikäli suunnitelma-kaudella ei synny ennalta odottamattomia talouteen merkittävästi vaikuttavia muutoksia.

Lisäksi taloussuunnitelmassa on huomioitu luvussa 6.3. esitetty talouden tasapainottamissuunnitelma vuosille 2024-2026. Mikäli tasapainottamissuunnitelmaan on tarvetta tehdä muutoksia, ne tuodaan valtuuston käsiteltäväksi.

Vuosikatteen vuosina 2025 - 2026 ovat noin 9,0 - 7,7 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelman perusteella vuoden 2025 tulos näyttäisi muodostuvan ylijäämäiseksi, mutta vuoden 2026 näyttää alijäämäiseltä. Mikäli taloustilanne ei kohene suunnitelmavuoden 2026 osalta, taloutta on tasapainotettava ylijäämäiseen tulokseen pääsemiseksi.

Taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä ja haasteita. Suurimmat riskit tulopuolella ovat verotulokertymät ja valtionosuudet. Valtionvarainministeriön viimeisimpien tiedotteiden (17.11. ja 20.11.) mukaan valtionosuudet tulevat muuttumaan merkittäväksi vuosien 2024 - 2027 osalta. Talousarvion valmistelussa on käytetty lokakuussa 2023 ilmoitettuja tietoja, joten talousarviovuoden 2024 taloussuunnitelmavuosien 2025 - 2026 valtionosuuslaskelmat tarkentuvat myöhemmin.

Lisäksi riskinä on, että hyvinvointialue ei jatka kaikkien sotekiinteistöjen vuokrasopimuksia siirtymäkauden päätyttyä. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin

noudattamiseen. Menoennusteet perustuvat indeksikorotuksiin tulevina vuosina eikä laskelma salli toimialoilta suurempia korotuksia.

TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026

TULOSLASKELMA, 1 000 €	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot						
Myyntitulot	8 537	4 666	4 566	4 486	4 594	4 197
Maksutulot	9 052	1 664	1 564	2 251	2 386	2 455
Tuet ja avustukset	5 130	2 528	2 528	1 847	1 891	1 946
Muut toimintatulot	3 738	6 649	6 649	6 826	6 890	7 090
Valmistus omaan käyttöön						
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-65 864	-34 950	-35 297	-33 376	-33 194	-33 980
Palvelujen ostot	-70 869	-18 235	-18 126	-18 748	-18 193	-18 619
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 038	-6 994	-7 086	-6 239	-6 252	-6 433
Avustukset	-5 555	-3 111	-2 627	-2 844	-2 842	-2 924
Muut toimintamenot	-4 989	-3 082	-3 592	-3 431	-5 004	-5 880
Toimintakate	-131 859	-50 866	-51 422	-49 227	-49 725	-52 148
Verotulot	79 489	43 249	44 797	45 975	47 434	48 563
Valtionsuudet	52 253	15 571	15 590	10 467	10 460	10 455
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	643	570	570	900	900	900
Muut rahoitustulot	524	1 100	2 140	1 350	950	950
Korkomenot	-828	-900	-1 300	-1 100	-1 000	-1 000
Muut rahoitusmenot	-2	0		0	0	0
Vuosikate	221	8 724	10 374	8 365	9 019	7 720
Poistot ja arvonalentumiset	-8 241	-8 700	-9 100	-8 500	-8 500	-8 300
Tilikauden tulos	-8 020	24	1 274	-135	519	-580
Tilinpäätössiirrot	14	0	14	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 006	24	1 288	-135	519	-580
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
	TP 2022	TA 2023	TPE 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot / Toimintamenot, %	16,71	23,36	22,94	23,84	24,07	23,13
Vuosikate / Poistot, %	2,68	100,28	114,00	98,42	106,11	93,01
Vuosikate, euroa / asukas	12	485	576	467	507	434
Asukasmäärä 31.12. (ennuste)	18 120	18 000	18 000	17 900	17 800	17 800

6.3. Talouden tasapainottamissuunnitelma vuosille 2024-2026

6.3.1. Keskushallinto

Vastuualue: Kaikki

Säästökohte	2024	2025	2026
Elinkeino ja kilpailukyky/ÄäneHubin operointi	20 000		
Elinkeino ja kilpailukyky/ohjelmistot	5 000		
Elinkeino ja kilpailukyky/tilavuokra	25 000		
Elinkeino ja kilpailukyky/matkailuneuvonnan yhteistyösopimus		26 100	
Työllisyys/palkkatukityöllistäminen (työpaja)		100 000	
Työllisyys/nuorten kesätyöllistäminen	20 000		
Työllisyys/kuntalisät	50 000		
Työllisyys/avustukset järjestöille		70 000	
Työllisyys/palkkatukityöllistäminen	200 000	400 000	
Työllisyys/valmentajan palkkavaraus	40 000		
Hallintopalvelut/lähetin palkkavaraus	35 000		
Hallintopalvelut/luottamushenkilöiden määrä		30 000	
Henkilöstöpalvelut/henkilöstöetuudet (keskitetyt)	8 700		
Palvelujen ostot (tilit 4406, 4407, 4408, 4416, 4440, 4460)	21 640	-9 500	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (tilit 4580, 4595)	35 100	-15 300	
Lomarahavapaa ja lomapalkkavelka	16 300		
Tonttipalvelut/paikkatietoinsinöörin palkkavaraus	20 000		20 000
Yhteensä	496 740	601 300	20 000

6.3.2. Opetus- ja kasvatuslautakunta

Vastuualue: Lasten, perheiden ja nuorten palvelut

Säästökohte	2024	2025	2026
Palvelujen ostot (tilit 4406, 4407, 4408, 4416, 4440, 4460)	28 100	-19 000	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (kaikki tilit)	21 100		
Lomarahavapaa ja lomapalkkavelka	10 300		
Sijaiskustannukset	19 800		
Toimistosihteerin palkkavaraus	20 000		
Ryhmien määrän minimointi	60 000		
Yhden esikouluryhmän lakkauttaminen	44 000	60 000	
Spotista luopuminen (siirtyminen Koulunmäen yhtenäiskoululle)		29 800	59 700
Suolahden nuorisotiloista luopuminen (siirtyminen Suolahden yhtenäiskoululle)			42 100
Avustusmäärärahan leikkaaminen	8 000		
Yhteensä	211 300	70 800	101 800

Vastuualue: Opetuspalvelut

Säästökohde	2024	2025	2026
Palvelujen ostot (tilit 4406, 4407, 4408, 4416, 4440, 4460)	16 900	-8 000	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (kaikki tilit)	61 300		
Lomarahavapaa ja lomapalkkavelka	18 000		
Sijaiskustannukset	32 200		
Liikuntaluokista luopuminen	10 000		
A2-kielen tarjonnan lopettaminen	15 000	26 000	
Otoilun lisääminen	3 000	5 000	
Ryhmärajojen poistaminen	90 900	233 000	76 000
Lapsimäärän väheneminen	129 300	183 000	161 000
Muut säästöt	72 200		
Lukio/kurssimäärän leikkaus	29 000	41 000	
Yhteensä	477 800	480 000	237 000

6.3.3. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Vastuualue: Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Säästökohde	2024	2025	2026
Palvelujen ostot (tilit 4406, 4407, 4408, 4416, 4440, 4460)	7 960	-2 300	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (tilit 4580, 4595)	49 700	-24 700	
Lomarahavapaa ja lomapalkkavelka	11 500		
Sijaiskustannukset	1 100		
Uimahallien ja kuntosalien hintojen korotus	20 000		
Musiikkiopisto/ulkopuolisten tilojen vuokrat			38 000
Kirjasto/aineistomäärärahat	12 000		
Kulttuuritoimi ja museo/tapahtuma- ja markkinointibudjetti	15 000		
Kulttuuritoimi, hallinto, liikuntapalvelut: avustuspäämäärärahojen leikkaus	35 000		
Kirjastojen henkilöstö (- 2 htv)	80 000		
Liikuntapaikkaverkoston karsiminen	25 000		
Yhteensä	257 260	-27 000	38 000

6.3.4. Kaupunkirakennelautakunta

Vastuualue: Kaupunkirakennepalvelut

Säästökohde	2024	2025	2026
Konsulttien käytön vähentäminen	100 000		
IV-nuohoukset	30 000		
Ikkunoiden pesu	10 000		
Kiinteistöjen myynti, ylläpitokustannukset	10 000		
Teollisuuskiinteistöjen myynti			
Tappiollista tiloista luopuminen	40 000		
Vuokrattavien tilojen tilavuokratointojen ja venepaikkavuokrien tarkastaminen	10 000		
Työpajan kiinteistökulut		105 000	
Strateginen kumppanuussopimus / Kiinteistöhoito Oy	278 500		
Palvelujen ostot (tilit 4406, 4407, 4408, 4416, 4440, 4460)	3 940	-1 500	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (tilit 4580, 4595)	37 700	-18 700	
Lomarahavapaa ja lomapalkkavelka	4 200		
Yhteensä	524 340	84 800	0

Vastuualue: Ruokapalvelut

Säästökohde	2024	2025	2026
Palvelujen ostot (tilit 4406, 4407, 4408, 4416, 4440, 4460)	3 440	-2 200	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (tilit 4580, 4595)	6 400	-3 150	
Lomarahavapaa ja lomapalkkavelka	9 300		
Sijaiskustannukset	6 300		
Yhteensä	25 440	-5 350	0

6.3.5. Ympäristölautakunta

Vastuualue: Ympäristövalvonta

Säästökohde	2024	2025	2026
Palvelujen ostot (tilit 4406, 4407, 4408, 4416, 4440, 4460)	2 020	-800	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (tili 4580)	2 800	-1 400	
Lomarahavapaa ja lomapalkkavelka	400		
Ympäristönsuojeluviranomaisen taksojen tarkastaminen	1 500		
Ohjelmistojen ja käyttötunnusten käyttöasteen ja tarpeen tarkastelu	2 000		
Rakennusvalvonnan taksojen tarkastaminen			
Yhteensä	8 720	-2 200	0

6.3.6. Yhteenveto

Lautakunta	2024	2025	2026
Opetus- ja kasvatuslautakunta	689 100	550 800	338 800
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	257 260	-27 000	38 000
Kaupunkirakennelautakunta	549 780	79 450	
Ympäristölautakunta	8 720	-2 200	
Keskushallinto	496 740	601 300	20 000
Yhteensä	2 001 600	1 202 350	396 800

7. TALOUSARVIO 2024 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

7.1. Talousarvion sitovuus

Kuntalaki ja kirjanpitolaki velvoittavat hoitamaan kaupungin taloutta hyväksytyin talousarvion mukaisesti, joten talousarvio on sitova ohje kaupunginhallitukselle, lautakunnille, viranhaltijoille ja työntekijöille, jotka osallistuvat määrärahojen käyttöön.

Käyttötalousosa

Vuoden 2024 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualuetasolla tarkastuslautakunnan, opetus- ja kasvatustalouden lautakunnan, ympäristö- ja kulttuurilautakunnan, kaupunkirakennelautakunnan, ympäristö- ja kulttuurilautakunnan ja liikuntalautakunnan osalta. Keskushallinnon osalta talousarvion sitovuus on kaupunginhallituksen tasolla (pl. tarkastuslautakunta).

Investointiosa

Investoinneille hyväksytään euromääräinen investointitaso vuosille 2024-2026.

Investointitaso on sitova valtuustoon nähden talousarviovuonna 2024 ja suunnitelmavuosille 2025 - 2026 hyväksytään investoinneista vain ne merkittävät kohteet, jotka sitoudutaan varmasti toteuttamaan (investointipooli).

Kaikki merkittävät investointikohteet suunnitellaan yksilöityinä erillisinä kohteina ja kohteilla on oma kustannusarvio sekä arvioitu toteutusvuosi tai vuodet. Kokonaiskustannusarvio on merkittävän investointikohteen sitova taso.

Pienet investointikohteet niputetaan ja niille hyväksytään talousarviossa vuosittainen investointimääräraha. Niille varatut investointimäärärahat ovat sitovia, ei yksittäisten kohteiden. Talousarviovalmistelun yhteydessä yksittäiset kohteet ovat luetteloitu investointisuunnitelmassa, mutta kohteille ei aseteta sitovaa toteutusvuotta tai kustannusarviota.

Määrärahat on budjetoitu nettoperiaatteella ja ne ovat sitovia nettomääräisinä.

7.2. Talousarviomuutokset

Hallintokuntien tulee pitäytyä tiukasti laaditussa talousarviossa. Määrärahaa ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa mainittuun tarkoitukseen. Lautakuntien tulee huolehtia talousarviossa myönnettyjen määrärahojen riittävydestä.

Jos määräraha ei riitä, on hyvissä ajoin ennen määrärahan loppumista selvítettävä mahdollisuudet toiminnan supistamiseen ja/tai sopeuttamiseen jäljellä olevan määrärahan puitteissa.

Lisätalousarvioesitykset kaupunginvaltuustolle on riittävästi perustelava. Perusteluissa on selvítettävä, onko toimialan muilta vastuu- tai tulosalueilta odotettavissa säästöjä, ja mihin toimenpiteisiin on ryhdytty lisämäärärahararpeen välttämiseksi ja miksi tässä pyrkimyksessä ei ole onnistuttu. Lautakunnan tulisi ensisijaisesti pyrkiä kattamaan lisämäärärahararpeensa lautakunnan sisäisin määrärahasiirroin, ja vasta toissijaisena keinoa anoa valtuustolta lisämäärärahaa.

Merkittävälle (yli 100 000 €) sitovan tason ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen. Hyväksyminen on hankittava ennen ylityksen muodostumista ja aina ao. tilivuoden aikana.

Investoinnit

Erilliskohteet

Mikäli yksilöidyn erilliskohteen kokonaiskustannusarvio muuttuu:

- Muutos 0 € - 49.999 €, päättää tekninen johtaja
- Muutos 50.000 € - 99.999 € ja enintään 10 % kokonaiskustannusarviosta, päättää kaupunkirakennelautakunta
- Muutos 100.000 € - 199.999 € ja enintään 10 % kokonaiskustannusarviosta, päättää kaupunginhallitus
- Muutos yli 200.000 €, päättää valtuusto

Investointiniput

- Muutos 0 € - 19.999 €, päättää tekninen johtaja

7.3. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lautakunnan tulee seurata asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mikäli talousarviovuoden aikana käy ilmeiseksi, että toimialueelle tai lautakunnalle talousarvion yhteydessä tai muutoin asetettuja tavoitteita ei saavuteta, tulee

lautakunnan esittää valtuustolle muutoksen vaikutus määrärahatarpeeseen ja/tai tuloarvioon.

Tavoitteiden toteutumista seurataan talousarviovuoden aikana osavuosikatsausten yhteydessä.

7.4. Tuloslaskelma

Kaupunginhallituksen on informoitava valtuustoa talousarviovuoden aikana, mikäli toimintakate tai vuosikate on poikkeamassa oleellisesti talousarviossa ennakoidusta.

Mikäli vuosikatteen on syytä arvioida poikkeavan ennakoidusta euromääräisesti enemmän kuin puolen kunnallisveron prosenttiyksikön verran, tulee valtuustolle esittää tarvittavat ehdotukset talousarvion muuttamiseksi.

7.5. Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman mukainen käyttöomaisuusinvestointien kokonaismäärä on sitova.

Rahoituslaskelman mukainen pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäyksen määrä on sitova.

Rahoituslaskelman mukainen antolainojen lisäyksen määrä on sitova.

Talousarviolainojen ottamisesta on päätetty hallintosäännössä.

7.6. Käyttösuunnitelmat

Lautakunnan on tarvittaessa vahvistettava talousarvion käyttösuunnitelma, jolla tarkennetaan vastualueen määrärahan käyttöä ja tuloarvion saavuttamista lautakunnan päättämällä tulosityksikköjaotuksella.

Lautakunta päättää talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden puitteissa omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä asettaa tarkennetut toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet. Lautakunta voi delegoida käyttösuunnitelman laadinnan osaksi tai kokonaan alaisilleen viran- tai toimenhaltijoille.

7.7. Erityiset rajoitukset

7.7.1. Henkilöstö

Riippumatta em. talousarvion sitovuusohjeista, hallintokunnat eivät saa palkata uutta henkilökuntaa perustamalla uusia toimia ilman kaupunginhallituksen lupaa.

kaupungin palveluksesta, on toimialan tehtävä selvitys viran/toimen tehtävistä ja/tai siitä kuinka tehtävät hoidettaisiin, jos vakanssia ei täytettäisi. Kaupunginjohtaja/henkilöstöjohtaja päättää luvan antamisesta vakanssin täytölle.

Kun virka tai toimi jää vapaaksi viran- tai toimenhaltijan siirtyessä eläkkeelle tai muutoin pois

7.7.2. Yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen

Uusien merkittävien yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen projektien käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Toimialojen on

ylläpidettävä projektisalkkua kaikista merkittävimmistä hankkeista ja projekteista sekä esiteltävä ne kaupungin johtoryhmässä.

7.7.3. Muut rahoitusmenot

Talousjohtaja voi hyväksyä muihin rahoitusmenoihin merkittävä muuta menoa 10 000 euroa, käytettäväksi katteena vahingoista, varkauksista tms.

johtuviin korvaushankintoihin, joita ei omavastuun määrästä johtuen korvata vakuutuksista.

7.7.4. Investoinnit

Investointien ohjeellinen aktivointiraja on 10 000 euroa.

7.8. Raportointi

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Raportoinnissa on kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden määrittelyn kehittämiseen ja mittaamiseen.

Talousjohtaja laatii osavuosisikatsaukset kausista 1-3, 1-6, ja 1-9 ja ne annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

8. LIITTEET

8.1. Tuloslaskelma 2024, ulkoinen/sisäinen

Äänekosken kaupunki		Sivu 1
		12.12.2023
	T A L O U S A R V I O	
Virallinen budjetti		EUR
Ulkoinen/Sisäinen	01.01.2024 - 31.12.2024	

	Budjetti 2024
ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	4.486.300
Maksutuotot	2.251.470
Tuet ja avustukset	1.846.830
Muut toimintatuotot	6.826.200
TOIMINTATUOTOT	15.410.800
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	-33.376.000
Palvelujen ostot	-18.748.460
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6.238.760
Avustukset	-2.843.700
Muut toimintakulut	-3.430.700
TOIMINTAKULUT	-64.637.620
TOIMINTAKATE	-49.226.820
Verotulot	45.975.000
Valtionosuudet	
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	8.126.300
Muut valtionosuudet	2.341.000
Valtionosuudet	10.467.300
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	900.000
Muut rahoitustuotot	1.350.000
Korkokulut	-1.100.000
Rahoitustuotot ja -kulut	1.150.000
VUOSIKATE	8.365.480
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-8.500.000
Poistot ja arvonalentumiset	-8.500.000
TILIKAUDEN TULOS	-134.520
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-134.520

8.2. Käyttötalousosa lautakunnittain 2024, ulkoinen/sisäinen

Äänekosken kaupunki		Sivu 1
		12.12.2023
	T A L O U S A R V I O	
Virallinen budjetti		EUR
Ulkoinen/Sisäinen	01.01.2024 - 31.12.2024	
		Budjetti 2024
Tarkastuslautakunta		
TULOSLASKELMA		
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Maksetut palkat ja palkkiot	-21.000	
Palkat ja palkkiot	-21.000	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-500	
Muut henkilösivukulut	-500	
Henkilösivukulut	-1.000	
Henkilöstökulut	-22.000	
Palvelujen ostot		
Muiden palvelujen ostot	-29.900	
Palvelujen ostot	-29.900	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-800	
TOIMINTAKULUT	-52.700	
TOIMINTAKATE	-52.700	

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 12.12.2023

T A L O U S A R V I O

 Virallinen budjetti
 Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

	Budjetti 2024
Kaupunginhallitus	
TULOSLASKEIMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Liiketoiminnan myyntituotot	250.000
Korvaukset kunnilta	20.000
Korvaukset kuntayhteisöiltä	1.000
Muut suoritteiden myyntituotot	73.000
Myyntituotot	344.000
Maksutuotot	
Yhdyskuntapalvelujen maksut	472.000
Muut palvelumaksut	10.000
Maksutuotot	482.000
Tuet ja avustukset	974.300
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	745.000
Muut toimintatuotot	211.000
Muut toimintatuotot	956.000
TOIMINTATUOTOT	2.756.300
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-4.085.700
Palkat ja palkkiot	-4.085.700
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-1.872.300
Muut henkilösivukulut	-117.800
Henkilösivukulut	-1.990.100
Henkilöstökulut	-6.075.800
Palvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-28.100
Asiakaspalvelujen ostot	-28.100
Muiden palvelujen ostot	-3.133.500
Palvelujen ostot	-3.161.600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-182.050
Avustukset	
Avustukset kotitalouksille	-40.000
Avustukset yhteisöille	-1.573.400
Avustukset	-1.613.400
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-98.300
Muut toimintakulut	-70.300
Muut toimintakulut	-168.600
TOIMINTAKULUT	-11.201.450
TOIMINTAKATE	-8.445.150

Äänekosken kaupunki

Sivu 1
12.12.2023

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti
Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

Budjetti
2024

Opetus- ja kasvatustaloutta

TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT

Myyntituotot

Täydet valtiolta saadut korvaukset	90.000
Korvaukset kunnilta	410.700
Muut suoritteiden myyntituotot	21.000

Myyntituotot 521.700

Maksutuotot

Sosiaalitoimen maksut	328.300
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	197.000

Maksutuotot 525.300

Tuet ja avustukset 828.030

Muut toimintatuotot

Vuokratuotot	200
Muut toimintatuotot	10.900

Muut toimintatuotot 11.100

TOIMINTATUOTOT 1.886.130

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-18.496.800
Henkilöstökorvaukset, henk.korjauserät	290.000
Palkat ja palkkiot	-18.206.800
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-3.292.100
Muut henkilösivukulut	-534.300
Henkilösivukulut	-3.826.400
Henkilöstökulut	-22.033.200

Palvelujen ostot

Asiakaspalvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-700.000
Asiakaspalvelujen ostot	-700.000
Muiden palvelujen ostot	-5.268.750
Palvelujen ostot	-5.968.750

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -757.910

Avustukset

Avustukset kotitalouksille	-661.400
Avustukset yhteisöille	-230.400
Avustukset	-891.800

Muut toimintakulut

Vuokrat	-190.700
Muut toimintakulut	-4.000
Muut toimintakulut	-194.700

TOIMINTAKULUT -29.846.360

TOIMINTAKATE -27.960.230

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 12.12.2023

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

	Budjetti 2024
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Liiketoiminnan myyntituotot	17.000
Korvaukset kunnilta	132.900
Muut suoritteiden myyntituotot	5.500
Myyntituotot	155.400
Maksutuotot	
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	505.000
Maksutuotot	505.000
Tuet ja avustukset	44.500
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	6.000
Muut toimintatuotot	19.700
Muut toimintatuotot	25.700
TOIMINTATUOTOT	730.600
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-2.048.100
Palkat ja palkkiot	-2.048.100
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-367.900
Muut henkilösivukulut	-58.900
Henkilösivukulut	-426.800
Henkilöstökulut	-2.474.900
Palvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-324.500
Asiakaspalvelujen ostot	-324.500
Muiden palvelujen ostot	-1.125.030
Palvelujen ostot	-1.449.530
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-331.600
Avustukset	
Avustukset kotitalouksille	-3.000
Avustukset yhteisöille	-200.500
Avustukset	-203.500
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-111.900
Muut toimintakulut	-3.900
Muut toimintakulut	-115.800
TOIMINTAKULUT	-4.575.330
TOIMINTAKATE	-3.844.730

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 12.12.2023

T A L O U S A R V I O

 Virallinen budjetti
 Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

	Budjetti 2024
Kaupunkirakennelautakunta	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Liiketoiminnan myyntituotot	92.000
Muut suoritteiden myyntituotot	3.373.200
Myyntituotot	3.465.200
Maksutuotot	
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	5.000
Yhdyskuntapalvelujen maksut	521.600
Maksutuotot	526.600
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	5.783.400
Muut toimintatuotot	50.000
Muut toimintatuotot	5.833.400
TOIMINTATUOTOT	9.825.200
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-1.972.200
Palkat ja palkkiot	-1.972.200
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-354.000
Muut henkilösivukulut	-57.100
Henkilösivukulut	-411.100
Henkilöstökulut	-2.383.300
Palvelujen ostot	
Muiden palvelujen ostot	-7.728.850
Palvelujen ostot	-7.728.850
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4.961.000
Avustukset	
Avustukset yhteisöille	-135.000
Avustukset	-135.000
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-2.715.600
Muut toimintakulut	-232.100
Muut toimintakulut	-2.947.700
TOIMINTAKULUT	-18.155.850
TOIMINTAKATE	-8.330.650

Äänekosken kaupunki

Sivu 1
12.12.2023

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti
Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2024 - 31.12.2024

EUR

	Budjetti 2024
Ympäristölautakunta	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Maksutuotot	
Yhdyskuntapalvelujen maksut	212.570
Maksutuotot	212.570
TOIMINTATUOTOT	212.570
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-320.000
Palkat ja palkkiot	-320.000
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-57.500
Muut henkilösivukulut	-9.300
Henkilösivukulut	-66.800
Henkilöstökulut	-386.800
Palvelujen ostot	
Muiden palvelujen ostot	-409.830
Palvelujen ostot	-409.830
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5.400
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-3.900
Muut toimintakulut	-3.900
TOIMINTAKULUT	-805.930
TOIMINTAKATE	-593.360